ADIM RYAN TYLER'DİR

... Ve yirmi kişiyi öldürdüğümü söylerler. Gerçek de ise on adam vurmuşumdur. Ama her biri, erkekçe, karşı karşıya yapılan silâhlı düelloların sonuçlarıdır. Kızılderililer bu rakama dahil değildir, o günlerde kızılderili cesedlerini kimse dikkate almazdı...

Bazıları çok kötü olduğumu söylerler. Sebepsiz yere adam vurduğumu, bir kanun dışı olduğumu; birinin, diğerini öldürmeğe hakkı olmadığını söylerler. İşte bu nedenle, bütün bunları yazıyorum. Siz kendiniz karar veresemiz diye.

Bugünlerde bir çok, bilgiç geçinenler, benim büyüdüğüm yıllarda batı'nın anlatıldığı kadar vahşi olmadığını belirtirler. Kayıtlar, ölenlerin sayısını ve nedenlerini belirtmektedir.

Kanımca, benim ve diğerlerinin silâhları, bizden sonra gelenler için batıyı yaşanır bir hale getirmiştir. Şimdi sığırlar, tembel tembel dolaşıp beslenmekte ve aileler geceleri rahat uyumaktadırlar. Silâhlar artık duvarlara asılmıştır — ama geceleri rahat uyuyan insanların bize müteşekkir kalması gerekir sanırım.

ASEM Yayınları Western Dizisi

Çıkan Kitaplar

- Şalako (*)
- Saket
- Mora Silâhşoru
- Kilron - Kızılderili Savaşcısı
- Boş Ülke
- Son Düello

(*) Sean Connery (James Bond) ile Brigitte Bardot'un çevirdikleri ilk western film. Bu yıl sinemalarda gösterilecektir.

Louis L'Amour

Son Düello

(Bu kitabın orijinal adı To Tame a Land'dir)

ASEM YAYINLARI : Kavaklıdere, Gelibolu Sokak 6/13
ANKARA
GENEL DAĞITIM . BATEŞ

SON DÜELLO

Türkiyede yayın hakkı sahibi: ASEM YAYINLARI

Her hakkı mahfuzdur.

All rights reserved.

Copyright © 1971 by Louis L'Amour

Kapak Düzeni : Şekip Oğuz

Film ve Klişeleri Torunoğlu Ofset - ANKARA

Baskı : TİSA Matbaacılık Sanayii. 17 54 38 - ANKARA

KISIM 1

Arabamızın tekerleği kırıldığında hiç kimse durmamıştı, kızılderili ülkesinde olduğumuz için. Yollarına durmaksızın devam etmiş ve bizi, babamla beni arkada bırakmışlardı.

Ben, henüz oniki yaşımı bitirmek üzereydim ve en aşağı babam kadar iyi küfür edebiliyordum, böylece önce oturduk ve iyice küfür edip efkârımızı dağıttık.

Ash Hollow'da (Eş Holov) babamın çok yardım ettiği Bagley (Begli) kulaklarına kadar kızarmasına rağmen arabasını sürmekte devam etti.

O günler, insanların çoğu biribirine yardım etmekten hoşlanırdı, ama bu gurup, kafile başkanlarının sözünden çıkmıyordu. Kafile başkanı da Jack McGarry (Cek Makgeri) idi.

Tekerlek kırıldığı vakit biri bize seslenmişti. Biz de atlarımızın başını çevirip arabamızın yanına gelmiştik. Jack, babamdan hoşlanmazdı. Çünkü babam ondan emir almaz, kendine düşeni söylenmeden yapardı. Ayrıca babamın arası Mary Tatum (Meri Teytım) ile çok iyi idi ve Jack babamı kıskanıyordu.

O da, o güzel yağız atının başını çevirip yanımıza gelmişti. Tekerleği çıkarıp tamir etmeğe hazırlanırken: "Üzgünüm Tyler ama ne söylediğimi biliyorsunuz. Burası kızılderili bölgesi, ne olursa olsun yola devam etmemiz gerek. Gene de sizleri, su kaynağının yanında bekleriz. Bize orada yerleşebilirsiniz."

Dedikten sonra atının başını çevirip uzaklaştı. Kırık

araba tekerleği yanında oturduğumuzu görenler, hiç bir şey demeden yanımızdan geçip yollarına devam ettiler.

Babam hiç vakit kaybetmeden işe koyuldu. Önce sararmış bir yüzle arkalarından bakmış, sonra bana dönerek, "Evlâd, tek başıma olsaydım üzülmezdim ama yanımda sen varsın. Belki bir şey olmaz. Sen silâhı al ve şu tepeye çıkıp, gözcülük et." demişti.

İşte bunları söyledikten sonra babam, yola devam edebilmemiz için tekerleğin tamirine başlamıştı. Bu gibi işler elinden çok iyi gelirdi. Esas olarak dolap yapardı ama, zaman zaman da araba imâl ettiği olurdu.

O devamlı çalışırken ben de gözlerimi dört açıp çevremizi gözetliyordum ama görülecek pek az şey vardı. Nereye bakarsanız bakın çevrenizde uzun otlardan ve çimenlerden başka bir şey göremezdiniz. Orada burada bir kaç çukur vardı ama içlerini göremiyordum. Rüzgâr esiyor ve uzun otlar, deniz gibi dalgalanıyordu. Değişen ışık ve rüzgârla birlikte, çevrenin rengi de değişiyordu. Tepemizde yavaş yavaş hareket eden bir kaç tenbel bulut hariç, gök masmavi idi.

İyi cins bir Conestoga arabamız ile onu çeken altı baş öküzümüz vardı. İki at, iki eyer takımı ve arabanın içinde de babamın alet ve takımları, yataklarımız, yiyeceğimiz ve bir kaç parça daha eşyamız bütün zenginliğimizi tamamlıyordu. Haa, bir de, her ne bahasına olursa olsun, yanımızdan ayırmadığımız bir resim, annemin resmi vardı.

Kansasta kendimize iki tane kundaklı Joslyn (Coslin) tüfeği ile Shawk - McLanahan (Şavk ve Maklenıhın), .36 kalibrelik altıpatlar tedariklemiştik. İyi silâhlardı bunlar.

McGarry'nin dediği gibi burası kızılderili bölgesi idi. Kızılderililer iki hafta kadar önce bizimkinden daha küçük bir kalifiye baskın yapmışlar ve dört erkekle bir ka-

dını oldürmüşlerdi. Bir kaç kilometre batıda tekrar hücum etmişler ve iki kişiyi daha öldürmüşlerdi.

Bizimki büyük bir kafile olup iyi silâhlıydı. **Fakat,** babam işe koyulduğunda Jack'in gözlerindeki ifadeyi iyice görmüştüm. Artık babamı kendisi için bir rakip olarak görmediğini düşündüğü belliydi. Arabalar, California'ya varıncaya kadar kendisi Mary Tatum ile evlenmiş olurdu. O ve babasının arabada taşıdığı bütün gümüşler ile evlenmiş olurdu.

Hava hemen hemen kararmak üzereyken babam bana seslendi. "Haydi evlâd, atına atla ve öne geç bakalım. Arabalar su kaynağında dururlarsa, biz de onlara yetişiriz."

Fakat öküzler, yüklü arabayla koşulunca pek hızlı gitmezler. Ayakları yumuşak toprakta iyice yayılır ve günlerce, katır ya da attan, daha iyi yük çekerlerse de, kendilerinden hızlı gitmeleri beklenemez.

Gece iyice bastırdığı halde biz yolumuza devam ettik. Yıldızlardan yönümüzü saptayıp, batıya gidiyorduk. Sabahın ilk ışıkları belirmeye başlayınca, suda yansıyan ışıkları gördük, yani ben gördüm demek istiyorum, babam arabayla bir hayli geride idi.

Suyun meydana getirdiği birinkintiyi ve ardıç ağaçlarının yapraklarını gördüm fakat ortalıkta ne arabalar, ne atlar ve ne de kahvaltının pişirileceği ateşler vardı.

Araba geldiğinde, babamın inanmaz gözlerle, su kaynağına baktığını gördüm, sonra gırtlağının arka arkaya, aşağı yukarı hareketini farkettim. "Baba, durmamışlar, bizi bırakıp gitmişler."

"Evet," dedi. "Sanırsam öyle yapmışlar."

Her ikimiz de durmamız gerektiğini biliyorduk. Öküzlerin bir dayanma gücü vardı ve yorucu bir gün ile bir gece geçirmişlerdi. "Önce hayvanları sulayalım evlâd, sonra bir kenara çekilir dinleniriz."

Hayvanları suladıktan sonra tekrar yola koyulduk ve dört, beş kilometre ötede bulduğumuz çalılık bir çukurun içine arabayı çektik. Babam öküzlerin boyunduruğunu çıkardı ve onları otlamaya bıraktı. Joslyn'ini alıp çukurun kenarına çıktı ve otların arasına yattı.

Kaynağın yanına geldiğimizde arabaların burada durmadığını görmüştük. Jack McGarry fırsatı kaçırmamıştı. Peşindekileri alıp götürmüştü, zaten bizi burada bekleyeceğini söylediğinde, yanımızda kendisini duyan kimse yoktu. Ondan ve bizden başka kimse duymamıştı konuşulanları.

Arabanın altına yatmış bunları düşünürken uyuya - kalmıştım. Belki bir saat kadar sonra birinin beni dürtmesiyle uyandım. Babam bir yandan beni dürtüyor ve bir yandan da:

"İşte geliyorlar evlâd," diyordu, "atına atla ve yola devam et." Yanımda, bir dizinin üzerine çökmüştü. "Alçak araziden gidebilirsen, kurtulabilirsin."

"Sensiz bir yere kımıldamam."

"Evlâd, şimdi tut yolu bakalım. Bir kişi başarabilir. İki kişi başaramaz. Old Blue'ya (Old Blû) atla. En hızlı atımız o."

"Sen de benimle gel."

"Hayır, buradakiler, sahip olduğumuz her şey. Burada kalmam gerek. Belki elimizdeki şekeri alıp gider - ler."

"Öyle ise ben de kalacağım."

"Hayır!"

Annem öldükten sonra babam benimle sert konuş - mazdı ama şimdi sesi hem sert ve hem de pek haşin çıkmıştı, kaldı ki, babama karşı duracak kadar terbiyesiz değildim, annem bana böyle olmayı öğretmemişti. Böylece atın dizginlerini çözdüm ve eyere atladım.

Bana bir torba uzattı, içinde mermi ve bir parça yiyecek ve giyecek vardı. Sonra kolumu tuttu, gözlerinde

yaşlar pek belirgin idi. "Talihin açık olsun evlâd, anneni hiç unutma emi."

Sonra Old Blue'nun sağrısına vurdu ve Old Blue iki adımda çukurun kenarına çıktı. Babamı bırakıp gitmek, aklımın kenarında bile geçmemişti. Biraz ilerdeki ufak bir tepeyi aştıktan sonra, geniş bir daire çizdim ve atı bir çukurun içine bağladım.

Arabanın bulunduğu çukura yaklaşırken bir silâh sesi duydum. Sonra bir yaylım ateş, arabanın yanından toz kaldırdı. Arada, babamın Joslyn'inin de kalın ve tok sesini duyuyordum.

Kendi silâhım elimde, iki büklüm olmuş vaziyette, gidebildiğim kadar hızla çukura yaklaştım.

Geniş çukurun içinde belki bir düzineye yakın kızılderili vardı. Babamın mermilerinden biri yerini bulmuştu. Zira boş bir atın kaçmakta olduğunu gördüm. Kızılderililer arabanın etrafında at koşturmaya başlamışlardı. Babam bir daha ateş etti ve bir kızılderili daha yere yuvarlandı. Üçüncü mermide, adam atının yelesine tutunmasaydı aşağı yuvarlanıyordu.

Güneş bir hayli yükselmiş ve çok yakıyordu. Sırtım pişerken, tozlu ot kokuları genzimi dolduruyordu fakat beklemeye devam ettim.

Çocuk olmama ve babam da bir kızılderili savaşçısı olmamasına rağmen ne yapmam gerektiğini biliyordum. Yolda karşılaştığım dağ adamları ve diğer kovboyların, kamp ateşi çevresinde anlattıkları kızılderili çatışmalarını dinleye dinleye çok şey öğrenmiştim. Beklemenin de, kaçmanın da ve ateş etmenin de bir zamanı vardı.

Babam iyi iş beceriyordu. Bir atı vurunca babam, kızılderililer geri çekilmişlerdi. Bütün her şeyi, yüzelli metre kadar ilerde olduğumdan çok iyi görüyordum. Yattığım yerde kımıldamadan bekledim.

Birden otların kımıldadığını gördüm. Sürünerek yaklaşıyorlardı. Babam onları görmüş müydü?

Hayır, yattığı yerden onları göremezdi. Ama onların ne yapmaya niyetli olduklarını anlamış olmalı ki, arabanın tekerleği arasından geçip, az ilerdeki kayaların arkasına çekilmeye başladı. Sürünerek yaklaşan kızılderilileri gördüm, dört kişiydiler.

Babam bekledi, tecrübeli bir kızılderili savaçısı gibi bekledi, sanki dolap yapan marangoz gitmiş, yerine başka bir adam gelmişti. Babam akıllı bir adamdı doğrusu. Birden ayağa kalktı ve ateş etmeğe başladı. Bir kızılderilinin kırılan omuzunu tutarak sallandığını gördüm. Diğer ikisi öne fırladılar, babam ateş etti ama vuramadı, tekrar ateş etti ve bu kez vurdu.

Tam bu sırada otlar arasında bir hışırtı duydum ve başımı çevirip bakınca dört kızılderilinin arkasından, atlarıyla yaklaştığını gördüm. Onun arkasında benim tam önümde idiler. Aramızdaki açıklık otuz metre bile değildi.

Beklediğim şey de buydu zaten benim. Ağzım o kadar kurumuştu ki ne yutkunabiliyor ne de tükürebiliyordum. Joslyn'imi kaldırdım, dikkatle, bana öğretildiği gibi nişanaldım, derin bir nefes alıp yavaş yavaş nefesimi bıraktım ve ondan sonra tetiği çektim. Tüfek ellerimin arasında geri teperken, en öndeki kızılderili inledi ve atından aşağı kaydı. Adamı tam kafasından vurmuştum.

Babam hızla döndü ve ateş etti. Ben ikinci mermiyi ateşlerken O da tekrar önüne dönmüştü.

İkinci mermim, birini daha bel kemiğinden vurarak saf dışı etmişti. Diğerleri bir daha arkalarına bakmadan tüymeye başladılar.

İşe karışmam onları şaşırtmıştı. Arabadaki adamı yalnız başına sanmışlardı. Böylece, bir dakikadan kısa bir süre içinde, kendime iki kızılderili vurmuştum.

Bir mermi sesi duyunca, hemen döndüm.

İki kızılderili babamın üstüne atlamışlar onunla boğuşuyorlardı. Benden kaçan ikisi de geri dönmüşlerdi.

Tekrar ateş ettim ve vuramadım. Çok heyecanlanmıştım. Babamın yere yuvarlandığını, bir bıçağın kalkıp indiğini gördüm. Babam için bir şey yapmanın artık çok geç olduğunu anlamıştım.

Old Blue'nun yanına gidip üstüne atladım ve hızla oradan uzaklaştım.

Fakat meskûn bir yere yönelmediğim gibi, araba kafilesine de yetişmek için kendimi zorlamadım. Oradaki araba bizimdi, içindekiler de sahip olduğumuz yegâne eşyalardı. Geniş bir daire çizdim, bir kaç kilometre bir dere içinden gittim, sonra kayalık bir yerde, dereden çıktım ve gene tepelerin yolunu tuttum.

Çukura geldiğimde karanlık iyice bastırmıştı. Her şey sakindi ve ateş yoktu.

Arabanın çevresini bir süre inceledim ve kızılderililerin benim bir daha dönmeyeceğimi düşündüklerine karar verdim. Arabadan alacaklarını aldıktan sonra orada kalmayacakları pek aşikâr idi. Böylece dikkatle çukura indim. Old Blue sinirlenmeye başlayınca da onu bir çalıya bağladım ve arabanın yanına yalnız başıma gittim.

Arabanın yanına yaklaşırken yanık ağaç kokusu genzimi doldurdu. Araba ateşe verilmişti ama tamamen yanmamıştı.

Sürünerek arabaya iyice yaklaştım ve yerde yatan babamı buldum. Önce bir mermi ile vurulmuş sonra bıçaklanmıştı. Ve kafa derisini yüzmüşlerdi.

Bir kibrit çakıp arabayı araştırdım. Kullanabilecekleri her şeyi almışlardı. Babamın kırk altın doları nereye sakladığını biliyordum. Bıçağımın ucu ile, tahtaları söküp parayı meydana çıkardım.

Arabanın sadece örtüsü yanmıştı. Yan tahtalar ile üst kasnaklar kısmen kömürleşmişti. Babamın aletleri, özellikle kesici ve delici olanlar gitmişti.

Babamın cebinde bulduğum birkaç senti de aldım. Onları almamı isterdi zaten.

Sonra küreği elime alıp mezar kazdım, tam tepenin üstüne. Elbiselerini düzelttim ve babamı toprağa gömdüm, gözlerimden yaşlar akarak, şekeri elinden alınmış bir kız çocuğu gibi ağlayarak, hiç ağlamamakla övünen ben, bu kez ağlayarak babamı gömdüm.

Mezarın üstüne büyük taşlar getirip yığdım ve bir tahta parçasının üzerine, kızdırılmış demirle babamın ismini yazdım. Sonra eşyaların kalan kısmını gözden geçirdım.

Pek az bir şey bırakmışlardı bana. Kalanlar arasında annemin resmini aradım ve buldum. Bir mucize olarak yanmamıştı. Babam onu İncil'in sayfaları arasına yerleştirmişti. Kitabın kenarları yandığı halde içine bir şey olmamıştı. Annemin resmini, sol göğüs cebime iyice yerleştirdim ve Old Blue'nun yanına döndüm.

Sığırlar da gitmişti. Onları bir yere götürmüş olmalıydılar. Şimdi de herhalde büyük bir ziyafet çekiyorlardı kendilerine.

Yemek... belki de yiyip, içip bir kenara zıbarmış olmalıydılar. İyice karınlarını doyurunca ve kendi bölgelerinde de olunca belki bir gözcü koymazlardı.

Gidecekleri yer en yakın su başı olurdu muhakkak ve en yakın su da, bildiğim kadarıyla, kaynaktı. Old Blue'nun sırtına atladığım gibi, geriye, su kaynağına yöneldim.

Belki aptalın biriydim ama o kızılderililer babamı öldürmüşler ve hayvanlarımızı çalmışlardı. Kendime bir kızılderili daha avlamalıydım.

Hiç olmazsa bir kurban daha vermeliydiler.

KISIM 2

Geceyi saran kokular fevkalâde idi. Sanki gökte milyonlarca yıldız vardı ve yumuşak otlar üzerinden esen rüzgârı hissedebiliyordum. Ve bu rüzgârın arasında odun dumanının kokusunu da duydum, arada bufalo tezeğinin kokusu da vardı galiba.

Sanki Old Blue ne yapmaya niyetli olduğumu anlamıştı. Kulakları dikilmiş ve otlar üzerinde pek yumuşak adımlarla yürüyordu. Odun dumanın kokusunu duyduğu gibi; dizlerimin arasındaki vücudunun kasılmasından, kızılderililerin de kokusunu aldığını anlamıştım.

Bir süre sonra attan indim ve onu bir çalıya bağladım. Döndüğümde ona ihtiyacım olabilirdi, hem de acele tarafından. Sonra sürünerek yaklaşmaya başladım.

Neredeyse geçmek üzere olan bir ateş vardı ortada bir kenarda duran atlarını da, bulunduğum yerden görebiliyordum. Hepsi uyuyorlardı, hiç bir şey beklemeksizin. Atların arasında duran dört öküzü gördüm. Demek ki iki öküzü, ya da iki öküzün çoğunu yemişlerdi.

Bir öküzü, bir beyaz bir haftada ancak bitirebilir ama kızılderililer buldukları zaman patlayıncaya kadar yerler ve ertesi günü açlıktan içleri kazınır. Davranışları bu şekilde olunca, elden bir şey gelmezdi tabii ama hiç olmazsa bu kızılderililerden bir kaçı yiyecekleri son yemeği yemişlerdi.

Önce, sürünerek atların yanına gittim. Otların arasından yavaşça kalkıp gayet tabii bir şekilde yürüyerek on-

ların yanına yaklaştım. Belki bu tabii davranışım belki de bir çocuk olmam nedeniyle beni yabancılamadılar, tâ ki elimi iplerine deyinceye kadar. Sonra biri burnundan sertçe soludu.

Bunu yaptığı anda da ben, elimdeki bıçakla ipleri birer birer kesmeye başladım ve ciğerlerimin bütün gücüyle bir nağra patlattım. Atlardan ikisi umduğum şeyi yaptılar. Bütün hızlarıyla, uyuyan kızılderililerin üzerine koştular. Kızılderililerin ayağa kalkmalarını bekledim ve sonra ateş açtım.

İlk anda ikisini vurmuştum. Biri karnını tutarak yere yuvarlanırken, diğeri yaralı ayağını tutarak bir kenara kaçmaya çalışıyordu. Bu kadarı yeterli idi, olduğum yerde döndüm ve hızla oradan uzaklaştım. Aradaki mesafeyi bir hayli açınca, geniş bir daire çizerek Old Blue'nun yanına geldim.

Eyere atladığım gibi, açıklığa doğru sürdüm atı. Ürküterek kaçırdığım kızılderili atlarıyla iki kez karşılaştım o gün ve herkez onları yeniden ürkütüp daha uzaklara kaçırdım.

Bütün gece yoluma devam ettim, arabaların izlerini takiben batı'ya gidiyordum. Ortalık ışımaya başlayınca, bir tepenin yüksek bir yerinde bulduğum bir çukurun içine girdim, Old Blue'yu otlamaya bırakıp yere uzandım.

Tam gözüme giren güneş ışınları uyandırdı beni. Tekrar Old Blue'ya binip batıya yöneldim. Ertesi günü bir bufalo yavrusu vurdum. Orada burada bulduğum yabani soğanlarla ve tuzsuz olarak bufalo etini yedim.

Bir hafta bu şekilde geçti. Artık yalnız geceleri at biniyor, yıldızlara bakarak yönümü saptıyordum, babamın öğrettiklerinden yararlanarak. Kızılderililer genellikle geceleri dolaşmazlardı ve gene gece savaşmazlardı. Bu nedenle kendimi geceleri daha güvenli duyuyordum. Gündüzleri de bir delik bulup, ortadan kayboluyordum. A-

ma buna rağmen iki kez kızılderililerle karşılaştım. Neyse ki aradaki açıklık çok olduğundan onlar beni görmeden, ortadan toz olmayı becerebildim.

İki kez de yanmış arabalar gördüm. Fakat bunlar eskiden yakılmış arabalardı.

Batıya at binmekte devam ettim. Geniş ovalar tükenmiş, artık önümde büyük dağlar belirmeye başlamıştı. Bufalo ve zaman zaman da antiloplar görüyordum. Cephanemi iyi kullanmak zorunda olduğumdan, uzaktaki hedeflere ateş etmekten kaçınıyordum. Genellikle, et gerekli olunca, sürünün yanına yaklaşıp, bir yavruyu sürüden ayırıp sonra onu tabanca ile vurmaya çalışıyordum.

Böylece hiç etsiz kalmadım ve daima yabani soğan bulmak olanağı vardı. Bir kez çok sayıda balık yakalayıp, bufalo yağında kızartıp yedim. Yalnız kaldığım sürenin, değerli bir ziyafeti olmuştu.

Ufak dereler, ağaçlıklar yolumu kaplamaya başlamıştı ve arazi gittikçe sertleşiyordu.

Daha hızlı yolculuk yapabilme olanağım olmasına rağmen, araba kafilesine yetişmem iki haftamı aldı. Bu süre çok gibi görünürse de, avlanmak için zaman kaybettiğimi ve yalnız geceleri yol aldığımı ve aramızda daha başlangıçtan iki günlük bir fark olduğunu dikkate almak gerektir. Ayrıca hızlı gitmekten çok dikkatli gidiyordum. Saçlarımın, bir Arapaho kızılderili çadırını süslemesi arzusunda değildim, bittabii.

Araba kafilesini gördüğüm zaman South Pass'e gelmiştik (Saut Pes — Güney Geçidi). Old Blue beni bütün bu tepelerde taşımıştı. Ben de onu şimdi, Sweetwater Mountains (Siviğht Votır Mauntıns — Tatlı su dağları) ile Wind River Range (Vind Rivır Reynç — Rüzgârlı Nehir Sıradağları) arasındaki bol otlu bu vadiye, kısa dörtnal sürerek getirdim.

Arabalar uzun bir ip gibi dizilmişler, atlılar yanların-

da ve beyaz tenteleri ile hoş bir görünüm yaratmışlardı ama, babamı ve arabasını düşününce, boğazıma bir şey takıldı. Dedikleri yerde durup, bekleselerdi, babam da onların arasında olabilirdi. Bunu düşündüğüm anda hepsinden nefret ettiğimi hissettim ama en çok nefret ettiğim kişi, Jack McGarry oldu tabii.

Beni ilk gören Bagley oldu.. Yüzü bir anda sapsarı kesildi. "Rye," (Rây) dedi, "baban nerede?"

Arabalar durdu ve bir kaç atlı bize doğru yöneldi. McGarry'de kafilenin başındaki yerinden, bize doğru at koparmıştı.

"Öldü," dedim onlara, gözlerimden yaşlar boşanarak. "Öldü ve ölümüne sizler sebep oldunuz. Bizi bekleyebilirdiniz."

"Beklemek mi, Nerede?" Bagley kızmıştı. "Bekleyip de ailelerimizin hayatını mı tehlikeye sokaydık? Sen neden bahsediyorsun oğlum?"

"McGarry, su kaynağında bekleyeceğinizi söylemişti. Babama böyle demişti. Biz de çabucak kaynağa geldik fakat sizler durmamıştınız bile."

Dinleyenler arasında, yağız atın üstünde oturan, deri elbiseler giymiş, dal gibi ince bir adam vardı, bana bakıp : "Evlâd, Jack'in size böyle bir şey vaad ettiğinden emin misin?"

"Gayet eminim."

Bu sırada Jack yanımıza gelmişti, atını, çevremde toplanmış olanların yarattığı çenberi yararcasına sürdü. "Bana bakın bu ne? Kafilenin hareketini ön — Oh, sen buradasın ha."

Beni gördüğünden memnun olmadığını anlamak için pek dikkat etmenize gerek yoktu. Bizim o badireden pek kurtulacağımızı beklemediği, yüzünün ifadesinden belliydi... halbuki hiç olmazsa birimiz paçasını kurtarmıştı.

Deri elbiseli zayıf adam Jack'e baktı. "Jack, çocuk

senin babasına, kaynakta bekleyeceğimizi söylediğini, belirtiyor."

"Yalan söylüyor!" dedi. McGarry. "Çocuk yalancı, onlara böyle bir şey demedim."

"Evet, dedin." Elimi Shawk ve McLanahan üzerine koymuştum bunu derken, "Bir daha bana yalancı de, seni hemen vururum."

Deri elbiseli adam, bana doğru bakıp başını salladı. "Sakin ol evlâd. İşin doğrusunu şimdi anlarız." Tekrar McGarry'ye döndü. "Yüzelli kilometre içerisinde bulunan tek iyi su kaynağında neden durmadığımızı merak edip duruyordum. Durmak için vakit erkendi ama, arkada bir araba kaldığına göre..."

"Onlara hiç de böyle bir şey demedim. Neden böyle yapayım?"

"Çünkü babama diş geçirememiştin. Ve çünkü babamın arası Mary Tatum ile iyi idi."

Oh, adamın yüzündeki nefret görülecek şeydi. Sert küçük gözlerinde, bana karşı duyduğu nefret, bütün açıklığı ile okunuyordu. "Çocuk! kapa o çeneni yoksa derini yüzerim senin."

"Deri falan yüzemezsin McGarry. Bir iki soruyu cevaplaman gerek önce." Deri elbiseli adam başını çevirip Mary Tatum'a baktı. Hamfendi, hepimiz, McGarry'nin size kur yapmakta olduğunu biliyoruz. Siz de arasıra onunla konuşuyordunuz. Tyler (Taylır) bizimle iken, onunla da ilgili mi idiniz?"

Mary çok güzel bir kızdı ve üstelik de çok dürüsttü. Babamın onunla çok ilgili olduğunu biliyordum ve hattâ bir kez, anne olarak, onun hakkında ne düşündüğümü bile sormuştu. Ben de ona, annemin doğuda toprağa verilişini gördükten sonra bunun, hoşlanacağım tek şey olacağını söylemiştim.

Mary çenesini kaldırıp sakin bir sesle, "Bay Tyler'ı

bir hayli düşündüm. İyi ve dürüst bir adam olarak tanımıştım kendisini. Beni sevdiğini biliyordum."

"Hem de aşıktı" dedim.

Mary açık renkli gözleriyle bana baktı ve sonra devam etti, "Bekâr bir kızım ve kendime bir koca arıyorum. Ralph Tyler ile evlenmeyi istiyordum. O zaman Jack McGarry ile evlenmeyi hiç düşünmedim ve bundan sonra da düşünmem."

McGarry'nin yüzü önce kıpkırmızı oldu sonra sarardı. Konuşmak için ağzını açtı.

Deri elbiseli adam ondan önce davranıp, "İşin doğrusunu anlamamıza imkân yok, hiç bir zaman da öğrenemeyiz. Ama ona kaynakta bekleyeceğimizi söylediğine göre, beklememiz gerekti. Kaldı ki zaten durmamız gerekli idi ve neden durmadığımızı merak ediyordum, demek nedeni buymuş. Kanımca kabahatlisin McGarry."

McGarry'nin silâhına davranmasını bekliyordum ama O davranmadı. Bu ince yapılı adamda tehlikeli bir hava vardı.

Üstü düz siyah şapkalı ve siyah ceketli, sağlam yapılı biri konuştu. "Bir seçim yapalım. Yeni bir kafile başkanına ihtiyacım var."

Jack McGarry bana baktı, gözlerinde benim için hiç de iyi şeyler düşünmediğini okudum. Görünümü pek kötü idi.

Mary Tatum'da aynı şeyi gördü ve atıma doğru yürüdü. "Rye," dedi yumuşak bir sesle, "Ralph için çok üzüldüm. Şimdi bizimle gelir misin?"

"Hayır, hamfendi," dedim titrek bir sesle, "Fakat size teşekkür etmeliyim. Artık bu kafile ile kalacağımı sanmıyorum." Gözlerim Bagley'e kaydı. "Varlığımdan hoşlanmayacak kişiler var aranızda."

"Ama Rye, sen sadece bir çocuksun henüz!" diye itiraz etmek istedi.

"Üç kızılderili öldürdüm," dedim, "bu son geçen gün-

ler geçtiğiniz ovaları, tek başıma geçtim. Kalan yolu da yalnız başıma gidebilirim."

Gülümsedi. "Pekâlâ Rye, ama hiç olmazsa bu akşam için misafirimiz olur musun, benim misafirim?"

"Peki, minnettar kalırım."

Tekrar uygar bir sofranın başında olmak çok iyi bir şeydi. Mary Tatum mükemmel bir aşçı idi, nasıl yapmışsa yapmış, ortaya kurabiye bile çıkarmıştı. Kalanların çoğunu da torbama koydu. Gece olunca, bufalo derisi örtümü üstüme çekip yatacakken, Mary arabasından çıkardığı bir kaç battaniyeyi üstüme örtmek için getirdi.

"Hamfendi,"dedim, "annem olmanızdan gurur duyacaktım."

Elini başımın üstüne koyduktan sonra, beni göğsüne çekti, galiba pek iftihar edilecek bir şey olmamakla beraber, biraz ağladım.

Ama, ağladığımdan da utandım. Ayağa kalktığım zaman, Mary'den daha uzun boylu idim, gözlerimi sildim, ağladığımdan daha da fazla utandım. Battaniyeleri elime aldım ve kafilenin yaptığı dairenin kenarına gidip onları yere serdim.

Karanlıkta bir şeyin kımıldadığını farkedince, elim tabancama gitti hemencecik, bu son günler beni ürkek yapmıştı. Fakat oradaki her neyse, uzaklaştı.

Ertesi sabah atımı eyerlerken Jack McGarry geldi yanıma. Kötü gözlerle bir süre bana baktı. "Artık kendini büyük adam sanıyorsun değil mi? Seni biraz pataklayıp, ne kadar büyük adam olduğunu göstermeli sana."

İçime bir korku girdi, tabancam kemerimde idi. Üstüme gelseydi, delikli demiri çekmeye kararlı idim.

"Babamın ölümüne sebep oldun," dedim ona, "aynen plânladığın gibi. Burada olsaydı, beni dövmekten söz dahi edemezdin. Onun üstüne gitmekten çekindiğini farketmiştim."

Atını üstüme doğru sürerken, elindeki kamçıyı da havaya kaldırmıştı ama tam bu anda, arkamda kurulan bir tabancanın horozu duyuldu ve bir ses: "Haydi, devam et ve vur ona. Bu kafile, bir adamı gömecek kadar bekleyebilir."

McGarry eli hava kalakalmıştı, yüzündeki ifade ise tam bir aptalın ifadesi idi.

Arkamdan konuşan deri elbiseli ince yapılı adamdı. Elinde bir altıpatlar vardı ve şaka etmediği halinden belliydi. "McGarry," dedi, "bu kafile ile bulunduğum sırada bu çocuğa bir şey olursa, tamamen bir kaza bile olsa. Seni öldürürüm."

McGarry kamçısını indirdi ve kafilenin başına doğru yürüdü. Ama oradaki yeri, artık resmen başkasına devrolmuştu. Oylama sonucu, kafile başkanlığından atılmıştı.

Deri elbiseli adam bana düşünceli gözlerle baktı sonra yanıma geldi. "Evlâd, silâh taşımak için çok küçüksün, fakat onu yanından ayırmasan iyi edersin." dedi.

"Pekâlâ, efendim."

"İsmim Logan Pollard'dır (Logın Polırt)." dedi ve bir süre beni inceledikten sonra, "Ne olduğunu bana anlatır mısın? Babanın nasıl öldürüldüğünü, falan."

Böylece, ilk kez bütün olayları başından sonuna kadar anlattım.

Bana bir takım sorular sordu sonra, piposunu, ökçesine vurarak temizlerken, "Başaracaksın evlâd. Ama zorunlu olmadıkça o silâhı kullanma." dedi.

Yanımdan ayrıldı. Ertesi sabah kafile yola koyulurken at üstünde yanıma geldi ve bana kendisini izlememi işaret etti. Yanına gidince de kafileden ayrıldık.

Önümüzdeki ilk tepeyi aştıktan sonra, "Bir ya da iki antilop yakalayalım ve aynı zamanda senin eğitimine başlayalım."

"Okuma yazma biliyorum, Okula gitmiştim."

"O cins eğitimi kasdetmedim." Hiç gülmeyen yüzünü çevirip baktı. "Senin ihtiyacın olan eğitim başka. Sana iz sürmesini, mokasen izlerinden, kızılderili kabilelerini tanımasını, nerede av bulacağını ve aynı zamanda o silâhı nasıl kullanacağını öğreteceğim. Bilmem gerekli olan şeyler bunlar. Bunları öğrenmeden, yalnız başına gitmeyi düşünme, henüz sırası değil."

Bir süre daha at bindikten sonra gem kasıp durdu ve bir metre kadar boyunda olan bir bitkiyi işaret ederek.

"Kızılderili dikeni," dedi, "yenecek bir şey bulunamayınca, kökleri yenir. Sakın unutma bunu."

Bu deve dikenine benzer, dikenli ve solgun menekşe renkli bir bitkiydi.

Öne geçip yola devam etti ve zaman zaman bana bir sürü şey gösterip açıklamalarda bulundu. İkindiye doğru geri döndük ve iki atilop vurduk.

"Evde," dedi, "iki bine yakın kitabımız vardı. Çoğunu okumuştum. Fakat bu," eliyle geniş bir kavis çizerek, "en çok beğendiğim kitap. Devamlı yeni şeyler öğreniyor insan. Her sayfasında yeni olan bir şey var." dedi.

Benden ayrılırken, "Kızılderiliyi hor görme. Uzun zaman burada yaşamış ve hem de iyi yaşamış. Ondan çok şey öğrenebilirsin." dedi.

KISIM 3

İkinci gün biraz daha farklıydı. O sabah, arabalar yola koyulur koyulmaz yanıma geldi ve biz de atlarımızı hızla ileri sürdük. Giderken gene bir takım şeyler anlattı, gösterdi ve öğretti. Bunlar hatırda tutulması gerekli şeylerdi ve Pollard gereksiz yere konuşmuyordu.

"Bir geyiği avlarken," dedi, "başı aşağıda kaldığı sü rece yaklaşabileceğini unutma. Başını kaldırmadan az önce, kuyruğunu sallamaya başlar. Hemen yerinde durmalısın ya da eğilip kımıldamadan beklemelisin. Ta ki otlamak için tekrar başını eğinceye kadar."

"Kızılderililer ava giderken, vücut kokularını gizlemek için ekseriye vücutlarını dumana tutarlar. Nane ya da kokulu her hangi bir ot ya da çiçek aynı görevi yapar."

Bir ardıç ağacı topluluğuna geldiğimiz zaman, kafileden kilometrelerce ötede ve yanda idik. Hiç ardıç ağaçlarını büyürken gördünüz mü? Önce kalın kütükler halinde büyürler, dümdüz ve çeşitli büyüklüklerde olur gövdeleri.

Logan Pollard atından indi ve ben de onu izledim. Sonra gövdesinin çapı takriben sekiz santim kadar olan bir ardıçtan, elli adım sayıp : "Silâhını çıkar ve bacağının yanında tut." dedi.

Yüzünü bu genç ağaca çevirdi ve kendi silâhını çıkardı. "Şimdi," dedi, "silâhını bu ağac gövdesi hizasından hiç ayırmadan dümdüz kaldır. Silahın omuz hizasına gelinceye kadar kaldırmaya devam et."

Bunu birkaç kez yaptıktan sonra tabancamdaki mer-

mileri çıkarttırdı. Bir saat kadar bu şekilde çalıştım. Hiç ara vermeden, silâhımı kaldırıyor ve kaldırırken de namlu üzerinden nişan alıyordum. Her kez silâhın, ağaç gövdesi üzerinde olması gerekiyordu. Ağacın, toprakla birleştiği yerden başlıyor ve göz hizasına gelinceye kadar tabancayı kaldırmaya devam ediyordum. Kaç kez yaptığımı bilmiyorum ama bir süre sonra, tabanca atış pozisyonuna gelince, tetiği çekmeme izin verdi.

"Her gün bu şekilde çalışacaksın." dedi, "Hergün kendimize göre bir yer bulacağız ve sen de çalışacaksın."

"Bana hızlı silâh çekmesini de öğretecek misin?" diye sordum. Öğrenmek istediğim şeylerden biri de buydu. Jack Slade (Cek Sıleyd) gibi çok hızlı silâh çekenleri duymuştum.

"Daha sırası değil," dedi ve topuklarının üstüne oturdu. "Önce bir tabancayı nasıl kullanmak gerek, onu öğrenmelisin. Silâh çekmek, attığını vurmak kadar önemli değildir. İlk attığını vurmasını öğrenmelisin," sonra kuru bir sesle ekledi, "ikinci mermiyi atma fırsatın olamayabilir."

Vuracağım şeye bakmasını, tabancaya bakmamak gerektiğini öğretti. İnsanın parmağı ile işaret ediyormuşçasına ateş etmeyi öğrenmeye başlamıştım. Uzun tecrübelerden sonra, tabii şekilde elimi salladığımda, tabanca kabzasının avucum içine geldiği yeri saptadık ve tabancayı buna göre kılıfında taşımaya başladım. "Hiç kimse," diyordu, "zorunlu olmadıkça silâhını kullanmaz. Belâ arama. Eninde sonunda, istediğinden daha çok belâyı başına açmış olursun. Tabanca bir alet bir vasıtadır, muhtaç olduğunda çok yararlı bir alet. O nedenle, ihtiyacın oluncaya dek, onu yalnız bırakmalısın."

Pırıl pırıl parlayan dağların ötesinde çöl vardı, çölün kenarında araba kafilesinden ayrıldık.

"California'da olacağız biz Rye," dedi Mary Tatum

ayrılırken. "Gelmek istersen, başımızın üstünde yerin var."

"Başka bir kez hamfendi. Şimdi Pollard ile güneye gidiyoruz."

Arkamda, atının üstünde dimdik fakat dal gibi duran Logan'a baktı. "Ona iyi bak Logan. Benim üvey oğlum olabilirdi."

"Sen daha kendin çocuksun Mary. Bu çocuğa annelik etmek için çok gençsin. O gelirken belki ben de gelirim."

Gözlerini kaldırıp Logan'a baktı, güneşten yanmış yüzünde hafif bir pembelik belirmişti. "Öyle ise gel Pollard. Senin de yanımızda değerli bir yerin vardır."

Uzakta görünen Pilot Butte (Paylıt Büğt) ve Salt Lake'e (Salt Leyk - Tuz gölü) doğru yola koyulmalarına baktı. "Babam ile evlenemediğine göre, seninle evlenmesini tercih ederim." dedim.

Pollard bana baktı, yüzünde en ufak bir gülümseme izi bile yoktu. Fakat gözlerinde derin bir şefkat vardı. "Rye," dedi, "söylediğin şey çok güzel ve benim için çok önemli."

Böylece güneyin yolunu tuttuk. Avcıların randevu yeri olan Brown's Hole'ü (Brownz Hoğl - Brown'nın çukuru) gösterdi ve yolumuzu Sante Fe'ye doğru değiştirdik. Bu bölge çok arızalı ve sert karakterli bir arazi idi. Ama günlerimiz sadece at binip, yol almakla geçmiyordu. Her gün bana tabanca talimi yaptırıyordu ve bir gün aniden tabancayı sanki kendimden bir parça imiş gibi hissetmeye başladım. Ellerim zaten işe yatkındı ama, şimdi tabancanın kabzası ve iri altıpatlar elime çok daha kolay, kayarmışçasına gelmeye başlamıştı. Hızla silâhı çekebiliyor ve attığımı vuruyordum.

Meskûn yerlere uğramadan, tamamen dağda bayırda yaşıyorduk. Logan Pollard bana çeşitli av tuzakları hazırlamasını, geyik sesleri çıkarıp hayvanları inlerinden

çıkarmasını ve balık avlarken ne gibi yemler kullanılmasını gerektiğini öğretti. Alevleri su seviyesinin altında tuttuğumuz süre, betula ağaçları kabuklarında nasıl su kaynatılacağını, nasıl dumansız ateş yakılacağını ve küllerini kullanarak nasıl bisküvit yapılacağını gösterdi.

Bazan biribirimizden ayrılıp bütün gün tek başımıza yolculuk yapar sadece geceleri buluşurduk. Bu sürede, ben kendi yiyeceğimi sağlamakla sorumlu olurdum, ondan sonra da önceden saptadığı yerde onu bulmakla görevliydim.

Önden gidip, kendi izlerini sürmemi istediği zaman, olduğum yerde beklerken, tabancamla talim yapardım. Artık doğal bir beceriye kavuşmuştum. Dönerken silâhımı çekip ateş etmesini, çalışıyordum bu sıralarda. Logan'da silâha saygı duymamı söylüyordu.

"Öldürmek için yapılan bir araçtır bu," dedi bir gün, "bir düşman kadar kolaylıkla kendini ya da sevdiğin birini öldürebilirsin. Şahsen boşaltmadığın her tabancayı dolu olarak kabul etmek zorundasın. Silâh boş olarak bırakılmaz ve bırakılmamalıdır."

Santa Fe bana göre büyük bir kasaba idi. Missouri (Mizuri) den ayrıldığımızdan beri gördüğüm en büyük topluluk idi, tabii St. Louis (Sen Luiz) hariç.

Burada birinin sürü bekçiliği görevini aldım. Yapacağım iş bir kanyonun dibindeki bir çay kenarında otlayan sığırları muhafaza etmekti. Genellikle tembel işi kolay bir işti. Ayda on dolar kazanıyordum. Takriben iki ay kadar sonra bir gün Pollard geldi ve:

"Yeni çizmeye ihtiyacın var," dedi, "bir de yeni gömlek alalım."

Cebinde bulunan bir sürü altın para ile bunları bana satınaldı ve sonra bir Meksika lokantasına gidip, güzelce karnımızı doyurduk. Meksika usulü tavuk ve siyah fasulya yedik. Çok lezzetli idi. Yalnız tabancamı pantolonumun içine, görünmeyecek şekilde sokmamı söyle-

mişti. Kasabada olduğumuz süre tabancayı açıkta taşımamı istememişti.

Bir gün, sürünün yanında iken tekrar beni görmeye geldi ve eyer heybesinden bir kitap çıkarıp bana uzattı.

"Bunu oku," dedi. "Beş defa oku. Her kez, ondan daha çok hoşlanacaksın. Büyük adamların yaşantıları hakkında bir kitaptır ve bir çok büyük adam bunları defalarca okumuştur."

"Yazarı kim ki?"

"Eflâtun, diğer adı ile Platon," dedi "ve kitabı eyerde bile okuyabilirsin."

O günlerde hava çok açık ve sıcaktı, gerek eyerde gerek ağaçların altında tembel tembel oturup vakit geçirirken kitabı okumaya başladım. Sonra bir gün, suratlarından melânet akan iki meymenetsiz Meksikalı sürünün yanına yaklaştılar ve önce beni sonra sığırları süzmeye başladılar.

Sonra biri ileriye doğru atını sürdü ve sığırları toplamaya başladı. Ben de Platonu eyerin heybesine koyup, Old Blue'ye bindim.

Old Blue onlara doğru yavaş yavaş ilerlemeye başladı. Galiba olacakları benden iyi biliyor ve belâyı daha başlamadan sezinliyordu.

Yaklaştığımı farkettiklerinde yolun yarısına gelmiştik, beni görünce bir an duraladılar ve bana dikkatle baktılar sonra aralarında güldüler.

"Nino, çocuk," dedi biri ve sığırları toplamaya devam ettiler. İyice yaklaşmıştım ki, sığırları benden uzağa, çaya doğru sürmeye başladılar.

"O sığırlarla uğraşmayın, dokunmayın onlara," dedim, "çekilin buradan."

Bana hiç aldırmadılar bile, içime bir korku girdi. Bu sığırları gütmek için işe alınmıştım, eğer onlara bir şey olursa, benim hatam yüzünden olacaktı. Sığırları çaya

doğru sürerken, Old Blue'yu sürdüm ve sığırların önlerini keserek onları geri çevirdim.

Meksikalılardan iri yarı olanı İspanyolca küfür etti ve kamçısını kaldırıp atını üzerime doğru sürdü. Üzerima gelir ve ben Old Blue'yu ona doğru çevirirken, kamçısını suratıma indirdi ve ben de Shawk ve McLanahan'ımı çektim. Adamın suratının bir yerinde derin bir yara izi olduğunu da bu sırada gördüm.

Herifin suratı asıldı, gözleri korkudan mı yoksa şaşkınlığından mı fal taşı gibi açıldı. Tir tir titriyordum ama elimdeki silâh, onun silâhı kadar büyüktü.

Biraz gerilerken, bana İspanyolca bir şeyler söylüyordu, diğer Meksikalı da ne olup bittiğini anlamak için bize doğru at sürdü. Elimdeki tabancayı görünce olduğu yerde kaldı, ciddi ciddi bana baktı, sonra çekilip gitmek için yerinden kımıldar gibi yapıp, aniden döndü, elindeki kementi fırlattı ve bir anda silâh elimden uçup gitti. Atını üzerime sürerken, elindeki kementle yüzüme vurdu, dönerken de sırtıma bir darbe daha indirdi ve bükülü kement ipi, insana sanki bir sopa gibi sert vuruyordu. Atımdan aşağı yuvarlandım.

Sonra üstüme tükürdü ve çirkin bir kahkaha attı, sığırları ve Old Blue'yu da birlikte alıp gittiler, bense yattığım yerden, elimden bir şey gelmeden onların arkasından bakıp kalmıştım.

Ayağa kalkabildiğim zaman, her tarafım tutulmuştu ve üstüm başım kan içindeydi. Tabancamın düştüğü yere kadar yürüdüm ve onu alıp kemerime soktum.

Kasabaya kadar onbeş kilometrelik bir yol vardı. Yaya yola koyuldum ve kasabaya varınca Pollard'ın nerede olduğunu soruşturdum. Onu bulduğumda kumar oynuyordu ve elini sallayarak, "Sonra Rye," dedi, "şimdi meşgulüm."

Oda kalabalıktı ve adamlardan bazıları toz toprak içindeki üstüme ve yüzümdeki kanlara bakıyordu ve ben

de bu bakışlardan çok utandım. Atımdan düşürüldüğümü ve sığırlarımın alındığını söylesem bana gülerlerdi. Dışarı çıktım, bir at ödünç aldım ve o Meksikalıların peşlerine düştüm.

Üzüldüğüm sadece sığırlar değildi. Annemin resmi ile Eflâtun'un kitabı, eyer heybelerimde idi. Ayrıca Joslyn tüfek de, eyerdeki kılıfında duruyordu ve hepsi Old Blue ile birlikte gitmişti.

O gece, onlara yetişmedim, ertesi gece ise bir hayli yaklaşmıştım ama üçüncü gece onları yakaladım.

Meşe ağaçlarının bulunduğu bir su kuyusunun başında idiler. Çevredeki tek su buydu ve ben de çok susamıştım. Gözlerimle Old Blue'yu aradım ve bir kenara bağlanmış olduğunu gördüm.

Hava iyice kararmıştı ve karnım çok açtı. Ortada bir ateş vardı ve üstünde yemek pişiyordu. Tabancamı çıkardım ve horozu kaldırdım.

Horoz kalkarken çıkardığı ses, gecenin sessizliğinde kuvvetle duyuldu ve ben de bağırmadan, "Olduğunuz yerden kımıldamayın. Atımı ve sığırlarımı almaya geldim." dedim.

"El Nino," dedi yüzü yaralı Meksikalı.

Elimde kurulu silâhla ateşin aydınlığına girdim.

"Öldürelim onu," dedi gene aynı herif, "öldürelim onu, herkes sığırları onun kaçırdığını sanar, öldürüp buraya gömelim."

Diğer Meksikalı elini yavaş yavaş silâhına kaydırmaya çalışıyordu.

"Kıpırdanma!" dedim yüksek sesle. Galiba sesim tiz çıkmıştı.

Silâhına davrandı aniden ve ben de ateş ettim. Mermi onu yere yuvarlarken diğer Meksika'lı üzerime atladı. Dönmek istediysem de daha ben ateş etme fırsatı bulamadan, çalıların kenarından biri ateş etti sonra bir silâh sesi daha duydum.

Üstüme atlayan Meksikalı yüzü üstüne yere düştü ve olduğu yerde kaldı, sonra yana doğru döndü. Kaşlarının arasında mavimtrak bir delik vardı. Benim vurduğum Meksikalının ise, yüzünün yarısı gitmişti. Elinde tabancası ile Logan Pollard karşımda duruyordu, yüzü her zaman olduğu gibi sakin ve ifadesizdi.

"Bana söylemeliydin Rye. Adamlardan biri yüzünün kanlı olduğunu söyleyinceye kadar, başının derde girdiğini bilmiyordum. Duyar duymaz peşinden yola koyuldum."

Yürüyüp vurduğum Meksikalının yanına gittik. Mermim biraz yüksek gitmişti, ama pek çok değil.

Pollard garip bir şekilde yüzüme baktı sonra Old Blue'yu yakaladı ve sürüyü kasabaya doğru sürmeye başladık.

Ertesi günü işi bırakmamı söyledi. Otuziki dolar para kazanmıştım. Bu ve babamdan kalan para ile birlikte cebimde epeyce param olmuştu. Adeta kendimi zengin hissediyordum. Eski Spanish Trail'i (Sipeniş Treyl) izleyerek San Juan (Sanuan) çevresindeki vahşi bölgelere doğru kuzey - batı yönüne at bindik.

"California'ya, Mary Tatum'u görmeye gidiyoruz," dedi, "ondan sonra da belki sen okula gidebilirsin. Silâh kullanmaya pek heveslisin. Okul bu hevesini söndürür belki."

"Sığırları çalmışlardı ama," dedim.

"Biliyorum."

"Ve annemin resmi de atımda idi."

Yüzüme baktı. "Oh, şimdi anladım."

Muazzam fakat yalnız ve kırmızı duvarlı kanyonlarla dolu bir bölgeydi geçtiğimiz yerler. Kırmızı çiçekli kaktüs bitkileri, derin uçurumlu kanyonlar ve kızılderililerin pek bol olduğu yerlerdi buraları. Fakat kızılderililer bize ahbapça davranıyorlardı. Ben, Old Blue'nun üstünde yolumuza devam ettik.

Sabahları güneş doğarken bile sıcak doğuyordu. Bazan bir kanyonun tabanına inmek için bütün bir sabahı harcıyorduk, sonra da tırmanmak için günün geri kalan kısmını geçirmek zorunda kalıyorduk. Büyük kırmızı renkli çölleri geçiyor ve geceleri mini mini su kuyuları yanında kamp kuruyorduk. Sanki dünyada ikimizden başkası yoktu. Yüzüm güneşten yanmış, iyice esmerleşmiş ve incelmişti. Araziyi çok iyi öğrenmiştim. Bir sabah kalktığımda Logan'a baktım ve:

"Bugün ondört yaşındaydım." dedim.

"Ondört mü? Bu şekilde yaşamak için daha çok küçüksün," dedi. "Bir erkek, insanı olgunlaştıran kadın arkadaşlığına ve etkisine muhtaçtır bu yaşta."

Dikkatli bir adamdı. Yürümesine, giyinmesine, silâh kullanmasına ve atının bakımına, devamlı dikkat ve itina gösteren bir adamdı bu Logan. Her sabah, elbiselerindeki tozları süpürür ve saçlarını tarardı.

Bütün yolculuk boyunca her fırsatta Plütarkos ve Eflatun'dan, Shakespare ve İncil'den söz edip, bilgimi genişletmeye çalıştı. Söylediklerinin bir kısmını anlayamıyordum ama çoğu bana pek akla yakın şeyler olarak geliyordu.

Kendisi Virgina'lı idi ve orada tahsil yapmıştı. Sonra batı'ya gelmişti.

"Niçin?" diye sorduğumda,

"Bir adam öldürülmüştü. Benim suçlu olduğumu sandılar."

"Sen öldürmedin miydi?"

"Evet onu vuran bendim ama nizamî bir düello idi."

Bir kaç kilometre gittik. Bulutların, çöle düşen gölgelerini seyretmekten hoşlanıyordum.

"Onun kız kardeşi ile evlenmek üzereydim. Evlenmemi istemedi."

Ve ben California'da okula başladım.

Logan Pollard bir süre bizimle kaldı ama sonra atına

binip gitti. Kanımca Mary Tatum onun gitmesini hiç istemiyordu.

Bununla beraber gideli bir hafta kadar olmamıştı ki dönüp geldi. Old Blue'nun üstünde okuldan geldiğimde onları karşılıklı oturmuş, ciddi ciddi konuşurlarken buldum. Oturdukları verandaya yaklaştığımda, "Bundan önce de oldu ve gene olabilir," diyordu.

"Burada olamaz. Burası sakin bir yer." diye Mary onu cevapladı.

"Pekâlâ," dedi sonunda, "burada kalacağım."

Kış geldi geçti ve ben bütün yaz boyunca çalıştım. Bir kereste fabrikasında tomrukları hızarlıyor geri kalan zamanımda da yakındaki bir çiftlik için sığır güdüyordum. Sonbahar ve kışın da okula gidip matematik problemlerinin çözümlenmesini ve biraz da tarih öğreniyordum. En sevdiğim şey, Plütarkosu okumaktı.

Bir gün Pollard beni görmeye geldi, bir tomruğun üstüne oturmuş Plütarkos'u okuyor, öğle paydosunun geçmesini bekliyordum.

"Üçüncü kez," dedim. "Çok yavaş okuyorum, sindire sindire."

"Öyle okunması gereken bir kitaptır o. Zevkine var, sonra düşün ve zevkini daha çok çıkarmaya bak."

Okul ve okumak bütün vaktimi almıyordu. Büyüyordum ve her gün ormana gidip tabanca talimi yapıyordum. Galiba silâh kullanmak için doğal bir yeteneğim vardı ve maharetim hızla gelişiyordu. Pollard artık bana silâhlardan söz etmiyordu ve kendisi de silâh taşımıyordu. Hiç olmazsa görünürde silâhı yoktu.

Bunlar iyi aylar, güzel aylardı. İşten hiç bir sıkıntım yoktu ve kaçmıyordum. Adalelerimi çalıştırmaktan hoşlanıyor, kendimi kuvvetli hissediyor ve her fırsatta dağlara çıkıp at biniyor, kaçan hayvanları izliyor ve sığır sürülerine dadanan vahşi hayvanları avlıyordum.

İlkbahar gelmişti ve Old Blue yüzüme bakıp duru-

yordu, kendisine eyer vurup yola çıkmamızı beklediğini biliyordum. İlkbaharda ve ben onbeş yaşımda, bir doksan iki boyunda ve sırım gibiydim. Geniş omuzlarım, kalın kollarım ve büyük ellerim, kuvvetli bir adam olduğumu gösteriyordu.

"Tabancana ne oldu?" diye bir gün Logan sordu.

Elimi bel kemerinin içine sokup babamın bana verdiği, eski Shawk ve McLanahan'ı çıkarıp gösterdim.

"Atış yapıyor musun?"

"Evet," dedim ve namluyu çevirirken ateş ettim. Hepsi tatlı ve yumuşak bir hareket ile yapılmıştı. Altmış metre kadar ilerideki bir daldan sallanan bir çam kozalağı, tuzla buz oluverdi birden. Pollard bana bakıp başını salladı.

"Ateş edebiliyorsun. Umarım ki ateş etmek zorunda kalmazsın."

Sonra, Pazar günü günü Mary Tatum ile evlendi. Ben de, dükkândan alınmış yeni hazır elbiseler içinde kendimi bir acaip hissederek yanlarında durup şahitlik ettim. O sabah her şey pek güzeldi, güneş pırıl pırıl ve her yaprak sanki ufak bir ayna idi. Deredeki su, taşlar üzerinden köpürerek akıyor ve sanki dünya hiç bu kadar güzel olmamış gibi geliyordu.

Siyah redingot elbiselerim üzerimde idi çünkü akşam yemeğine pasta yemeğe davetli idim.

Dükkâna uğradım, biraz kraker ile bir parça peynir aldım ve sonra dükkânın merdiveni basamaklarına oturdum. Beyaz bir ata binmiş iri bir adam dükkânın önüne geldiğinde, ben basamaklarda oturmuş sakin sakin peynir ve krakerimi yiyordum. Göbekli, önü yediği yemeklerin listesi ile pislik içinde idi. Old Blue'yu görür görmez irkildi.

Atından indi ve atımın etrafında yavaş yavaş dolaştı. Bana bir göz attı ama benim başım önüme eğilmiş, kra-

ker ve peynirle meşgul olduğumdan, yüzümü görememişti.

"Bu atın sahibi kim?"

Bunu çok yüksek sesle söylemişti, sesi bir hayli güvenli ve önemli kişilerin tonundaydı. Varendada oturan iki kişi bir şey demediler. Onun üzerine bana baktı. "Bu atın sahibi kim?"

Kalan peynirin sonunu ve krakerleri ağzıma attım ve ayağa kalktım.

"Sahibi benim, McGarry, Bilip de ne yapacaksın?"

Burnundaki mavi damarlar pek belliydi ve hatırladığımdan daha da büyüktü, gözleri ufacık ve domuz gibiydi. Geniş göğüslü bir adamdı ve gömleğinin kollarını yukarı doğru sıvamıştı, koca çizmeleri yırtık pırtıktı. Şapkası, koca kafası için çok küçüktü, yüzü traşsız ve pislik içindeydi.

"Sen, sen ha?"

"Evet, ben," dedim ve birden bu adamdan nefret ettiğimi hatırladım. Mary Tatum'un kasabada olduğunu biliyor muydu? Logan Pollard ile evlendiğini duymuş mu idi?

"Bütün bunları başıma sen açtın," dedi, "o zamandan beri hiç talihim yaver gitmedi. Sen ve babanla dalga geçen o küçük kadın."

Sözünü bitirirken suratına yumruğu yapıştırdım. Ağzının ortasına eklemiştim yumruğu, iki adım geriledi ve neredeyse yere yuvarlanıyordu. Ağzından kan gelirken, silâhına davrandı.

Aniden elimde bir şey tepti, bir kaç adım geriledi ve otururken silâhım elimde tekrar geri tepti. Yarım dakika kadar olduğu yerde, ama ölü olarak kaldı: sonra yanına doğru yuvarlandı ve yüz üstü yere, boylu boyunca uzandı kaldı. Hayatının son saniyesinde yüzündeki şaşkınlığı görmüştüm. Orada elimde Shawk ve McLanahan ve ayaklarımın ucunda Jack McGarry'nin cesedi bir an durdum, gözümün önüne babam gelmişti.

KISIM 4

Avluya at bindiğim zaman Mary Tatum tavukları yemliyordu. Başını kaldırıp bana baktığında gözlerinin büyüdüğünü gördüm ve attan inerken yanıma geldi.

"Rye, nen var? Ne oldu?"

Olduğum yerde, içimden kopan fırtınalara, ona söylemekten nefret etmeme rağmen söylemek zorunda olduğumu bile bile, durup ona baktım.

"Mary," dedim, bir az evvel bir adam öldürdüm ben."

"Oh, hayır," kolumu tuttu, "sen de mi Rye?"

"Evet, hamfendi. Jack McGarry'i öldürdüm."

Bunu duyunca durdu, kolumu tutan eli bir az daha sıkı tuttu, gri gözleriyle, gözlerimin içine bakıp doğru söyleyip söylemediğimi anlamaya çalışıyordu. "Jack McGarry? Burada mı?"

"Evet kötü şeyler söyledi...... ona vurduktan sonra silâhına davrandı."

"Kötü şeyler mi Rye?"

"Evet, sana ve babama hakaret etmek istedi."

"Logan'a haber verelim."

Her nasılsa, haberi duyunca Logan şaşırmadı, halinden böyle bir olayı beklediğini sezinledim. Ona olanları, hiç bir şeyi gizlemeden olduğu gibi anlattım. Sonunda, "Sanırsam olay, bir az da ondan nefret ettiğim için oldu," dedim.

Onun aklında başka bir şey vardı. "Önce O mu silâhına el attı?

"Evet Onu vurduğumda, neredeyse tabancasını çıkarmıştı bile."

Başkaca bir şey konuşulmadı ve Mary yemeği hazırlamak için mutfağa gitti. İşlerini vakti geldiğinde, zamanında yapmayı seven bir kadındı. İştahım olmamasına rağmen bir kaç lokma yedim. McGarry'nin yüzündeki şaşkın ifade ile yerde yatışı, bir türlü gözümün önünden gitmiyordu. Artık ondan nefret etmiyordum. Hakkında üzüntüden başka bir şey duymuyordum. Üzülmüştüm onun namına çünkü beni kendisi zorlamıştı. Artık başka kimseye ateş etmek istemiyordum.

Yemekten sonra Logan ile verandaya çıktık ve o konuşmaya başladı. Önceleri kendi çocukluğundan söz etti, yolculuklarını anlattı. Bunun bana bir ders olması için özel olarak anlattığını farkettim.

Ondokuz yaşındayken birini vurmuştu Adam bir nehir gemisi kumarbazı idi. Sonra sevdiği kızın kardeşini vurmuştu. Zira o günlerde, biri sizi dışarı davet ettimi, ya dışarı çıkıp erkekçe vuruşurdunuz ya da memleketi terk edip giderdiniz. Bunun başka yolu yoktu.

O da hem adamı vurmuş hem de memleketi terk etmişti. Silâhlı düelloda dört kişiyi öldürdüğünü ve başka birini daha öldürmek zorunda kalmayacağını umutlandığını söyledi ve ekledi; "Rye, iyi silâh kullanıyorsun. Belki de gördüklerimin en iyisisin. Doğal bir becerin, doğal bir görme yeteneğin var ve aradaki açıklığı kolay ve doğru tahmin edebiliyorsun. Bütün bunlar sana bir sorumluluk yüklüyor Rye. Şimdi herkesin tabanca taşıdığı bir devirdeyiz. Tabii ki biri diğerinden daha üstün oluyor, tıpkı birinin diğerinden daha iyi balta kullanması ya da baban gibi daha iyi dolap, tekerlek yapması gibi. Ama bir silâh farklı bir şeydi. Çünkü bir silâh ile insan, adam öldürebilir."

Bir dakika kadar konuşmasına ara verdi. Derin derin düşündüğü belli oluyordu. Ancak bir kemancı'da göre-

bileceğiniz kadar zarif yanık kahverenkli ellerine bakıyordu. "Zaman zaman silâh kullanmak zorunda kalacaksın. O bakımdan, kullanırken dikkatli olmalısın. Ateş etmeyeceksen, tabanca çekmemelisin ve öldürmeye niyetli değilsen de ateş etmemelisin.

"Meksika'lılarla olan olayda, ateş etmek için çok yavaştın. Orada olmasaydım seni öldüreceklerdi. Bununla beraber ateş etmeye çok teşne olmaktansa, yavaş ateş etmeni tercih ederim. Yalnış kimseyi vurma, yoksa hayatının sonuna kadar ıstırap çekersin."

Tabii ki pek halkıydı ve bunu biliyordum. Silâhın insanı, büyük adam yaptığını sanan aptal bir adam değildim. Hatta şu anda bile başka kimseyi vurmak zorunda kalmayacağımı temenni ediyordum.

Sabahleyin, atımı eyerlemek üzere dışarı çıktığımda, arkasında bir adamla birlikte iri bir at üzerine oturmuş, avluya giren bir adam gördüm. Adamın çok büyük bıyıkları ve kabarık saçları vardı. Şapkası başına küçük geliyordu ve görünüşünde komik bir taraf vardı ama göğsünde bulunan yıldızın hiç de komik tarafı yoktu, belinden sarkan tabancanın da öyle.

Logan ve Mary kapıya geldiler. Mary'nin yüzü sararmış ve çok şaşırmıştı. Fakat Logan her zaman olduğu gibi sakin ve sert görünümlü idi.

İri at üzerindeki adam damalı bir gömlek giymişti ve pislik içindeydi, pantolon askıları da dışarda idi.

"Adım Balcher, (Balçır)" dedi, gömleğinin cebinden bir parça tütün çıkarıp ağzına attı ve çiğnemeye başladı. "Burada taşırım," diye tütünü göstererek konuştu, garip bir tebessüm vardı yüzünde, "böylece kimse, silâhıma el attığımı sanıp, yanlışlık yapmaz. Yalnışlıkla vurulmaktan," diye ekledi sözlerine, "nefret ederim."

"Ziyaretinizin sebebi nedir bay Balcher ?" dedi Logan, verandanın merdivenlerinden inerken.

Balcher ona düşünceli gözlerle baktı. "Aman Allah !"

dedi, "benim gibi sakin bir adam için, sabah sabah ne büyük dertler açıldı başıma. Sen de onlardan birisin değil mi ?"

Logan hiç bir şey demeden sakince bekliyordu. Balcher başını çevirip bana baktı, ağzındaki tütünü çiğnemeye devam ediyordu. Kaç yaşındasın evlâd ?"

"Onbeşimi bitirdim, onaltıyı sürüyorum."

Ağzındaki tütünü diliyle bir kenara itip, yanağını şişirerek "Genç," dedi "ama tabancayı büyük adam gibi kullanıyorsun. O adamı dün sen mi vurdun ?"

"Evet, bayım."

Dikkatle beni sözmeye başladı. "Daha önce de onu tanıyor muydun ?"

Logan Pollard söze karışıp, sakin bir dil ile olan bitenleri anlattı. Hiç bir şeyi saklamadan. Hareketimin esaslı bir nedeni olduğunu özellikle belirtmeye dikkat etmişti. Ayrıca olaya McGarry'nin çanak tutuğuna da ağırlık vermişti.

Balcher bir bana, bir Logan'a bakarak dinlemişti.

"Sanırsam, onun yerinde olasaydım, ben de onu vururdum." Eyerinde dönüp bana baktı, "Seni suçlu bulmam evlâd. Anlıyorum seni. Hiç kabahatli değilsin. Ama burayı terk etmen gerek"

"Gitmek mi ?" dedi Mary, "Ama O gidemez şerif ! Benim kardeşim gibidir O ! Burası onu evi !"

Bunu o şekilde söylemişti ki, boğazıma bir şey gelip takıldı kaldı, nerdeyse kendimi tutmasaydım, gözlerimden yaşlar boşanacaktı. Sanırsam Mary kadar iyi insan yoktu bu dünyada.

"Korkarım ki öyle," dedi Balcher üzgün bir ifade ile. "Ben iyi silâh kullanamam. İkinizden birinin, daha ben elimi silâhıma deydirmeden beni vurabileceğinizi biliyorum. Fakat bu kasabada sulhu sağlama metodum, silâh taşıyan kimseleri uzaklaştırmaktır.

"Beni yalnış anlamayın. Sana karşı bir şeyim yok Tyler

ama buradakiler senin iyi silâh çektiğini öğrendiler artık. Meraklı birinin çıkıp, senden daha iyi olup olmadığını anlamak istemesi, artık gün meselesidir. Kanımca bu, gitmen için yeterli bir nedendir."

Avlunun sertleşmiş toprağı üzerinde parlak bir güneş vardı. Hava sıcak ve güzeldi, yalağa akan suyun sesi ve evden gelen kahvenin kokusu ile hayat güzeldi. Burası benim için bir yuva idi. Çok uzun bir süredir kaldığım ilk yuvaydı burası. Şimdi bana, buradan ayrılıp gitmemi söylüyorlardı.

"Peki, ya gitmezse?" dedi Logan, sesi kısık ve sertti.

Balcher omuzlarını silkeledi. "Ona karşı silâh çekmem. Kasabadakiler, bu Tyler kadar hızlı silâh çekeni görmediklerini söylediler. Silâhını o kadar hızlı çekmişki, oradakiler gördüklerinin bile farkında değiller. Ayrıca tabancayı çıkarınca da ıskalamamış. Kanımca, mermi Mc Garry'yi öldürmeseydi bile, şok öldürürdü onu, o kadar şaşırmış adam."

Balcher tekrar dönüp Logan'a baktı. "Bakın Bay Pollard, asayişi sağlamakla görevliyim. Bu benim işim. Çiftçilik yapamayacak kadar tenbel bir adamım, kaldıki ektiğim yerler kuraklaşıyor. Dört yıldır asayişi sağlıyorum burada. Onun, sükunetle buradan ayrılacağını ümid ediyorum. Gitmezse, kasabaya dönüp, beş altı silâhlı adam toplayıp gelmem gerekecek. Bunu yaparken de bir takım adamlar için, güzel bir iş gününü heba etmiş olacağız. Böyle bir şeye neden olmak istemezsiniz değil mi?"

"Sanırsam istemeyiz bay Balcher," dedim, "sanırsam gitmem gerek."

"Rye," diye Mary itiraz etti.

"Zorunluyum Mary, Zorunlu olduğumu sen de biliyorsun. Bunda bir kötülük yok. Zaten bölgeyi görmek için arzuluydum, diğer taraftan Old Blue'de yerleştiğimi görünce hayal kırıklığına uğradı zavallı."

Güneşle beraber Surprise Valley'ye (Sörpırayz Vali) doğru, kuzey dağlarını aşıp yol tuttum. Bir az avlanmayı sonra da sığır gütmeyi tasarlamıştım. Bir süre sonra da güney'e gidecektim. Bu sırada tam yirmialtı dolarım vardı. Tabii babamdan kalan kırk doları hesaba katmazsanız. Ona hâlâ elimi sürmemiştim.

Mary'ye veda etmek çok üzücü olmuştu. Kollarıma atılmış ve sonra yanağımdan öpmüştü. Galiba bebekliğimden beri ilk kez, onun tarafından öpülmüştüm. Pek tatlı gelmişti bana öpülmek ve onun zevkini, dağları aştığım süre hep yanağımda hissettim.

Beni geçirmek için Logan yolun bir kısmına, benimle birlikte at bindi. Toka edip ayrılırken, "Rye, bizi görmeye gel. Burası senin evin," dedi.

Yolun iki kilometre kadar ilerisinde, atı üzerinde oturan bir adam farkettim. Yanına yaklaştığım zaman bana sırıtarak baktı. Balcher'di bu. Elini eyerinin kaltağına koyup, "Evlâd, talihin açık olsun. O tabancana dikkatli ol. İyi bir delikanlısın, zorunlu olmadıkça tabanca çekip, ortalığı kana bulama."

Sonra yola koyuldum, boğazımda ve kalbimde beni sıkan bir şey vardı ve sanki midem bomboştu. Bununla ikinci kez, beni seven insanları kaybediyordum. Önce babamı, kızılderililer; şimdi de Mary ve Logan'ı kendi silâhım yüzünden kaybetmiştim.

Hep böyle mi olacaktı ?

Sizler o batı topraklarını biliyor musunuz? Geniş ovaları ve üstleri hep karla kaplı yüksek dağları hiç gördünüz mü ? Parlak güneşte insana güler gibi bakan dereleri gördünüz mü ? Rüzgârın çam ağaçlarında çıkardığı sesleri duydunuz mu ? Çöl üstüne düşen bulutların gölgelerini gördünüz mü ? Bir tepenin üzerinde durup kilometrelerce önümüzde uzanan bu topraklara, yalnız kızıl-

deriliFor, antilop ve bufalo tarafından bilinen bu topraklara hiç baktınız mı ?

Bir ilkbahar sabahının soğuğunda yatağınızdan çıkıp, taze havayı ciğerlerine doldurup, akan suyun şırıltılarını dinlediniz mi ? Kendi ateşinizi yakıp, kahvenizi pişirip, bifteğinizi bu ateş üzerinde kızartıp yediniz mi ? Kayın ya da meşe ağaçlarının yanık kokusunu kokladınız mı ?

Mary ve Logan'dan ayrıldığım ilk yıl, işte böyle yaşadım. İnsanlardan uzakta, atımla birlikte yalnız ve oradan oraya dolaşarak yaşadım. Eflâtun'u dördüncü kez okumaya başladım.

Washington, Oregon, Idaho, Montana, Wyoming ve Colarodo'yu dolaştım.

Buzlu Teton zirvelerinin altında Hanibal ve Cato'yu okudum. Dolaşırken yüzlerce kamp ateşinin odun kokusunu ciğerlerime çektim.

Nadiren beyaz adamların ateş artıkları ile karşılaşıyordum. Arasıra da kızılderililerin bıraktıkları ateşleri görüyordum. Nez Percés, Blackfeet (Bılekfiğt), Crows (Kıravs), Shoshones (Şoşon) ve Sioux (Siyu) kızılderili bölgelerini dolaştım. La Sal dağlarının kayıp kırmızı kanyonlarında gezindim ve Abajo sıra dağlarında avlandım.

Duyduğum sesler, hep vahşi bölgelere has seslerdi. Bir kunduzun suya çarpan kuyruğunun uyarıcı işareti, bir geyiğin atağı, dağ aslanının boğazdan gelen tok sesi ... rüzgâr, su ve fırtına sesleriydi bunlar.

Ağaç kovukları, mağaralar ve kendi elimle yaptığım sığınaklar, barınaklarım olmuştu. Logan Pollard'ın vaktiyle bana öğrettikleri, şimdi çok işime yaramıştı ve bu bilgim daha da arttı.

Bu kadar uzun bir süreden sonra bir tepeye çıktığımda, tepenin eteğinde, içinde insanlar olan bir kasaba gördüm. Bu manzara karşısında bir az paniğe kapılmış ve güvensizdim. Değiştiğimi biliyordum. Dağların sükûneti-

nin bir parçası içime yerleşmişti. Uzak kalan ormanların vüsati kafamda idi ve eski hayatımın hatıraları hâlâ hafızamda canlı idi. Artık daha fazla yalnız kalamazdım. Bu nedenle Old Blue'yu tepeden aşağı sürdüm.

KISIM 5

Elbiselerim deriden yapılmıştı. Çizmelerim eskiyeli çok olduğundan kızılderili mokasenleri vardı ayağımda. Hâlâ Joslyn tüfeği ile Shawk ve McLanahan tabancası üstümde idi. Böylece kasabaya, yanımdaki kürkleri satmak için girdim.

Bu sırada onyedi yaşımda idim. Bir doksaniki boyuna gelmiş, neredeyse iki metreyi zorlayacaktım. Seksenbeş kilo gelen vücudumda bir dirhem yağ bile yoktu. İnce, sert olan bu vücudu örten eski püskü şapkamla, bakan gözlere şenlik bir halim olmalıydı. Bu kasabaya, bu kıyafetle, yavaş yavaş at binerek girdim.

Old Blue artık yaptığı kilometreleri hisetmeye başlamıştı. Kaç yılın atı olmuştu ama hâlâ yaşadığım hayatı, en az benim kadar seviyordu ve hâlâ bir bufalo ile at başı koşabiliyordu, avlanırken.

Kasaba yeni büyüyen bir maden kasabasıydı. Kasabanın tek caddesi, sakallı ve silâhlı adamlarla dolup taşıyordu. Old Blue'yu ahırın önünde bırakıp, caddeyi bir kez boydan boya yürüdüm. Tekrar insanlar arasında olmaktan kıvanç duymuştum, hiç birini tanımamakla beraber, onların yüzlerini görünce mutlu oldum. Bununla beraber, çevreme ilgi duymuyormuş gibi yürüdüm zira insanlarla tanışmak ve onlarla dostluk kurmak istemiyordum. Aklımın arkasında daima tabancamın varlığı duruyordu; kızgınlıkla, birine tekrar silâh çekmek istemiyordum.

Garіptir ki, o kadar ay süresinde kızılderililerle bir kez bile aramda bir maraza çıkmamıştı. Onların bölgele-

rinde dolaşmış, av alanlarını onlarla paylaşmış fakat onlarla temas etmekten kaçınmıştım. Ancak bir kaç kez, ihtiyacım olan şeyleri tedarik etmek için Nez Percé köylerine gitmiştim.

Cadde güneşli ve sıcaktı. Yerinde çarpık duran bir direğe yaslanıp gelip geçenleri seyretmeğe başladım. Çadırlar, önü paravanlı dükkânlar, uzun bir tahta bina, kendine hotel diyen derme çatma bir baraka ve ağaç tomruklarından yapılmış bir salon. Caddenin alt tarafında biri iki fıçı arasına konmuş bir tahta üzerine koyduğu bir maşrapa ile viski satıyordu. Maşrapası onbeş sentti.

Bunların arasında olmak iyi idi. Bunlar sert, sakallı, kabadayı, gürültücü ve genellikle dost kimselerdi. Bunlar erkekti ve ben bu erkek adamların arasında genç bir adamdım. Yüzüm ince fakat sert hatlı, vücudum ince, omuzlarım geniş ve kollarım çok kuvvetliydi. Dağlarda geçirdiğim o uzun aylar, kemiklerim üzerine adale koymuş ve kuvvetimi çelik gibi sulamıştı.

Göğsünde yıldız olan bir adam caddeden geldi. Geniş bir yüzü, kuvetli yüz hatları vardı, yüzünün derisi çok gergindi. Gözleri çukurda ve beyaz denecek kadar açık renkli idi.

Bana sert sert baktı sonra dönüp bir daha baktı. Beni süzen, ölçen ve tartan uzun bir bakıştı bu. Yanımda durmadan yoluna devam etti. Caddenin aşağısında durdu, döndü ve tekrar baktı. Yalnız başına durmuş bana baktığını gördüm gene.

Nihayet tekrar yola koyuldu. O yerinden kımıldar kımıldamaz, zayıf, genç bir adam yanıma yaklaştı. "Seni tanımıyorum ahpap ama kendine dikkat et. Ollie Burdette (Oliğ Bördet) sana taktı."

"Belâ mı?"

«Kasabanın marşalıdır. Önce adamı vurur sorularını sonra sorar. Geçen hafta birini öldürdü."

"Teşekkür."

"Adım Kipp'tir. Kasabanın doğusunda ufak bir çiftliğim var. Canın isteyince, gel çiftliğe."

Yanımdan uzaklaştı. Zeki bakışlı, sakin bir genç adamdı ama beni uyarmada bir az acele davranmamış mıydı ?

Bir süre bulunduğum yerde vakit öldürdüm. Düşünüyordum. Şimdi ata atlayıp uzaklaşsam mıydı bu kasabadan ? Ama daha henüz gelmiş ve bir şey yapmamıştım. Ayrıca kanunun öbür tarafına geçmeye de niyetim yoktu. Kanun bazan hata yapabilirdi ama genellikle adil davranırdı insanlara ve henüz toplu halde yaşamaya alışmamış olanlar için de davranışlarını düzenleyici bir zora baş vurmak gerekiyordu.

Caddenin öbür tarafına geçip otele gittim. Yemek odası dolu değildi, kendime bir masa seçtim ve oturdum.

Yemeğimi ısmarladıktan sonra orada duran bir gazeteyi aldım ve okumaya başladım. Son sayfaya geldiğimde bir sesin, "Lütfen. Gazeteyi alabilir miyim ?" dediğini duydum.

Gazeteden başımı kaldırınca, ince yapılı bir genç kızın karşımda dikildiğini gördüm. Ondört yaşlarında kadardı ve çok güzel gözleri ile nefis bir tebessümü vardı.

Derhal ayağa kalktım, bir az rahatsız olmuştum. "Evet, hanımefendi. Buyrun, zaten okumuştum." dedim.

"Babamın gazetesi. Masaya koymuştum. Sonra unutmuş olacağım. Gazeteyi bulamazsam bana kızar da. Çok sever gazetesini."

"Özür dilerim, hanımefendi, bilmiyordum sizin olduğunu."

Aniden yanımızda biri belirdi. Bakınca, Ollie Burdette'in açık gri gözleriyle karşılaştım. Soğuk ve sakindi bu gözler. "Bu adam sizi rahatsız mı ediyor, genç bayan ?"

Sesi sert ve emredici idi. Sesinin tonunda ve güveninde sanki hayvani bir anlam vardı. Bu yalnız, belâya ha-

zır olan bir adamın sesi değil fakat belâ arayan bir adamın sesi idi.

"Oh, hayır!" dedi ve çabucak gülümsedi, "hiç de rahatsız etmiyor. Bana kaybettiğim gazetemi veriyordu. Yoksa bulamayacaktım gazetemi."

"Pekalâ." dedi ve istemeye istemeye arkasını dönüp gitti ama giderken de kötü kötü bakmayı ihmal etmemişti. Ensemde, tüylerin diken diken olduğunu hissettim. Ağzım kurumuştu ve içimden bir kızgınlık dalgası yükseliyordu. Burdette belâ için pek hazırdı.

"İş arıyor musunuz?"

"Gözlerim tekrar karşımda duran kıza kaydı. Parlak gözleriyle bana bakıp cevap bekliyordu. "Atları alıştırmak için babamın birine ihtiyacı var," diye ekledi.

"İşte bunu beğendim. Yeriniz nerede?"

Yerlerini tarif etikten sonra, "Adım Liza Hetrick (Liza Hetrik). Gelince beni arayın." dedi.

O gitikten ve ben de yemeğimi bitirdikten sonra, oturduğum yerde kalıp düşünmeye başladım. Kipp'in söylediği doğru idi. Bir kısım silâhşor kasden belâ arardı; bazıları içinden öldürme arzusu duyduklarından, bazıları da bir olayı önlemek için; bir kısmı ise ün yapmak için ya da ünlerini uzun bir cesed listesiyle korumak için belâ ararlardı. İyi ama beni seçmesinin nedeni neydi? Büyüklere mahsus bir aleti taşıyan, genç biri olduğum için mi?

Ama, batı anlayışına göre artık bir çocuk değildim. Onyedisinde olan biri bir erkek çizmesi giyer ve bir erkek sorumluluğunu taşırdı.

Bununla beraber kasabadan ayrılmak iyi bir fikir olacaktı. Belâdan kaçınmak en iyi işti. Kimseye kanıtlamak istediğim bir şey yoktu. Başkalarını, sert bir adam olduğuma inandıracak kadar kendimi güvensizlik içinde hissetmiyordum. Aklı başında olan kimse belâ aramazdı.

Yemeğin parasını ödedikten sonra kapıya yürüdüm ve caddeye baktım. Burdette bir blok ötede, berber dükkânı-

nın önünde duruyordu. Kapıdan çıkıp atıma doğru yürüdüm. Dizginleri toplarken, yaklaşan ayak seslerini duydum.

"Sen, oradaki !" dedi, sesi gene sertti. "Seni bir yerden tanıyor muyum ?"

Gayet yavaş döndüm. İçimde derin bir sükûnet vardı. Daha önce duymadığım bir sükûnet. Soğuk gözleri, gözlerimin taa içine bakıyordu.

"Tanıdığını sanmam bay Burdette. Buraya yeni geldim."

"Seni bir yerde görümüş gibiyim. O bakışı tanırım."

Eyere oturdum ve ona baktım. "Beni hiç bir yerde görmedin bay Burdette. Uzun süredir dağlarda yaşıyordum ama söz ettiğin o bakış, oradadır."

Bunu söyledikten sonra mahmuzları ata dokundurup yola koyuldum. Sözünü ettiği bakış, insan öldürecek yüreğe sahip olan, belâlı insandan korkmayacak kadar cesur olan insanların, bu gibi belâ anında gözlerinde beliren ifade idi. Kendisinden çekinmediğimi anlamıştı. Bu nedenle "Dur !" diye bağırdı arkamdan.

Gemleri kastım ve dönüp ona baktım. Bütün cadde boyundaki hayat bir anda durmuştu. Herkes olduğu yerde donmuş kalmıştı. Herkesin dikkatini üstümüze çekmiştik. O garip, soğukkanlılık tekrar gelmişti üstüme. Bekliyordum...

"Ne demek istiyorsun, yani ?" dedi ve caddenin ortasına doğru yürüdü ama yanıma yaklaşmamıştı. "İsmimi nereden öğrendin ?"

"İsmini bana söylediler," dedim, "ve geçen hafta içinde de bir adamı öldürdüğünü de sözlerine eklediler." Bunu neden dediğimi bilmiyordum, fakat böyle şamar oğlanı gibi bir davranışa maruz kalmaktan da hoşlanmazdım; üstelik Burdette canımı sıkmaya da başlamıştı. "Üstüme gelme Burdette. Bu hafta da bir adam öldürmek istiyorsan, başkasını dene."

Sonra, kasabadan dışarı sürdüm atımı.

Yol yukarıya, çamlara doğru kıvrıla kıvrıla yükseliyordu. Ot kokusu havayı kaplamış ve yer yer çiçekler vardı. Kasabadan altı kilometre kadar sonra, beşinci virajda, tel bir çit ile arkasında duran gayet büyük bir ahır gördüm. Şimdiye kadar gördüğüm ahırların en büyüğü ve en sağlamı idi. Tomruklardan inşa edilmiş güzel bir ev vardı ahırın bir az açığında.

Bir köpek havlayarak bizi karşılamaya geldi. Sonra kır saçlı, uzun boylu kuvvetli bir adam kapıya çıktı. "İn ve içeri gel, yabancı. Adım, Frank Hetrick." dedi.

"Ben de Ryan Tyler'im. Burada Liza hanımı aramam söylenmişti."

Başını çevirdi ve, "Liza, işte senin yeni yavuklun!" diye içeri seslendi.

Liza da kapıya çıktı, dimdik ve güzel, yanık teninin altı kırmızı yanaklı, şirin bir hanım. "Baba, kaç defa sana böyle konuşmamanı söyledim. Ona, bir iş verebileceğini söylemiştim. Hepsi o kadar."

Hetrick bana keskin mavi gözleriyle baktı. "Vahşi atları alıştırabilir misin Tyler?"

"Evet efendim. Eğer onların tatlılıkla alıştırılmasını isterseniz."

"Tabii." Sözüm hoşuna gitmişti. "İn attan aşağı ve içeri gel."

Kapıda eski, siyah şapkayı elime aldım ve parmaklarımla saçlarımı düzelttim. Yerde halılar vardı ve möble cilalı idi. Bu bölgede böylesi görülmezdi.

Bir yıldan beri ilk kez bir evin içine giriyordum ve bu kadar güzel bir eve, babamla birlikte kendi evimizden ayrıldığımızdan beri girmemiştim. Odanın bir tarafında iki sıra halinde dizilmiş kitap rafları vardı. Hetrick odadan ayrılınca kitaplara bakmak için, rafların bulunduğu duvara gittim.

Kitapların bazıları, Logan Pollard'ın bana sözünü et-

tiği kitaplardı. Tacitus, Thucydides, Eflatun ve diğerleri. Çoğunluk tarih kitapları idi.

Hetrick odaya döndüğünde beni kitaplara bakarken buldu. "Kitaplardan hoşlanıyorsun galiba. Çok okur musun ?"

"Hayır. Ama bana kitaplardan söz eden bir arkadaşım vardı."

Yemekten sonra oturmak için verandaya çıktık ve Hetrick duman yapıp sivrisinekleri kovmak istedi. Bir süre oturup konuştuk ve dağların üstüne düşen gölgeleri seyrettik ama duman, sivrisinekler kadar bizi de rahatsız edince içeri girdik.

Liza yanıma oturdu ve sormaya başladı ve ben farkına vardığım zaman kendimi, onlara Logan ve Mary'yi, babamın ölümünü anlatmış buldum. Onlara öldürdüğüm kızılderilileri, Meksika'lı sığır hırsızlarını ve McGarry'yi anlatmadım.

Bir şeyi gizlemek istediğimden değildi, fakat geçmişte yapılıp bitirilen işlerden söz etmenin anlamı yoktu. İstemediğim tek şey bir silâhşor ünü idi. Kaldıki bu insanlardan hoşlanmıştım. Kendimi her nasılsa evimde imiş gibi hissediyordum. Hetrick ve Liza'yı beğeniyordum. Bazen, beni rahatsız eden o iri gözlerine rağmen.

Ertesi günü, ayda kırk dolar ücretle işe başladım. Miquel isimli bir Meksika'lı yardımcıları daha vardı.

İlk günü, Hetrick yanımıza gelip bizi seyretti. Sonraki günlerde de zaman zaman geliyor ve bizi seyrediyordu. Hiç bir şey söylemiyor hiç bir öğütte bulunmuyordu. Yalnız bir gün yanına gelmiş, "Rye," demişti, "İşini beğeniyorum."

"Teşekkür ederim efendim."

"İyi ve hızlı çalışıyorsun."

"İyi cins atlarınız var," dedim ve bunu inandığım için söylemiştim. Karışık tohumlama iyi sonuçlarını veriyor."

"Evet," dedi ve düşünceli gözlerle bana baktı. "Karışık

tohumlama daima iyi sonuçlar verir." Sonra konuyu değiştirdi aniden. "Rye, Liza bana Burdette ile aranızda bir tatsızlık olduğunu söyledi."

"Önemli değil."

"Dikkatli ol. Bir canidir o Rye. Tehlikelidir de üstelik. Onun niteliğinde olan atlarla karşılaşmışsındır. Burdette'ti uzun süredir tanırım. İçinde öldürme arzusu, iştiyakı vardır adamın."

"Evet, anladım efendim."

Önümüzdeki ay Kipp iki kez bizi ziyarete geldi. Konuşmayı seven bir kişiydi ve bayan Hetrick'in pastalarından hoşlanıyordu. Ben de öyle. Doğum günümde de gelmişti, onsekizime bastığım gün.

Bir ara eski Shawk ve McLanahan'ınma baktı. "Colt almalısın," dedi, "çok mükemmel silâhlar doğrusu."

"Ben de öyle duydum," dedim, "bir tane almak isterim."

Ertesi sabah dışarı çıktığımızda Hetrick'in en iyi atlarından dokuz tanesinin yok olduğunu gördük. Çalınmışlardı.

Olan bitenin hikâyesi, yeni alıştırılmış atları tuttuğumuz ağılın yanında, yerlerdeki izlerle yazılı idi. İzleri karıştırmamaya dikkat ederek çevreyi dolaştığımda her şey açıkça önüme serildi. "En aşağı iki kişi," dedim, "belki de dört."

Kipp geceyi bizimle geçirmişti. Ahıra, eyerimi almak için gittiğimde, peşimden geldi. "Ben de sizinle geleceğim," dedi. "Üç kişi, iki'den iyidir."

İzleri sürmek güç değildi. Uzun süredir bir kızılderili gibi yaşadığımdan, üçümüz hızla atlarımızı sürebiliyorduk. Zaten bölgeden kaçmaya çalışacakları açıktı. Tuttukları yönden bunu anlamıştık. Bu yönde kilometrelerce hiç bir şey yoktu.

Hetrick'in yeni ve güzel bir silâhı vardı. Kipp ise, tepeden tırnağa silâhlıydı. Bana gelince hâlâ eski Joslyn tü-

şekle idare ediyordum vaziyeti. Bir hayli eskimiş ve aşınmıştı. Ama bu eski tüfeği nasıl konuşturacağımı biliyordum.

Hırsızlar atları bir dereye sokmuşlar ve birkaç kilometre dereden gitmişlerdi. Böylece izlerini kaybettireceklerini sanıyorlardı. Ama sudan gitmek, bir çoklarının sandığı gibi, iyi bir iz kaybetme oyunu değildir. Bir atın nalı, ıslak kumda derin iz açar ve su bu izi çabucak kapayamaz. O nedenle, bizim hırsızların umutları boşa çıkmış, bu yavaş akan dere de izlerini silememişti.

Su olsun olmasın, dereden çıktıkları yere kadar izlerini sürdük. Önümüzde kumlu, sonra da geniş çayırlık bir arazi, göz alabildiğine uzanıyordu. Sabahın bu erken saatlerinde kırağı, otları ıslatmış ve atların nalları da taze otları yatırmıştı. Bu nedenle hızımızı kesmeden yolumuza devam ettik.

İzlemenin dördüncü günü hırsızlar yavaşladılar. Bir odun ateşinin kokusunu duyuncaya kadar hızla gidiyorduk. Sonra atlarımızı yürütmeye başladık. Hepimiz dikkat kesilmiştik. Damgalama ateşini gördüğümüzde, çam ağaçlarıyla kaplı bir yamaçtan aşağı iniyorduk.

Ateşe yaklaşırken biribirimize yaklaştık biraz. Çok meşgul olduklarından, bir at kişneyinceye kadar bizim geldiğimizi görmediler. Biri elindeki damgalama demirini yere attı, düştüğü yerden hafif bir duman yükseldi.

Dört kişiydiler. Dörde karşı üç'tük. Yaklaşmamızı beklediler. Dört kabadayı. Biri ince yapılı, kavanoz kafalı, saçları omuzlarına kadar dökülen bir adamdı. Gri çizgili bir pantolon vardı ve paçaları, çizmelerinin içine sokulmuştu.

"Galiba yalnış atları yürüttünüz," dedim.

İri yarı, siyah sakallı biri, sinirli bir şekilde kavanoz kafalıya baktı. Ben de ona bakıyordum zaten. Görünüşünde vahşi bir katır havası vardı ve buram buram belâ kokuyordu. Bunu açıkça görmüştüm. Silâhı sarkık ve bal-

dırına bağlı idi ve sağ eli hazırdı bekliyordu. Ve dörde karşı üç'tük.

"Öyle mi sanıyorsun ?" dedi kavanoz kafalı, demek gurubun sözcüsü oydu.

Adamlardan biri kızılderili ya da melezdi, köşeli çeneli, geniş tepsi suratlı ve boncuk işlemeli yelek giymiş bir adamdı.

"Atlar, buradaki bay Hetrick'e aittir. Onların hepsini ben alıştırdım. Alıp götüreceğiz."

"Öyle mi, hem de şimdi ha ?" Kavanoz kafalı güldü ve kırık dişlerini gösterdi. "Yerinizden çok uzaktasınız ve sayı üstünlüğü bizde. Yani atlar bizimle kalacak demektir bu."

Hetrick ve Kipp'i unutmuştum. O yalnızlık hissi gene içimi kaplamıştı, belâ yanı başımda idi, ben de dimdik, ona karşı hazırdım.

"Hayır," dedim, sözlerimi dikkatle seçerek, "Siz dörde karşı üçsünüz ama esas mesele bizim aramızda, sadece sen ve ben varız, karşı karşıya, teke tek."

Hetrick'in bir çocuğu ve karısı vardı, üstelik kavgacı bir adam da değildi. Ama çatışma başlayınca yanımda olacağından da emindim, her ne pahasına olursa olsun kendine düşeni yapacaktı. Bu işi kısa ve çabuk tarafından bitirmeliydim ve çatışmayı nasıl ikimiz arasına münhasır bırakacağımı da biliyordum. Zaten diğerleri de pek çatışmaya teşne değildi. Siyah sakal fırsat bulursa geri çekilirdi. Konuştuğum adam bir numara idi ve çatışmayı yapacak olan da o idi.

Yüzü inceldi, sanki sivrilmişti. Böyle bir şey beklemediği belliydi. Gözlerinden, durumu hesap ettiğini anladım.

Old Blue öne doğru iki adım attı ve durdu. Ona tepeden bakıp, ne denli cesur olduğunu anlamaya çalışıyordum.

"Evet," dedim, ona hitap ederek. "Bu işi yalnış hesap ettin. Kendini ne sanıyorsan, ben de oyum işte."

Beni tartan gözlerle baktı, hiç hoşlanmadığı belliydi, gördüğünden. "Ne demek istiyorsun?"

"Demek istediğim şu ki biz atları alıyoruz. Demek istediğim şu ki, silâhına el atarsan, seni öldürürüm."

Daha önce hiç kimseyle böyle konuşmamıştım. İçimdeki güven hissinin nereden geldiğini bile anlayamıyordum ama işte orada, içimde idi. McGarry beni kamçılamak isteyip Pollard tarafından durdurulduğunda da gene aynı güven hissi vardı içimde.

Kavanoz kafa iyice rahatsız olmuştu ama hâlâ güvenini kaybetmemişti. Bu nedenle ona bir az zaman bıraktım. Cesaretinin kırılması için. Belki kırılırdı. Belki de kırılmaz, üstelik cesaretini toplardı, zira bu adam, her kimse, belindeki silâhı kullanmıştı.

Bütün sinirlerim gerilmiş, hislerim aşırı derecede hassaslaşmıştı, gelecek ne ise hazırdım. Artık dönüşü olmayan bir yola girmiştik. Atlar bizimdi ve hiç bir adam bu durumdan geri dönüp, kendisine erkek demeye cesaret edemezdi. Böyle şey batı'da olmazdı, bizim zamanımızda. Hetrick ve Kipp böyle bir durumda ölebilirlerdi ama bu kez durumları farklı idi ve bu fark da bendim.

"Bay Hetrick," dedim, "Kipp ile birlikte atları toparlayın."

"Maçanız sıkı mı?" diye patladı kavanoz kafalı.

Kısa boylu olanı sinirinden ayağını oynattı ve her şeyin başlangıcı ve sonu bu hareket oldu. Diğeri onun harekete geçtiğini sanmış olacak ki silâhına davrandı ve ben de onu vurdum.

İlk mermi, gömleğinin cebinden sarkan tütün paketinin üstüne vurdu. İkincisi bir az aşağıya ve sağa girdi vücuduna.

Tabancası henüz kılıfından çıkmamıştı, eliyle onu yerine soktu, bir adım ileri atmak istedi ve sonra öldü.

Bir eşek arısı, yamaçtaki ağacın üstüne kondu. Bir at

yerinde eşindi. Diğerleri hiç kımıldamadan duruyorlardı ve kımıldamaya da niyetli değildiler.

Kavga bitmişti. İsteseler bile bitmişti artık çünkü silâhım dışarda idi ve onların silâhları hâlâ kılıfta duruyordu. Böyle bir duruma karşı koyacak bir kaç adam çıkardı ancak.

"Atları toparlayayım," dedi Kipp ve atını sürdü.

Hetrick atından indi ve, "Rye," dedi, "silâhlarını alsam iyi olacak."

"Evet, lütfen." dedim.

Kısa boylusu bana baktı, "Rye," dedi düşünceli düşünceli, "Hiç duymadığım bir isim. Kimi vurduğunu biliyor musun?"

"Bir at hırsızı," dedim.

"Rice Wheeler'i (Rays Viğlır) öldürdün," dedi, "Panhandle silâhşoru."

"Panhandle'de kalsaydı öyle ise," dedim.

KISIM 6

Dönüş yolculuğu sadece iki gün sürdü. Arayacağımız iz yoktu ve kestirmelerden gidebilirdik. Nitekim hep kestirme yolları kullandık. Yolculuğun ilk günü kimsenin konuşacak bir şeyi yoktu

İkinci günün sonuna doğru atlarımızı uzun bir kanyondan yukarı doğru sürerken, "O Wheeler, altı ya da yedi adam vurmuştu." dedi Kipp. Kimse ona cevap vermedi, O da devam etti. "Bunu kasabada anlatınca bir görün ortalığı. Ollie Burdette'in suratının nasıl sararacağını şimdiden görür gibi oluyorum.

"Ona bir şey söyleme," dedi Hetrick kızgın bir şekilde. "Bir tek kelime bile söyleme. Ben atlarımı geri aldım, olayı burada bırakalım ve unutalım."

"Ama neden? Her gün bir adam, bir Rice Wheeler öldürmüyor ki, bu nadir bir olay, iyi bir havadistir."

"Silâhşorları tanımadığın belli," dedi Hetrick. "Bu haber Burdette'ti daha çok bizim oğlanın üstüne çekecek."

Kipp, istemiye istemiye bir şey söylememeyi vaad etti, kendisine "Hakkımda bu gibi konuların konuşulmasını istemem. Ün yapmak arzusunda değilim." dedikten sonra razı olmuştu.

Eve kadar olan yolculukta hep bunu düşündüm. Bir adam daha öldürmüştüm. Bununla iki etmişti. O Meksika'lı... benim mermi onu öldürebilirdi ama onu öldüren esas Pollard'ın mermisi idi. Bundan hiç kuşkum yoktu. Zorunlu olmadıkça, başkalarının hesabının kendi haneme yazılmasını istemezdim.

Eve yaklaşınca Liza koşarak bizi karşılamaya geldi. "Atları aldınız ha!" Heyecanından yanakları al al olmuştu. "Hırsızları da yakaladınız mı? neredeler?"

Galiba daha sonra ona olan bitenleri anlatmışlar ya da o konuşulanları duymuştu. Çünkü birkaç gün çevremde gözlerini iri iri açarak bana bakıp dolaşmıştı. Fakat bu konuda ne bana ne de başkasına bir şey söylemedi. Hatta çok uzun bir süre ortaya bile getirilmedi.

Bazan geceleri masanın başında oturur onlara, dağlardaki yaşantıma ilişkin hikâyeler ya da gördüğüm yerleri anlatırdım. Bir kez gene böyle oturmuş konuşurken, eyer heybemden annemin resmini çıkarmış onlara göstermiştim.

Güzel bir kadındı. Resim çekildiğinde sadece yirmi yaşında idi.

Bayan Hetrick uzun uzun resme baktıktan sonra, "Onun ailesi hakkında bir şey biliyor musun?" diye sordu.

"Hayır hanımefendi, Babam bana, evlendikleri zaman ailesinin annemden uzak kalmak istediklerini söylemişti. Yani ... demek istiyorum ki, bana dendiğine göre parası olmadığı için, uygun olmadıklarını düşünmüşler. Annem ile babam çok mutluydular."

Bayan Hetrick resmi düşünceli bir şekilde masanın üzerine koydu. "Üstündeki elbise ... pahalı bir elbise idi."

Kadınların giysileri hakında bir şey bilmiyordum. Bana hepsi aynı gibi gelir. Kadınlar, tabii onlar bu gibi şeyleri çok daha iyi bilirler. Birkaç gün sonra da onun Hetrick'e "Hakiki ipek danteldi, onun kadar güzel bir elbise yakasını hiç bir yerde görmedim." dediğini duydum. Annemin ailesini tanımayışıma çok hayıflanmıştı kadıncağız.

Bazı geceler Liza ile birlikte yakındaki su kaynağına kadar yürür ve konuşurduk. Bazan ağıllara kadar giderdik. Nereye gidersek gidelim daima evden görünecek bir yerde olmaya, özellikle dikkat ederdim. Çok güzel bir kız-

dı bu Liza; küçük, güzel bir kız. Ben ise ondokuzuma merdiven dayamıştım.

Old Blue'ya yakın kalaslardan birine dayanıp, ağılların yanında uzun uzun konuşurduk. Benden küçük olmasına rağmen her kez konuşacak bir şeyler bulurduk. Ne yapmak istediğimizi, hayallerimizi, gidip görmek istediğimiz yerlerden söz ederdik. Her ikimizde zengin olmak istiyorduk ama galiba bunu pek de önemsemiyorduk. Her ikimiz de daha çok yer görmek isteğinde birleşiyorduk.

Wyoming dağlarındaki yaşantımdan söz ederken Liza gözlerini iri iri açıp beni merakla dinlerdi. Bazan Oregon'daki Blue dağlarında, Utah'ın güneybatı kenarını kesen vahşi kanyonlarında başımdan geçenleri anlattıkça heyecanlanırdı.

Kasabaya iki kez inmeme rağmen Burdette'ti bir kez gördüm. Bir seferinde, kaçan bir haydutu izlemek için dağlara gitmişti. Adamın atını geri getirdiğinde, eyer boştu.

Onunla karşılaştığımızda dükkândan aldığımız malları arabaya yüklüyordum. Kaldırımın kenarında durmuş ve benim yüklememi gözlüyordu.

"Hetrick çiftliğinde atları alıştırıyormuşsun, duyduğuma göre."

"Evet, iyi atları var."

"Bazılarının çalındığını duydum."

"Bulduk onları."

"Başınız derde girdi mi ?"

Soruşturma yaptığı belliydi. Bir şeyler duyduğundan emindim. Ya iyi duymamıştı ya da duyduğuna inanmamıştı.

"Sözü edilmeye değer bir şey değil."

"Talihiniz varmış. Duyduğuma göre Rice Wheeler bu dağlarda faaliyette imiş."

İşimi bitirdiğimden arabadaki yerime çıkıp oturmuştum, atları yola doğru döndürürken yanımda oturan Liza,

Burdette'e bakıp, "Artık faal değil." dedi ve Burdette ikinci bir soruya fırsat bulamadan, arabayı hareket ettirdim.

"Bunu söylememeliydin," dedim, "şimdi olanı öğreninceye kadar rahat durmaz artık."

"Umurumda bile değil," dedi neşe ile, "ondan zaten hiç hoşlanmam."

Liza ile konuşarak yolda araba sürmek pek güzeldi. Daima biribirimize söyleyecek şeylerimiz olurdu ve Liza'nın büyüdüğünü görmek insana güç gelmeye başlamıştı.

Ayrılma vaktim yaklaşıyordu. Hetrick, çiftliğinin masrafını kurtarması için çok şey yapmak zorunda idi. Satışa hazır çok güzel atları vardı. Karışık tohumlama için de iyi cins atları elinde tutuyordu. Gerçekten kâra geçmesi için iyi bir fırsatı vardı elinde. Bir insanın ne yapabileceğini idrak etmeye başlamıştım. Bir kısmı altın ya da gümüş ararken; salon ya da kumarhane işletirken, O burada esaslı bir çiftlik kurmuş ve geliştirmeye başlamıştı. Uzun süreli ve dengeli bir işti bu.

Bir kez atlar alıştırıldıktan sonra bana ihtiyacı yoktu. Zaten benim için de harekete geçip, bu dünyada kendime bir yer edinmenin zamanı gelmişti. İstediğim bir hayvan çiftliği idi. Dolaşırken gördüğüm o zümrüt yeşili vadilerin birinde kuracağım bir çiftlik.

Son atı da alıştırdıktan sonra, üç ayağı sekili güzel bir attı bu, Hetrick'i görmeye gittim.

"Bitti," dedim.

Masanın bir gözünü çekti ve ortaya para çıkardı. Bana olan borcunu ödedi. Aldığım avansları hesaba katınca, yetmiş dolar cebime kalmıştı. Babamdan kalan kırk dolara hâlâ dokunmadığımdan — tabanca kemerimdeki bir göze dikilmişti — bir hayli param olmuştu gene.

"Keşke seni burada tutabilseydim evlâd. Ama yeterli iş yok."

"Biliyorum."

"İstediğin zaman bizi ziyarete gel Rye. Senden hoşlan-

dığımızı biliyorsun." Masanın gözünü kapattı. "Ne yapmayı düşünüyorsun?"

Willow'da altın bulunduğunu duydum. Şansımı orada denemek istiyorum önce. Belki... bütün yaşantım süresinde başı boş dolaşmak istemiyorum. Biraz altın bulabilirsem, bir çiftlik kurmaya başlayacağım."

"Akıllıca bir iş." Hetrick bir an tereddüt etti sonra, "Evlâd kasabada iken dikkatli ol. Geçen gece Kipp sarhoş oldu ve Burdette olanların hepsini ondan öğrendi. Senin Rice Wheeler'i öldürdüğünü biliyor."

"İşte bu fena."

"Üzüldüm doğrusu. Geçenlerde Liza da bir şeyler söylemiş."

"Önemli değil. Kabahatli bulmuyorum onu."

"Herkese soru soruyormuş. Dikkatli olmalısın." Piposunu çıkardı ve doldurdu. "Rye, dikkatli ol. Crossing (Kurosing) de üç kişiyi vurdu. O ... herneyse, numaracının biridir."

"Pekalâ efendim, üzülmeyin. Zaten buralarda çok kalmayacağım."

Ertesi sabah kahvaltıdan sonra onlardan ayrıldım. Veda etmek için Liza yanımıza gelmedi ama yandaki odadan gelen sesini duyuyordum. Sanki ağlıyormuş gibi geldi bana. Ben de kendimi ağlamaklı hissettim ama erkekler ağlayamazlardı.

Ana yola çıkarken arkamdan, elini sallayarak koştuğunu gördüm. Onu çok özleyecektim.

Willow Creek'e kırkbeş kilometrelik bir yolum vardı. Burası her yerden uzak bir yerdi. Oraya varınca çevreyi iyice araştırdım ve altın bulunması muhtemel bir yere kamp kurdum. İlk kez altın arıyordum ama bu konuda çok şey duyup öğrenmiştim. California'da, Pollard'ın yeri yakınındaki derelerden binlerce dolarlık altın çıkarmışlardı.

Yapılacak iş güç ve yorucu idi. Çalıştığım yer derenin

bir kıvrımdaki ufak bir tümsekti. Pek az altın izi buldum. Tümseğe delik açmaya başladım. İkibuçuk metre kadar indikten sonra, çıkardığım molozu yıkamaya başladım. İki haftalık kahredici bir çalışmadan sonra, doksan dolarlık kadar altın çıkarmıştım.

Çok değildi ama sığır gütmekten daha iyi idi. Şimdiki yaşantım, Hetrick'lerle karşılaşmadan önce dağlardaki yaşantımdan daha güç gelmeye başlamıştı. İyi insanlardı onlar, yanlarında kalmaktan hoşlanıyordum ve Liza hiç aklımdan çıkmıyordu. Gülüşü, tebessümü ve bakışları gözlerimin önünden hiç gitmiyordu.

Ertesi hafta kayada bir kaç damara rasladım ve yirmi dakikada ikiyüz dolarlık altın çıkardım.

Ne çareki bir cep damardı bu. Altına karışan çok miktarda siyah kum vardı ve altını temizlemek çok güçtü. Onu izleyen hafta içinde iki kez yer değiştirdim ve derenin daha yukarısına çıktım, her kez altın buluyordum ama pek azdı.

Artık yiyeceğim tükenmek üzereydi. Bir geyik vurdum ve etini kuruttum. Zaman zaman da balık avlıyordum. Arazide yaşamak neredeyse ikinci doğal yaşantım olmuştu.

Kimse gelip geçmiyordu çevremden. Ancak bir kez Ute kızılderililerinden birkaçı yanıma geldi. Onlara bir miktar kahve verdim. Giderlerken derenin daha yukarılarında bir kıvrımı denememi öğütlediler.

Ne söylediklerini bildikleri kanısına kapılarak, ertesi sabah derenin yukarısına öğütledikleri yere gittim. Çamlıkların arasında gizlenmiş gibi duran, tarif ettikleri yeri buldum. Burası su düzeyinden yüksek bir yerdi.

Burada yıkılmış bir ocak vardı. Sapsız bir kürek ve bir kaç parça eşya, buranın önceden kullanılmış olduğunu gösteriyordu. Civarda bir sürü ok başlıkları buldum. Burada çalışan kimse, yirmi yıl kadar önce gelmişti buraya. O zaman bölge, kızılderililere aitti.

Ocağı temizledikten sonra tabandaki molozlardan örnek aldım ve birkaç dakika içinde oniki dolarlık altın temizledim. İkinci tavada, yirmialtı dolar çıkınca, deli gibi çalışmaya başladım. Ocak insanı zengin edecek kadar iyi değildi ama, şimdiye kadar görmediğim parayı verecekti.

O hafta sonunda ocakta iş kalmamıştı. Eşyalarımı topladım ve ata eyeri vurdum. Old Blue şişmanlamış ve tenbelleşmişti. Crossing'in yolunu tuttuk.

Eski siyah şapka hâlâ tepemi örtmekte devam ediyordu ve üstümde deri elbiselerim vardı. Belâ aramıyordum ama Hetrick'in uyarmaları da aklımdan çıkmamıştı. Kasabanın dışında durdum ve eski Shawk ve McLanahan'ımı çıkarıp kuşandım.

Bankanın önünde attan inince Burdette'tin caddeden bana doğru geldiğini gördüm. Bankada altını tartıp hesapları yaptıktan sonra 462 dolar ödediler. Hetrick'ten aldığım ücretimden de elli dolar artmıştı.

"İşler iyi gitti mi?" dedi Burdette, bankanın önünde.

"Eh, pek fena sayılmaz."

"Demekki Rice Wheeler'i sen öldürdün ha?"

"A - ha."

"İlk karşılaşmamızda demek istediğin buydu demek? Bakışın orada olduğunu söylediğin zaman."

"Omuzlarımı silkeledim." Nasıl istersen öyle kabul et.

Atıma doğru yürürken arkamdan beni süzüyordu. Ata atladım ve Hetrick'in yerine doğru at sürerken, hâlâ arkamdan bakıyordu. Gözlerini üstümde hissediyordum ve hoşlanmadığımı itiraf etmek isterim. Kasabanın kenarındaki bir mağazadan Liza için bir kurdela aldım. Onun için bir altın tanesi saklamıştım zira.

Beni karşılamak için kapıya kadar koşarak geldi. Old Blue'yu yürüyüşünden taa uzaktan tanımıştı. Bir ayağı ile üzengiye basıp eve kadar öyle geldik. Bayan Hetrick kapıda durmuş ellerini, önlüğüne kuruluyordu ve Hetrick'de yüzünde geniş bir tebessüm ağıllardan geliyordu. Gene

boğazıma bir şeyler takıldı bu karşılanışı görünce. Galiba ilk kez, beni tekrar görmekten sevinen insanlar karşısındaydım. Yaşantımın büyük bir kısmında yabancı idim.

Bu yeri yeniden görmek ve atların arasında yürümek gerçekten çok iyi idi. Yüksek bir appaloosa çitin arkasından, nereye gidersem beni izliyor ve kişniyordu, Old Blue'-nun itirazlarına rağmen.

Atlar hakkında konuşup yemeğin hazırlanmasını beklerken Hetrick birden sordu. "Burdette'i gördün mü ?"

"Evet, gördüm."

"Rahatsız etti mi ?"

"Hayır.'

"Benden at satınalmak istedi ama onu reddettim. Atlara yaptığı muameleyi gördükten sonra kıyamadım bunlara."

Bu havadise memnun olmuştum ama diğer taraftan da üzüldüm. Bu kadar itina ile alıştırdığım atlardan birinin, Hetrick'in söylediği gibi atlara karşı çok haşin davranan bir adam olan Burdette'in eline geçmesini istemezdim. Üzülmüştüm çünkü Hetrick'i tanıyordum. Bu gibi şeyleri hiç af etmeyen ve düşündüğünü söyleyen bir kişi olduğundan Burdette'e aklına gelenleri hemencecik orada söylemiştir.

Evin içerisi sımsıcak bir yuva idi gene. Bayan Hetrick masaya örtü koymuş ve tabakalar ile donatılmıştı. Saçımı, yatırabildiğim kadar taramış kendime bir çeki düzen vermeye gayret etmiştim. Yediğim en mükemmel akşam yemeği için sofraya böylece oturdum.

Ben oradayken Kipp geldi. Bulduğum altın haberi ile heyecanlanmıştı. Fakat yaptığım işi bilse, bu kadar heyecan duymayacağını biliyordum. İyi bir yemek ve güzel bir sohbet. Eğer kendi oğuları olsa idim bundan daha mükemmel bir karşılama yapamazlardı.

"O Burdette,,, dedi Kipp aniden, "senin klâsında ol-

duğunu sanmam. Hızlı olmasına hızlı ama senin kadar hızlı değil."

Hetrick kaşlarını çatı. Silâhşorlardan söz edilmesini hiç sevmezdi ama Kipp, Clay Allison (Kıley Elisın), Earp (Örp), Bill Longley (Bil Longli), Langford (Lengford) ya da John Bull (Can Bul) dan söz ediyordu bile.

"Onların her hangi biri ile boy ölçüsebilirsin," dedi, heyecanı yüzüne vurmuştu. "Seni Hardin'in karşısında silâh çekerken görmeyi isterdim ya da bu Bonney denilen Meksika'daki silâhşor ile düello ederken."

"Peki ama neden Kipp," dedi bayan Hetrick dehşet içinde. "İnsan senin, birinin öldürülmesini görürken zevk aldığını sanacak."

Kipp şaşırmıştı ve yüzü pancar gibi kızardı. "Tabii ki böyle değil," dedi acele acele. "Sadece ... nasıl söyleyeyim bilmemki ... bu bir şekil ... bilmiyorum," sonra çekingen bir tavırla, "Sadece kimin iyi olduğunu bilmek isterdim." dedi.

Bu tür konuşmalar beni üzüyordu. Daha fazlasına dayanmak güçtü. Gevşek ağızlı insanlar, hiç olmayacak kavgalara zemin hazırlamışlar, bir çok düellolara sebep olmuşlardır.

Kipp sadece bunlardan biriydi. Kasabada olduğum sırada da bu gibi konuşmalar duymuş, kimin kazanacağını tartışanları görmüştüm. Burdette mi yoksa ben mi. Bu tür konuşma onları heyecana getiriyordu. Kana susamış insanlar oldukları için değil fakat bir yarışmayı sevdikleri için böyle konuşuyor, tartışıyorlardı. Ama yarışmayı sonuçlandırmak için bir adamın ölmesi gerektiğini akıllarına bile getirmiyorlardı.

Kimbilir belki de akıllarına geliyor ama aldırmıyorlardı. Biribirimizi ne kadar erken vurusak, onlar için o kadar iyi olur diye düşünüyor olabilirlerdi.

Bu gibi şeyler insanın aklını kurcalayıp taciz ediyordu. Benden iyi mi idi? Kimseden daha iyi olmayı istedi-

ğim falan yoktu fakat, yaşamak arzusunda olduğumdan bu durum beni rahatsız ediyordu.

Aklı başında olan kişiler bile, uyarmalarının bir teşvik bir iteleme olabileceğini düşünmeksizin beni uyarmaya çalışıyorlardı. Hepsinin aklında olan buydu. Benim aklımda neden olmasındı? Ya da Burdette'in. Kasabadan ne kadar erken ayrılırsam o kadar iyi olacaktı.

"Gidiyorum," dedim aniden. "Doğu'ya gitmeyi düşünüyorum. Belki trene binerim. St. Louis, Kansas City ya da New Orleans'ı görmek istiyorum."

"Annenin ailesini arayacak mısın?" diye sordu bayan Hetrick.

"Sanırsam hayır. Onlar hiç beni bulmak için gayret göstermediler ki."

"Nereden biliyorsun aramadıklarını," diye itiraz etti. "Belki de senin öldüğünü sanıyorlar. Belki de senin doğumundan haberleri bile yok."

"Gene aynı şey. Annemi aramadılar ki. Onu kapı dışarı ediverdiler."

"Belki şimdi pişman oldular Rye. Hepimiz hata yaparız. Artık paran var, neden onları aramıyorsun?"

Ne olursa olsun buradan gitmeliydim. Ollie Burdette'tin sözünü ve benden daha hızlı olup olmadığının tartışılmasını istemiyordum.

Bu kez gidişimi konuştuk. Old Blue'yu onlara bırakmamı istediler. Zaten onbir yaşına gelmişti. Artık istirahat etmesi gerekti. Dağları aşıp demiryoluna gittikten sonra orada satmak için Hetrick'in atlarından birini tercih ederdim. Böylece ikimiz de kararımızı verdik.

Hetrick Old Blue'yu çok istiyordu çünkü çok sakin bir hayvandı. Liza'nın binmesi için iyi bir at olacaktı. Ben de başkasından çok onun bu ata sahip olmasını istedim. Haberi duyunca gene gözlerini açmış pırıltılı bakışlarla neredeyse boynuma sarılacaktı. Bu kızı çok ama pek çok özleyecektim.

Ortalık ışıyınca eyeri vurdum ata.

Hetrick ile birlikte kasabaya geldiğimizde Burdette caddede idi. Eyerin arkasındaki battaniyelerimi görmüştü.

"Ayrılıyor musun?"

"Doğu'ya gidiyorum," dedim. "Değişik yerler görmek istiyorum."

"Dodge'dan uzak dur. Ufak çocukları orada yiyorlar."

Bam telime basmıştı. İçimden kaynar bir şeyin yükselip boğazımı sardığını hissettim. Ona doğru dönüp "Karnın aç mı," dedim.

Birden şaşırdı ve hoşlanmadı. Birbirimize yakındık ve bunu da beğenmedi. Aramızda bir metre bile yoktu, karavana atmamıza imkân yoktu. Bir adım daha yaklaştım. Aptalca bir şeydi ama gene de yapmaktan çekinmemiştim. Tekrar üsteledim. "Karnın aç mı?" diye tekrarladım, "bu çocuğu da yemek istiyor musun?"

Yüzü sararmıştı, bir adım geriledi. Korkmadığını biliyordum. Şu anda silâhlar çekilse kimse kazanamazdı. Vurulmak istemiyordu, benden daha yaşlı idi, bu kadar yakından silâh çekmenin doğru olmadığını bilecek kadar yaşlı idi. Belki başka zaman daha iyi düşünürdüm ama şu anda çok kızmıştım.

"Ne zaman istersen," dedim, "İstediğin zaman gel."

O gri gözler çok çirkin bakıyordu. O kadar nefret etmişti ki, belki nefretinden canı bile acıyordu ve silâh çekme arzusu içini kaplamıştı. Beni öldürmesi gerekti. Fakat güldü, bunu pek kolaylıkla becermişti, zor bir iş olmasına rağmen.

"Beni yalnış anladın evlâd. Sadece sana takılıyordum."

Ama takıldığı falan yoktu. Sadece zaman uygun değildi ve Ollie Burdette bekleyebileceğini düşünmüştü.

"Peki öyle ise, unutalım bunu." dedim.

Onu bu şekilde bırakıp yola koyuldum.

Belki de akrabalarımı aramam gerekirdi.

Arkama baktığımda Burdette hâlâ olduğu yerde idi fakat Hetrick gitmişti.

O anda içimden bir ses, "Seni tekrar göreceğim Ollie Burdette, bahse girerim ki görüşeceğiz," dedirtti bana.

Ve bu görüşmemiz son kez olacaktı ... birimiz için.

KISIM 7

Caddeden yürüyerek geldiğimde, Kansas City'nin pazar meydanı hınca hınç dolu ve hareketliydi. Bana göre burası büyük bir şehirdi, hep acelesi olan insanlarla dolu bir şehir.

Büyük Percheron (Perçeron) ya da Clydesdale (Cıleydesdeyl) katırlarıyla çekilen büyük bira arabalarını görmekten, mükemmel atların koşulduğu kupa arabalarını seyretmekten derin bir haz duymuştum. Derhal hiç kimsenin, görünür yerde silâh taşımadığı dikkatimi çekmişti. Ben de kendi tabancamı, belimin arkasına sakladım.

Saatlerce sokaklarda yürüyüp istemediğim şeylere baktım. Yaşantımda hiç ihtiyacını duymayacağım bu kadar çok şeyi bir arada görmemiştim. Deri elbiselerim konusunda da bir şeyler yapmam gerekiyordu. Yeni aldığım siyah şapka bile bu yere uygun düşmemişti. Böylece bir terziye gidip kendime bir gri bir de siyah elbise ısmarladım. Beyaz bir şapka, birkaç gömlek ve siyah kordon kravat aldım. Kendime göre siyah, buzağı derisi çizmeler de bulunca kendimi çok iyi giyimli hissetmeye başladım.

Neredeyse ondokuz yaşıma basmak üzereydim ama daha büyük gibi gösteriyordum. Bir tek gram yağ olmayan vücudum artık doksan kilo geliyordu. Arasıra karşılaştığım kızlar bana bakıyorlar ve sonra beni geçtikten sonra, tekrar arkalarına dönüp gene bakıyorlardı. Her kez bunu görüyordum çünkü ben de arkama dönüp onlara bakıyordum.

Eski Shawk ve McLanahan hâlâ yanımda idi ama o ye-

ni Bisley Colt (Bizli Kolt) ları görünce, yeni ve daha etkin olan bu silâhı almamak için kendimi zor tuttum. Kaç kez az kaldı dükkana giriyordum ama kendimi tuttum. Şimdi bir tabancaya ihtiyacım yoktu. Yanımda kalan para ile görmek istediğim çok şey vardı.

Bir Pazar günü pazar meydanında bir takım adamların bir bank üzerinde toplu halde oturduğunu gördüm, bir kısmı da ayakta duruyorlardı. Görünüşlerine bakılırsa çoğu batı'lı idi. Onun için yanlarına yaklaştım. Silâhlardan ve nişancılıktan konuşuyorlardı. Sıcak bir gündü ve herkes ceketini çıkarmıştı. Uzun boylu, ince yapılı, saçları omuzlarına kadar uzanan, pala bıyıklı biri ilgimi çekti. Yüzü geniş ve gri gözleri vardı.

Birkaç kez beni dikkatle süzerken gördüm ve kalabalıkta nereye gittiysem, nerede olduğumu fark ediyordu.

Yanımda genç bir delikanlı duruyordu başını benden yana eğip, ağzının kenarıyla bana fısıldadı. "Wild Bill (Wayld Biğl) senin kim olduğunu kestirmeye çalışıyor. (1)

"Wild Bill mi? Bu Hickok mı?"

"Ta kendisi, Keskin bir nişancıdır."

Bu delikanlı orada durup konuşulanları dinledikten sonra bana döndü "Yemek yedin mi? Karnım acıktı." dedi.

Birlikte yürümeğe başladık. Bir bufalo avcısı olduğunu ve sattığı derilerle hemen hemen üç bin dolar para kazandığını söyledi. "Adım Dixon," dedi, "Billy Dixon (Bili Dikson)."

"Benim adım da Ryan Tyler ... son olarak Colorado'luydum."

Birlikte yemek yedikten sonra bir tiyatroya gittik. Daha sonra kuvvetli yapılı bir adamla tanıştık. Bizden daha

---

(1) ASEM yayınları Western serisinin SAKET isimli ikinci kitabının dördüncü sayfasına bakınız.

yaşlı idi ve Dixon onu otlaklardan tanıyordu. Adı Kirk Jordan'dı (Körk Cordın).

Birkaç gün şehiri birlikte dolaştık. Param suyunu çekiyordu. O nedenle çekip gitmeyi düşünmeye başlamıştım. Bir gün meydanda otururken yüzü keskin hatlı, siyalı elbiseli bir adam yanımda durdu. Birkaç kez beni dikkatle inceledi. Kendim de avcılık yaptığımdan, avcıları tanırdım. Bu adam bir av peşinde idi.

Yanıma oturdu ve bir az sonra laf atıp konuşmaya başladı. Bir süre sonra da pokerden söz etti ... dostça bir poker oyunundan.

Çok akıllı bir adam olmayabilirdim ama Logan Pollard bana biraz poker öğretmişti. Pokerde nasıl kazanılacağını göstermiş hilebazların numaralarını öğretmişti. Pollard bu işte de iyi idi. Çok şey biliyordu ve parmaklarım yetenekli olduğundan ben de çabucak birkaç numara öğrenmiştim.

Bundan başka poker bir dost oyunu değildir. Poker oynarsa insan para için oynar ve belirli bir noktadan sonra, para konusunda dostluktan söz edilemez. Bu nedenle bir yabancı, dostane bir poker oyunundan söz etti mi ... artık gerisini kendiniz düşünüp karar verin.

Bu adam beni gözüne kestirmişti. Benim dağdan geldiğimi, kendime yeni dükkan elbiseleri aldığımı ve cebimin para ile dolu olduğunu düşünmüştü. Ama bu sonuncusunun hatalı bir tahmin olduğunu bilmiyordu.

"Gerçekten pek kart ile ilgim yoktur," dedim dikkatle ve ürkütmeksizin, "ama eğer siz oynayacaksanız, sizi seyredebilirim."

"Öyle ise gidelim."

Yola koyulduk, arkama baktığımda Hickok ile Jim Hanrahan'ın arkamızdan bakıp gülümsediklerini gördüm. Bu yolunacak kazın bir ders öğreneceğini düşünüyorlardı mutlaka. Herkesin kendine göre öğrenecek bir dersi olabilirdi.

Oyunda beş kişi vardı ve biri bufalo avcısına benziyordu. Diğerleri ... onları tanımıyordum. Bir süre sonra oyuna ben de katıldım.

Dört elin üçünü bana kazandırdılar. Her kez ortadaki para ufaktı ama başladığım parayı iki misline çıkarmaya yetmişti.

Gözü kapalı, dikkatsiz bir oyun çıkarıp diğerlerini ölçmek istiyordum. Gördüğüm kadarı ile ikisi hariç, diğerlerinin hepsi hile yapıyorlardı. Bufalo avcısının adı Billy Ogg idi bir de Texas'ta araba sürücülüğü yapan bir adam vardı. Her ikisi de iyi adamlardı.

Beşinci elde pot bir hayli yükseltildi, ben onlarla birlikte yükselttim ve kaybettim.

Kâğıtları yapma sırası bana gelmişti. Beceriksiz ellerle kâğıtları toparladım ve onları sıralamak için bir hayli zaman kaybettim. Bu sırada da iki ası destenin altına yerleştirdim. Kâğıtları kararken de bir ası daha en alta yerleştirdim. Sonra kâğıtları dağıtmaya başladım ve asları istediğim gibi kendime aldım. Yani, iki ası dağıtırken, üçüncü ası da, yerden çektiğim üç kâğıt ile elime aldım.

Woods (Vuğds), beni oyuna getiren adam, beş dolar yükseltti. Onu gördüm ve tekrar yükselttim. Woods tekrar yükseltti, ben de yükselttim ve en sonunda elimdeki üç ast, potu aldı.

Woods bir şey demedi ama kızdığı belliydi ve şişman, pis bir adam ağzının içinde bir şeyler geveledi ama ne dediğini anlamadım. İyi bir pot idi bu ve hatırladığım kadarıyla, yetmiş dolardan çoktu.

İki saat kadar oynadık. Pür dikkat kesilmiştim. Elim, gerçek olmayacak kadar iyi olunca, oyuna girmiyor ya da çok kötü oynayıp herkesi çuvallatıyordum. Böylece pek az kaybediyordum. Eli dağıttığımda ya da iyi kart tutunca kazanıyordum. Oyun süresinin sonunda dörtyüz dolar kazanmıştım ve Woods sinir içindeydi.

Artık her şeyin bir yeteri olduğuna karar verdim bu

süre sonunda. Bir fırsat çıkınca hazır olup oyundan ayrılmalıydım, Woods ya da diğerlerinin beni bastırmasını istemiyordum. Bir fırsattan yararlanıp sandelyemi geri çektim, "Uyumam gerek artık, çekiliyorum." dedim.

"Şimdi çekilemezsin," diye Woods itiraz etti, "paramızı aldın."

Yüzümdeki gülümseme onu daha fazla memnun etmedi, keza söylediğim de, "planladığınız bu değildi değil mi ?"

Woods'un yüzü kızardı ve şişkonun eli, kucağına indi. Ama, daha bir saat önce, peçetenin altından ben silâhın orada olduğunu görmüştüm. Eski Shawk ve McLanahan dışarı çıktı çabucak ve hepsini tehdit eder gibi durdu, ben de bir adım geri çıktım.

"Sen," dedim Ogg'a. "Kaybettin sen, diğeri de öyle," elimle araba sürücüsünü gösterdim. "İkiniz yerdeki parayı toplayın bakalım."

"Maçanız sıkı mı ?" Woods ayağa kalkmak için davrandı.

Tabancamın namlusu ona yöneldi. "Seni öldürebilirim," dedim neşeli bir sesle. "Buna zorlama beni."

Ogg ile araba sürücüsü yerdeki parayı aldılar. Her ikisi de bir hayli soyulmuşlardı ve yerdeki paranın çoğu onlarındı. Parayı alıp kapıya yöneldiler ama kapıya gelince Billy Ogg tabancasını çekti. "Haydi Tyler, sen de gel. Birini öldürmemek için kendimi zor tutuyorum," dedi.

Üçümüz dışarı birlikte çıkıp yürümeye başladık. Araba sürücüsünün adı Johnny Keeler (Coni Kiğlır) idi. Aralarında biner dolar paylaştılar ve arta kalan iki yüz doları benim almam için ısrar ettiler ama ben istemedim.

Ogg inanmaz gözlerle tabancaya baktı. "O şey ateş eder mi ? Artık onu yaptıklarını sanmıyordum."

"Oh ateş etmesine eder de, yalnız atınca vurur."

"Şimdi anlamaya başladım," dedi Keeler aniden, "Sen Colorado silâhşoru Rye Tyler'sın."

"Buraya Colorado'dan geldiğim doğru," dedim.

"Rice Wheeler'i öldüren sensin?"

"Patronumun atlarını çalmıştı."

Billy Ogg düşünceli bir şekilde yüzüme baktı. "Pek ilginç. Geçen gün Tom Speers'in yerinde Hickok senin bir silâhşor olduğunu söylemişti. Yüzünden okuduğunu söylemişti."

"Gelip arkadaşlarla tanışmalısın," dedi Keeler, "Wyatt Earp (Wayt Örp) de şehirde."

"New Orleans'a gidiyorum," dedim.

Ertesi sabah erkenden kalktım, yıkandım ve traş olduktan sonra saçlarımı taradım. Eşyalarımı toplamaya başlayacağım sırada kapıya vuruldu. Kapıyı açınca karşımda elinde bir kutu ve bir tüfek olan bir adamla karşılaştım.

Tüfek yeni, .44 çapında Henry, mükerrer atımlı, en iyi silâhtı, şimdiye kadar yapılanların en iyisi. Ve kutunun içinde de iki tane güçlükle temin edilebilen, bütün atış rekorlarını kıran Smith and Wesson (Simit ent Vessın) tabanca vardı.

Adamın arkasından Billy ile Johnny Keeler göründüler. "Bizden sana bir hediye," dedi Ogg, şaşkınlığım karşısında gülerek, "Sen paramızı kurtardın biz de sana bir hediye aldık,,

Çok daha sonra nehir gemisi ile New Orleans'a giderken, tabancalarla alışma talimi yaptım. Bununla beraber Shawk ve McLanahan'ı bir üzüntü içinde sarıp sarmalayıp kaldırmıştım. Benimle çok uzun süre bir arada kalmıştı.

İki hafta New Orleans'ta dalga geçip vakit öldürdüm, etrafı görerek, en iyi yemekleri yiyerek ve bir az da kard oynayarak geçirdim günlerimi. Ama bu oyunlar dürüsttü zira dürüst kişilerle oynamıştım. Bir az kaybetmiş, bir az kazanmıştım ve iki haftanın sonunda, bu şehirde harcadığım paranın yarısını kazanmıştım.

New Orleans canlı bir yerdi, hoşlanmış olmama rağ-

men içimi bir sabırsızlık almaya başlamıştı. Batı benim memleketimdi ve artık bir şeyler yapmaya başlamalıydım. Dünyada bana ait hiç bir şey, evim diyebileceğim hiç bir yerim yoktu. Ayrıca Liza'yı hatırlamadan edemiyordum. Onaltı yaşına girmişti ve batı'da kızlar onaltı yaşında evlenirlerdi. Onun başka biriyle evlenebileceği düşüncesi, içimde bir panik yarattı ve korku girdi içime, sanki muhtaç olduğum bir şeyi kaybediyormuşum gibi geldi bana birden.

Nihayet gitmek için eşyalarımı topladım. Ayrılma vaktinin gelmesini beklerken Wolf Trap (Volf Trep - Kurt Kapanı) denilen bir kumarhaneye gittim. Kapıdan içeri henüz girmiştim ki Woods'u gördüm. Yanında mahalli kabadayı serserilerden Chris Lillie (Kıris Lili) denilen bir herif vardı. Başımın belâya girmesini istemediğimden, topuklarımın üstünde dönüp hemen dışarı çıktım.

Sokaklar karanlık ve sessizdi. Vakit çok geçti ve ortalıkta birkaç kişiden başka kimseler yoktu. Hızla yürüyüp sokağın sonuna geldiğimde arkamdan koşan ayak sesleri duydum. Çabucak bir kapının içine girdim.

Kimse gelip geçmedi ve kimse yaklaşmadı. Fakat koşan ayak seslerinde yanılmadığımdan emindim. Birden, geldiğim sokağı kesen dar bir sokağın olduğunu hatırladım. Koşan ayak seslerinin diğer sokaktan gelmesi muhtemeldi.

Kasden sokağı geçip bu iki sokağın köşesinden uzaklaştım. Şehirler bana yabancı idi ama adam avlamak benim için yeni bir meslek değildi. Ve her yerde aynı idi bu mesleğin kuralları. Bir kapı aralığının karanlığında iki sokağın kesim noktasına bakarak bekledim.

Birkaç dakika geçti, sonra Chris Lillie'nin dar sokaktan başını uzatıp, bir az önce yürüdüğüm sokağa baktığını gördüm. Bittabi bu sokak boştu.

Birkaç sokak lambasının cılız ışıkları hariç sokak karanlıktı ve bomboştu. Yerden doğru hafif bir sis yükseliyordu ve gece perili mezarlık gibi sakindi.

Sonra ikinci bir adam çıktı ortaya ve bu Woods idi. Bir süre baş başa verip bir şeyler fısıldaştılar, sinsi sinsi etrafı kolluyorlardı. Aniden gözden kayboluşum onları meraklandırmıştı. Onları daha fazla meraklandırıp kalplerini kırmaktansa, meydana çıktım aniden. "Beni mi arıyorsunuz?" diye sordum safça.

Woods'un elinde tabancası vardı. Hemen kaldırıp ateş etti ama çok çabuk ateş ettiğinden karavana atmıştı. Merminin yanımdan geçişini dinlerken bir yandan da dikkatle nişan aldım ve ateş ettim. Woods arkasına döndü, geldiği yöne doğru bir adım atmak istedi ve sonra yere ölü olarak düştü.

Lillie sokağın içine daldı ve ben de onun gitmesine ses çıkarmadım. Bir dakika kadar bekledikten sonra dönüp otelime doğru yürüdüm. Sabahın ilk ışıkları ile beraber kiralık bir ata binmiş nehirin batısına doğru yol tutmuştum. Üçüncü beyaz adamımı da öldürmüştüm.

Ama bu kez Smith and Wesson .44 ile öldürmüştüm, yoksa eski Shawk ve McLanahan ile değil.

KISIM 8

Texas 1872 yılında hâlâ vahşi idi. Texas'ın doğusunda maki cinsi bitkilerin kapladığı geniş alanlar ile bir miktar iyi ormanlık arazi vardı. Tenha bir bölge olup yabancılar için tehlikeliydi. Aileler arasında kan davaları sürüp gidiyordu. Ünlü Lee - Peacock ve Sutton - Taylor (Liğ Pikak ve Satın Teylır) kandavaları memleketi ikiye bölmüştü. Henüz hiç biri yatışmamış ve çok kanlı döğüşler daha sıralarını bekliyorlardı.

Doğu Texas'taki her çiftlik sanki silâhlı bir ordugâhtı, yalnız başına at binen kimseye pek rastlanmazdı. Regülâtör ve Moderatör döğüşlerinden arta kalan düşmanlıklar, döğüşler ve genelleşmiş kanunsuz davranışlar, başka kötü adamların da kızılderili böegelerinden gelmelerine sebep olmuştu ama zaten Texas'ın kendi kötüleri, yeter de artardı bile.

Marshall'da bir at satınaldım kendime. Siyâh benekli bir kır at olup şimdiye kadar gördüğüm en hızlı yürüyen hayvandı. Onyedi el yüksekliğinde olup gerçekten gezmekten hoşlanıyordu, böyle bir dolaşma için ideal bir attı.

Bazı akşamlar açıkta kamp kuruyor, bazı akşamlarda yol kenarındaki han ya da çiftliklerde kalıyordum. Atla iyi bir gezinti oluyor ve yeni yerler görüyordum. Fakat kafamın arkasında hep Colora'da ya yönelmek ve California'ya gidip Logan ve Mary'yi ziyaret etmeden önce, gene orada bir süre kalma fikri vardı. Şimdilik gençlik ve hareket doluydum ve bölgeyi beğeniyordum.

Bir ay süre ile hafif batıya doğru kayarak güneye at

bindim ve bir gün bir sığır sürücüsü olan bir adamla karşılaştım.

Altıyüz sığırı vardı ve yardımcıları yeterli değildi. İri yarı ve sevimli yüzlü bir adamdı. Yoldan gelirken beni dikkatle süzdü ve sonra seslendi. "İş mi arıyorsun?"

"İş varsa çalışırım," dedim ve kıratı onun yanına sürdüm.

"Ayda otuz dolar, dedi, "Uvalde'ye gidiyoruz. Bu sürüyü Bill Bennett'e (Bil Benıt) satacağım. Kansas'a sürü nakledecek."

"Pekalâ."

"Kansas'a kadar iş vaad edemem ama iş, Uvalde'ye kadar iyi ve garantilidir. Adım Wilson."

Kır at, çabuk, akıllı ve faal bir hayvandı. İyi bir sığır atı olmasını öğrendi hızla. Ama ben genellikle Wilson'un atlarından birine biniyordum.

O günlerde kimse, kimseye soru sormazdı. Her insan yaptığı işle değerlendirilirdi. İnsanların çoğu, araştırılmasını ya da soruşturulmasını istemedikleri geçmişe sahiptiler. Kendi işinizle meşgul olup, hissenize düşen işi yaptınız mı, hiç kimse sizi taciz etmezdi.

Sığır çobanlığından daima hoşlanmışımdır. Düşünmekten hoşlanırım ve insan bir sığır sürüsünün peşinde giderken, düşünecek çok zamanı olur. Pantolunumda bin dolardan fazla param vardı. Yolda iken, orada burada kumar oynamış, kimi zaman kazanmış, kimi zaman da kaybetmiştim. Çiftliğimi kuracağım yeri kararlaştırmıştım. Onun için şimdi paraya ihtiyacım vardı.

Wilson'un sığırları genellikle genç hayvanlardı ve hepsi iyi görünümlü idi. Kansas'ta, kuzey otlaklarının zenginliğini ve sığırların daha yolda giderken nasıl besleneceğini duymuştum. Wilson'un sürüsü gençti ve yolda bir hayli etlenebilirdi.

Üçüncü günü kararımı vermiştim. Wilson önde gidiyordu. Sürünün yanından yavaş yavaş giderek ona yetiş-

tim ve at başı gitmeğe başladık. Önce havadan sudan konuştuk, sonra aklımdaki konuya geçtim. "Bir az param var," dedim, "birkaç sığır alıp, seninkilerle birlikte götürmemde bir sakınca var mı? Böylece sürüye ortak olurum ve sen de bedava bir yardımcıya sahip olursun."

"Tamam, itirazım yok," dedi Wilson elini sallayarak. "Git kendine alacak sığır bul. Memnun olurum."

Sürüden o akşam ayrılarak ileri doğru at sürdüm ve rast geldiğim çiftliklere sormaya başladım. Daha ilk ağızda, daha fazla param olmasını arzu ettim.

O günlerde nakit para Texas'ta pek bulunmayan bir nesne idi. Herkesin sığırı, atları ve samanı vardı fakat ortalama bir çiftçi için nakit para pek gördüğü matah değildi. Ayrıca sığırını pazarlayabilmek için otuz ilâ yüz kilometrelik bir uzaklığa kadar gidip talihini denemesi gerekti. Zira, gittiği yerde alıcı bulamaz ya da pek düşük fiyat verirlerdi sığırlarına. Bu bir cins kumardı onlar için.

Bir çiftliğin avlusuna geldim ve içeri girerek atımı su yalağına sürdüm. Çevrede gördüğüm sığırlar iyi idi. Büyük ve iri hayvanlardı. Hepsi longhorn cinsindendi. Bu longhorn'lar fırsatını buldular mı iyi et tutarlardı.

Çiftliğin otlakları pek iyi değildi ve fazla otlatılmıştı. Çiftlik sahiplerinin çoğu, bir otlağın besleyebileceği hayvan sayısının da bir sınırı olduğunu henüz idrak edememişlerdi. Kendilerini, bufaloyu örnek gösterip savunuyorlardı. Zira otlaklarda milyonlarca bufalo vardı. Ama üzerinde durmadıkları bir gerçek vardı bunların. Bufalo hiç bir zaman aynı yerde durmaz, devamlı dolaşır ve otların yeniden yetişmesi olanağını sağlardı. Sığırlarda ise durum başkaydı. Onları bir otlağa bırak, başlarına bir adam dik, ondan sonra otun dirhemini bulamazsınız.

Atımı sularken uzun boylu, çizmesinin topukları aşınmış, iri göğüslü bir adam ağıllardan çıkıp yanıma geldi.

"İçeri buyurun," diye beni davet etti. "Buralarda çok ziyaretçi bulunmaz."

"Gelip geçiyordum," dedim atımdan inerken. "Uvalde'ye gidiyorum."

"Benim de aynı şeyi yapmam gerek" dedi, tütün demetinden bir parça ısırırken, "bir sürü toplayıp San Antone (San Anton) kasabasına götürmem gerek. Ama yardımcıya ihtiyacım var ve şimdilik hiç kimse yok yanımda. Esasen Kansas'a bir sürü götürmek isterdim."

"Tehlikeli," dedim. "Kızılderililer, sığır hırsızları ve benzeri tehlikeler."

Karısı ve iki, büyük gözlü elde yapılmış elbiseler giymiş çocuk bana bakmak için dışarı çıktılar.

"Belki birkaç baş ben alabilirim," dedim düşünceli düşünceli, "gelip geçiyordum ama boşuna yolculuk yapmış olmak da istemem doğrusu."

Bana seri bir göz attı. Eyer takımım yeni idi, halimde zengin bir adam havası vardı. "Daha iyisini yapabilirsin," dedi "gerçek o ki, nakit para ödeyen bir kişi, çok ucuza sığır alabilir."

"Bilmem," dedim gene düşünceli düşünceli. "İnsan bu şekilde epey zarara girebilir. Hayvanların ürküp kaçması... gerçi hayvan nakledip para kazanan insanlar vardır amma, ziyan edenler de çoktur. Hem de gömleklerine varıncaya kadar her şeylerini elden çıkarmak zorunda kalmışlardır."

"Senin gibi genç bir adam," dedi çiftçi, "fırsatları değerlendirmesini bilmelidir. Önünde uzun bir hayat var. Paranı iki misli kazanabilirsin."

"Bilmem ki," diye tereddüt ettim, "yanımda az para var bu memlekette altın para yok. Elimdekileri bu şekilde sarf etmem doğru olur mu acaba?" Konuşmayı burada kestim. Söylediklerimin kafasına yerleşmesini istiyordum. Birkaç dakika sonra, "İnsan bu memlekette altın para ile istediği her şeyi satınalabilir."

"Altın para ha?" Tekrar bana baktı. "Bayım, eğer altın para ile sığır almak istiyorsan, daha öteye gitmene gerek

yok. San Antone da hayvan başına on dolar ödüyorlar. Ben ise —"

"Benim ödeyebileceğimden fazla İnsan Kansas'a sığır götürmek için bir çok tehlikeleri göze alıyor. Yardımcı tutmak gerek, bir araba yiyecek ve bir sürü yedek at satınalmak zorunda. Bunların hepsi para ister."

Adam ağzındaki tütünü yavaş yavaş çiğnemeye başladı, pek derin bir düşünceye daldığı belliydi. "Belki bir kaç baş satabilirim," dedi, "nakit paraya ihtiyacım var."

Sığırlar, tavşanlar gibi çabuk ürer ve adamın otlakları çok kalabalıktı. Satmamakla aptallık ederdi, zira diğer sığırlar için ot tasarruf etmek zorunda idi.

"Hayvan başına beş dolar veririm?"

Az kalsın küçük dilini yutacaktı. "**Beş mi?** Aklını mı oynattın sen?"

Dizginleri elime alıp, atıma binmek üzere davrandım. "Bu sevdadan vazgeçsem iyi olur sanırım. Şimdiki halde sürücü maaşı alıyorum zaten, bu da bana yeter. Sığırlarım olunca kaybetmek tehlikesi var."

"Sekiz dolara bir miktar satabilirim?" diye umutla teklifte bulundu.

"Hayır," dedim. "Yoluma devam edeyim daha iyi. Tanıdığıma memnun oldum."

Elini eyerime koydu, "Bak şimdi—"

Yarım saat sonra hayvan başına yedi dolara anlaştık. Elindeki adamlar sığırları toplayacak ve yaşlı hayvan vermeyeceklerdi. Yüz baş hayvan satın aldım. Wilson gelince, kendi sığırlarımı onun sürüsüne kattım. San Antonio'yu görmek isteyen bir komşu çocuğu da bize katıldı, ona ayda on dolar verecektim.

Kendime ait olan bu sığırları görmek, onlara bakmak, insana bir başka duygu veriyordu. İyi sığırlardı ve ister San Antonio'da ister Kansas'ta satayım iyi fiyat edeceklerdi.

Wilson ile birlikte Uvalde meydanına geldiğimizde Wil-

liam J. Bennett bizi bekliyordu. Wilson eliyle beni işaret ederek, "Ryan Tyler," dedi, "iyi bir yardımcı ve sürücü."

"Tanıdığıma memnun oldum," dedi Bennett ve pürosunun ucunu ısırdı. "Sığırın var mı?"

"Yüz baş."

"Aldım onları."

Bu kadar kolaylıkla para kazanabilir belki iki misli kâr edebilirdim. Tekrar geri dönüp daha fazla sığır alır ve gene bir kaç gün içinde tekrar para kazanabilirdim. Çok çalışıp, aklımı iyi kullandığım takdirde, kendi işimi bile kurabilirdim. Ama Kansas yolu kuzeyde idi ve Colorado'ya yakındı.

"Sığır başına on dolar, ister kabul et ister etme," dedi Bennett.

"Hayır dedim, "satmak istemiyorum. Sürüyü seninle birlikte götürmek istiyorum." Eyerin kaltağına yaslanarak öne eğildim. "Bay Bennett kendi işimi kurmak istiyorum. Colorado'da küçük bir vadi biliyorum, tam istediğim gibi. Fakat paraya ihtiyacım var. Eğer bu sürümü Kansas'ta satarsam, amacıma çok yaklaşmış olacağım."

Pürosunu dişleri arasında yuvarladı ve meydana bakındı. Sonra püroyu ağzından çıkardı. "Daha fazla paran var mı?"

"Bir kaç yüz dolarım daha var."

"Daha fazla sığır almak ister misin?"

"Evet, efendim."

Pürosunun ucuna baktı. "Pekâlâ Tyler," dedi ve elini cebine atıp ufak bir deri torba çıkardı. "Bunun içinde bin dolar var. Benim için de sığır al. Ayın beşinde buradan hareket edeceğiz."

Atımın başını, ayrılmak için döndürürken tekrar fakat yalnız benim duyabileceğim bir sesle konuştu. "Rice Wheeler'i öldüren adam sen misin?"

Bir an eyerde kımıldamadan kaldım. Sonra başımı çevirip ona bakarak başımı salladım.

"Tanırdım onu," dedi Bennett. "Red River Crossing'te ortağımı vurmuştu, dört yıl önce."

Atımı kasabanın dışına sürerken cebimdeki bir torba altının ağırlığını hissediyordum. İlk kez birisi bana para emanet ediyordu, beni hiç tanımadığı halde, hemen parayı vermişti. Sadece para emanet etmekle kalmamış, iyi hayvan almak konusunda da bana güvenmişti. Bende kendimden gurur duyma hissini uyandırmıştı.

Bir hafta sonra bir miktar sığır almıştım. San Antonio çevresi tamamen temizlenmiş, sığır namına bir şey kalmamıştı Şimdiye kadar sadece otuz baş kadar hayvan alabilmiş ve göndermiştim Hepsi iyi hayvanlardı ama sürü nakli için yeterli değildi

Bölge engebeli, sert karakterli ve göz alabildiğine büyük bir arazide idi Bu nedenle sığır çiftlikleri de çok dağınıktı. Ufak çiftliklerde ise, benim aradığım hayvan ya yoktu ya da olanlar alınmayacak kadar azdı. Hava değişmeye başladı, yağmur geleceğe benziyordu,

Gece bastırırken bulutlar da toplanmış ve tek tük damlalar düşmeye başlamıştı bile, Yağmurluğumu battaniyelerimin arasından çıkarıp giyerken atı da dehledim. İki tabanca taşımaya başlamıştım. Biri belimdeki kılıfında idi. Diğerini ise kemerinin arasında taşıyordum. Kabzası hemen ceketimin altında idi. Bu ek bir sigorta idi, çünkü başkasının parasını üstümde taşıyordum, işleri oluruna bırakmak akıl kârı olmayacaktı. Oluruna bırakanların gömülmesine bir kaç kez yardım etmiştim.

Burası sert bir memleket idi. Bir günde bir kaç atlı ile karşılaşmak olağan işlerdendi ve hepsi de sert bakışlı kişilerdi. Hepsinin güngörmüş ve kulağı kesik kişiler olduğunu anlamak güç iş değildi.

Rüzgâr esiyor ve yağmur damlalarını insanın yüzüne çarpıyordu. Kendimi koruyacak bir yer düşünürken kulağıma sığır sesleri geldi. Büyük bir sığır sürüsünün uğultulu sesiydi bu. Sonra bir çatının hatları ilişti gözüme ve

daha dikkatle bakınca da büyük bir ev gördüm. O sırada çakan bir şimşeğin ışığında evin sağlam yapılı bir çiftlik evi olduğunu farkettm.

Evin bir tarafında ağıllar ve bir sundurma vardı. Sundurmanın arkasında, üç tarafı yüksek kayalarla çevrili tabii bir ağıl görünüyordu. Sığırlar buraya konmuştu. Arka arkaya çakan şimşeklerin yardımı ile hayvanları inceledim. İyi, oldukça besili ve genç hayvanlardı. Altıyüz kadar hayvan vardı bu sürüde.

Ve yağmur bastırdı aniden. Büyük bir gök gürültüsü ile, bardaktan boşanırcasına yağmaya başladı. Atımı sundurmaya sürdüm ve içeri girer girmez attan aşağı atladım. Burası fırtınadan biraz olsun bizi korumakla beraber, dama vuran kuvvetli yağmurun çıkardığı ses ile doluydu. Sundurma kısmen yanları kapalı bir yerdi ve birkaç at daha vardı. Kır atı bağlayacak bir yer buldum ve başımı öne eğip eve gitmek üzere yağmura daldım.

Bir pancurun arkasında belli belirsiz bir ışık görünüyordu, kapıya varınca, hızla bir kaç darbe vurup bekledim.

Hiç bir şey olmadı.

Yağmurda duruyordum. Kapının açıldığı bir veranda olmadığı gibi, kapıyı koruyan bir sundurma da yoktu, eşik yerine büyük bir taş parçası vardı. Elimi kapının tokmağına götürdüm, döndürünce kapı açıldı ve ben de içeri girdim, kapıyı arkamdan kapattım. İçeridekilere seslenmek üzereydim ki, dibteki bir odadan gelen sesler duydum. Bir erkek sesi, "Ya bizim paramızı şimdi öde, ya da sürüyü alıp götürürüz," diyordu.

"Buna hakkınız yok." İtiraz eden bir kadın sesiydi. "Sürü teslim edilip satıldığında paranız ödenecekti."

Dışarda yağmur bütün kuvvetiyle damları dövüyordu. Tereddüt ettim kendimi suçlu hissediyor ve ne yapacağımı bilmiyordum ama konuşma tekrar dikkatimi çekti. Konu sığırlardı ve ben de bir sığır taciri idim ve satın alaca-

ğım sığır arıyordum.

"Fikrimizi değiştirdik."

Adamın sesinde küçümseyen, önemsemeyen alaylı bir ifade vardı. Hoşlanmadığım bir sesti bu. Çevrede başka bir erkek olmayan bir yerde, kadınla konuşan bir erkek sesiydi bu.

"O halde ben de sürü için başka yardımcılar bulurum. Sürü satılınca da paranızı alırsınız."

"Bekleyecek vaktimiz yok," adamın sesi pek güvenli idi ve kadını müşgül durumda bırakmaktan zevk aldığı belliydi. "Ayrıca kimi tutabilirsin ki, biz söylersek kimse sana yardım etmez."

Orada durmaktan sıkılmıştım. Ama bu kadının satılacak bir sürüsü vardı ve eğer ben şimdi sürüyü alırsam, ona büyük bir iyilik yapmış gibi olacaktım. Adamların bundan hoşlanmayacağını biliyordum.

"Evde kimse var mı?" diye yüksek sesle bağırdım, ortalıkta bir an bir sessizlik oldu ve ben de onların yanına gittim.

Aydınlık odada iki kadın vardı. Biri — konuşmayı yapanın bu kadın olduğunu tahmin ettim — ayakta duruyordu. Genç ve cazibeli bir kadındı. Diğeri daha yaşlı olup, oturduğu yerde korkmuş ve sinmiş hali vardı yüzünden belliydi.

Üç erkek vardı, kaba saba, sakallı ve pislik içinde idiler. Hepsi bana bakmaya başladılar.

"Kapıyı vurduğumu duymadınız," dedim, sol elimle şapkamı çıkarırken, "ben de yağmurdan kaçmak için içeri girmekte bir sakınca görmedim."

"Tabii... iyi yapmışsınız, oturmaz mısınız?" Genç kadının başındaki belâ ona misafirperverliğini unutturamamıştı. "Çok bir şeyimiz yok ama —"

"Zaten burada kalmayacak," dedi adamlardan iri yarı olanı. "Konuşacak işimiz var. Yabancıların duyması ge-

rekli değil."

Kadın konuşmaya fırsat bulamadan söze karıştım. "Satılık bir sürüden söz edildiğini duydum," diye işe kestirme tarafından girdim. "Sürü alıcısıyım. Kaç baş ve kaç para?"

İri adamın kuvvetli omuzları ve ileri doğru çıkık bir çenesi vardı. Bir de gri gömlekli şaşı bir herif vardı. Teklifimden ve benden hiç hoşlanmadıkları belliydi.

"Yalnış duydunuz, sürü San Antone'da satılacak," dedi iri adam, gurubun sözcüsü o idi herhalde.

Onu kâle almadan genç kadına baktım. Gözleri pek dikkatli ve umutla parlıyordu. "Sürünün sahibi sizsiniz galiba. Sürüyü burada alıp sizi o kadar yolu tepmekten kurtarabilirim. Bennett için alıyorum ve şimdiki halde San Antone'da tek alıcı da O."

Daha işin başından üç adam partiyi kaybettiklerini anlamışlardı. İri adamın kızgınlığı yüzünden belli olmaya başlamıştı ve diğerlerinin de ondan aşağı kalır yerleri yoktu. Böylece insiyatifi onların elinden almıştım.

"Hanımefendi, bu şekilde içeri girerken bazı sözleri duymadan edemedim. Sürüyü toplamak için bu adamları tuttuğunuz belli ve ücretleri de sürü satılınca ödenecek. Anlaşmanız bu şekilde değil mi?"

"Evet, öyle."

"Buraya bak," dedi iri adam ve bana doğru bir adım attı, dudakları incelmişti.

"Sürünüzü alıyorum," dedim genç kadına. "Onları envanter defterinizdeki kayıtlara göre alıyorum. Peşin ödeyeceğim."

"Ben de satıyorum."

Tek ayağım üzerinde dönüp, hepsine yüzümü döndüm. "Sürü bana satıldı," dedim, "Hepinizin işine son verdim."

"Sen —"

"Kapa çeneni," dedim ve yumuşak bir adımla, iri o-

lanının yanına yaklaştım. "Paranızı şimdi ödeyeceğim. Para için işe girdiniz, paranızı alacaksınız. Yoksa başka bir niyet mi var?"

Hepsi, olanların hızı karşısında şaşıp kalmışlardı. Savunmasız bir kadın değildi artık karşılarındaki. Genç görünmeme rağmen, belimde asılı duran tabanca, onlarınki kadar büyüktü.

"Senin ile bir alıp veremeyeceğimiz yok.. Bizi işe sen almadığın gibi, işten de sen alamazsın."

Gözlerimi onlardan ayırmaksızın, "Hanımefendi sürünüzü bana satıyor musunuz?" dedim.

"Biraz önce satın aldığınız ya," dedi sakin bir sesle.

"Fiyat, karşılıklı anlaşma ile saptanmak üzere evet."

Gri gömlekli adam elini yavaş yavaş silâhına doğru kaydırmaya başladı. Aralarında bir kaş göz işareti geçti ve iri adam üzerime doğru yürüdü. Tabancamı çıkardığım gibi namluyu herifin çenesine yapıştırıverdim. Kafasına topuz yemiş gibi olduğu yere yığıldı kaldı, namlum da diğer ikisi üzerine çevrildi.

"Sayıları ne kadar azalırsa, o kadar az para öderim," dedim.

Her ikisi de silâhlarına davranmak istediler, bunu çok arzu ettiklerini anlıyordum. Belki her ikisi birden aynı anda davransalardı, beni bastırabilirlerdi ama birinin harekete geçmesi gerekti önce ve hiç biri bu, önce hareket eden olmak istemedi — ölmek için pek aceleleri yoktu galiba. Bazı adamların yüzlerinden ne yapabilecekleri okunur ama ne yapacağı bilinemez. Burdette ben de bu yeteneği sezmişti. Logan Pollard ise çok önceden farketmişti. Bu adamlar da işin farkında idiler ve onun için tereddüt ettiler.

Yerdeki adam inledi. Gri gömlekli olanı yavaş yavaş ellerini önüne getirdi.

"Alın onu da def olup gidin." dedim.

Adamlar duraladılar sonra gri gömleklisi. "Peki para-

mız ne olacak? diye sordu.

"Ayda otuz dolar alacaklardı," dedi genç kadın. "Üç hafta kadar çalıştılar."

Serbest elimle adam başına yirmibeş dolar saydım. "Haydi alın, kendini talihli sanan varsa, bir şeye davranabilir."

Genç olduğumu görüyorlardı ama burası John Wesley Hardin'in (1) memleketi idi ve benim yaşıma gelinceye kadar yirmiye yakın adam vurmuştu.

Hoşlanmamalarına rağmen yapabilecekleri başka şey yoktu onun için parayı alıp dışarı çıktılar.

Onları kapıya dek izledim ve atlarına bininceye kadar da arkalarından baktım.

"Sürüye de bir şey yapayım demeyin," diye ekledim atlarına binerlerken. "Onlara ya da bir kısmına bir şey olursa, sizi ölünceye kadar izler ve gördüğüm yerde vururum."

Kapıda bir süre daha bekledim ve nal sesleri kayboluncaya kadar dinledim. Sonra dönüp içeri girdim.

İki kadın masanın üzerine yiyecek bir şeyler koyuyorlardı. İçeri girince genç kadın yüzünü benden yana çevirip, "Teşekkür ederiz," dedi, "Gerçekten çok teşekkür ederiz."

Bakışlarından rahatsız oldum, "Hayvan başına yedi dolara ne dersiniz?"

"Pekâlâ," dedi genç kadın ve envanter defterini önüme koydu. 637 baş hayvan vardı. "Onları San Antone'a nasıl götüreceksiniz?"

"Sürücü tutarak."

"Hiç kimse yok çevrede. Kovdukların Tetlow (Tetlo) kardeşlerdi. Kimse başlarını onlarla derde sokmak istemez."

"Rona, Johnny'yi tutabiliriz." dedi yaşlı kadın, "ayrı-

---

(1) Hardin: ASEM Yayınları kovboy romanları serisinin SAKET isimli ikinci kitabına bakınız, sayfa 5.

ca her ikimiz de ata binmesini biliyoruz."

"Pekâlâ anne." Rona bana döndü. "Altı yaşımdan beri at binerim. Her ikimiz de yardımcı oluruz."

Böylece iki kadın ve ondört yaşındaki bir çocuğun yardımı ile sürüyü San Antone'a getirdim. Ama en büyük yardımı, yolculuğu çok seven, yaşlı ve çok uzun boynuzlu bir öküzden gördüm galiba. Hayvan sürüyü arkasına taktığı gibi San Antone'a geldi. Yarım düzüne sürücüye bedeldi yardımı.

Bennett, Rona'nın parasını kendisi verdi bizzat ve zaman zaman da bana bakıp duruyordu. Paralarını ödediği zaman her iki kadın yanımızdan ayrılmak için döndükleri sırada, Rona elini bana uzattı.

"Teşekkürler," dedi, "elimizde kalan son mal bunlardı."

Tam bu arada Bennett'in adamlarından biri geldi. "Tyler," diye seslendi, "O sığırlardan birini —"

Bir şey durdurdu adamı, galiba herkesin bakışındaki gariplikti onu durduran. Ben hariç, herkes demek istedim. Bennett'in yüzü sarardı ve her iki kadın dönüp bana baktılar. Öyle durmuş biribirimize bakıyorduk ve ben ne olduğunu anlamaya çalışıyordum.

Sonra Rona sordu. "İsminiz Tyler öyle mi?"

"Evet." dedim.

"Ryan Tyler olmasın sakın?"

"Ta kendisi."

Tekrar gözlerimin içine baktı ve yavaş bir sesle, "Yardımınıza çok teşekkür ederim bay Tyler," dedi ve her iki kadın önlerine bakarak yürüdüler.

Bennett pürosunu ağzından çıkardı ve yavaş sesle okkalı bir küfür savurdu. Sonra tekrar pürosunu ağzına koyup bana baktı.

"Kim olduklarını biliyor musun?"

"Hayır, kim?"

"O kadın Rice Wheeler'in dul karısı ile annesi idi."

KISIM 9

Sürünün başını kuzeye çevirdik. Üç bin baş hayvan, vasi otlaklar üzerinde ve benim eski yaşlı sığırımın öncülüğünde kuzeye yöneldi. Hayvanların kuzeye gittiğini ve bu hayvanların bir kısmının bana ait olduğunu bilmek iyi bir şeydi. Böylece, ilk kez, bir amaca yönelmiş ona hizmet etmiş oluyordum.

Birinci haftanın sonuna doğru hayvanlar yola alıştılar. Her sabah o ihtiyar sığır, günün ilk ışıklarıyla beraber ayağa kalkar ve yemek arabasından ayrılan ilk kovboyu görür görmez burnunu kuzeye çevirip yola koyulurdu.

Sert ve yorucu bir yaşantı idi bu, sert adamlara göre bir işti. Sabahın ilk ışıklarından akşamın karanlığına kadar eyer üstünde durup, tonlarla toz yutuyor, kaçan sığırları kovalayıp sürüye döndürüyor, yağmur fırtınalarından, yataklarından taşmaya hazır nehirlerden geçiyorduk. Fakat yolumuza devam ediyorduk.

Otlaklar zengin olduğu için hızlı gitmiyorduk. Sığırların etlenmesi gerekti. Bazan kendiliklerinden otlayarak, yavaş yavaş gidiyorlardı ve biz de onlara dokunmuyorduk, karışmıyorduk. Burada bir ağız dolusu ot, öbür tarafta gene bir ağız dolusu ot koparıyorlar, kendi gönüllerince yürüyorlardı.

Bu sığırların ikiyüzelli başı benimdi. Henüz kendime özel bir damgam yoktu. Fiyatlara bağlı olmak üzere beş ilâ yedi bin dolar kazanmak ihtimalim vardı. Çok para idi ve gerçekti, kumar parası değildi.

Yolumuz üzerinde yeni otlar, vasi otlakları yeşilimsi

bir gri renge çeviriyordu ve yol boyunca etraf çiçeklerle doluydu. Otlaklar iyi idi, sığırlar kilo alıyorlardı ve başımız çok derde girmeksizin hedefimize varabilirsek, her ikimiz de çok para kazanacaktık.

Bir daha Rice Wheeler'den hiç kimse söz etmedi. Bazan ismimi duyup kim olduğumu anladıkları zaman ne düşündüklerini merak eder dururdum. Bu merakımla ilgili ilk konuşmayı, iki gün sonra Bennett yaptı.

Yaramazlık yapıp yerinde durmayan bir sığırı diğerlerinden ayırmış daha ileride bir yere doğru sürerken Bennett bana yardım etmeye geldi. Sığırı sürüye kattıktan sonra birlikte yürümeğe başladık.

"Wheeler"i düşünüp canını sıkma," dedi birden, "iyi bir adam değildi zaten. Rona'nın başına gelen en iyi şey. Adam gitti ve bir daha gelmedi."

"Kendi isteği ile mi gitmişti?"

"Hayır. Çevresindeki çiftçiler onu, damga hilesi yaparken suçüstü yakaladılar. Birini öldürdü ve bir izleme gurubunun önünde, eyalet hududunu geçti."

Adamlarımız iyi idi. Patron ve aşçı hariç en yaşlımız yirmialtı yaşında idi. İkisi henüz onaltısına basmıştı. Hepsi hepsi ondört adamımız vardı. Bennett, aşçı ve beni de sayarsanız onyedi kişiydik.

Red nehrini, Red River Station (Red Rivır Steyşin) dan geçtik ve kızılderili bölgesine girdik, Wichita (Viçita) ya gidiyorduk.

İki kez kızılderili gurupları yanımıza geldi ve kendilerine bir az et verip gönderdik. Herkes daha fazla istediler ama fazla yüz vermedik.

North Canadian'ı geçtikten sonra adamlarımızın birini, azan sürü nedeniyle kaybettik. Onu bir tepenin doruğuna, akşamları uluyan çakalları duyabilecek, şarkı söyleyen sürücüleri işitebilecek bir yere gömdük. Öldüğü gün onyedi yaşına basmıştı.

Osage (Osığç) kızılderililerin tamtamları duyulmaya

başlamıştı, biz de sürüyü biribirine daha fazla yakın tuttuk. Başımızın derde girmesini istemiyorduk ama belânın geleceğini de biliyorduk. Geceleri ateşten uzak yatıyor ve iki kişi nöbetçi bırakıyorduk. O günler bir hayli uykusuz kaldık ama Kansas eyalet hududuna yaklaşıyorduk ve her şey iyi gibi görünüyordu.

Sığırların öncüleri Cimarron dağlarını aşarken bir gurup Osage'ların hücumuna uğradık. Geniş ağızlı bir vadiden çıkmışlar üzerimize doğru geliyorlardı. Akıldan çok cesaretleri olan bir kısım genç savaşçılardı bunlar. Ve yalnış zamanı seçmişlerdi hücum için.

Ben, patron ve Mustang Roberts denilen bir sürücü, sürünün arkasından geliyorduk. Sanki emir almış gibi atlarımızı döndürdük, yere atladık, diz çöktük ve nişan alıp yaklaşmalarını bekledik.

Hızla geldiler, atlarının yanlarına kaymışlar, hedef göstermeden geliyorlardı. İşaret üzerine ateş açtık.

Bir kızılderili düştü, atının ayağı kafasına çarptı. Bir at yere yuvarlandı, binicisini fırlattı ve adam düştüğü yerde Kid Beaton'ın (Kid Biğtın) mermisi ile kesişti.

Bir kaç saniye içinde üç adam ve iki at kaybetmişlerdi, geri çekildiler. Bugünkü eğlencenin yeterli olduğuna karar vermiş olacaklardı.

İki gün sonra Mustang antilop avlamaya gitti ve bir daha dönmedi. Zaten atımın üstündeydim onun dönmediğini farkettiğimde; atın başını çevirdim ve izini bulduktan sonra peşinden gittim. Yedi - sekiz kilometre kadar izi üzerinde gitmiştim ki bir silâh sesi duydum.

Uzaklarda, aşağıdan gelen bir sesti bu. Hızla o tarafa yönelirken yeni Winchester'imi göreve hazır hale getirdim.

Altı kişi idiler, Hepsi Kiowa kızılderilisi idi ve Mustang'ı bir bufalo çukuru içinde kıstırmışlardı, atı ölmüş ve bacağında bir delik olarak,

Baskın yapma olanağı yoktu. Atımın nal seslerini duy-

muş ve benim için hazır olacaklardı. Yapılacak en iyi iş, hızla, mümkün olan azami hızla işe girişmekti. Dizginleri eyerin kaltağına sardım ve ateş ederek sahneye çıktım. Kimseyi vurduğum falan yoktu ama çevrelerinde toz kaldırıyordum ve bu onların hoşuna gitmedi.

Belki birini yaralamıştım, çünkü herifin sıçradığını ve bağırdığını duydum. Mustang beni koruma ateşi açarken bütün hızımızla bufalo çukuruna vardık. Çukurun içine girerken Mustang, ne yapacağımızı merak edip ayağa kalkan bir kızılderiliyi vurdu sonra ayağa kalkarken ellerimi belinden geçirdim, O da yaralı ayağını üzengiye koydu ve onu atın üstüne çektim.

İşin şaşılacak tarafı bu işten yakamızı, hiç deri parçası kaybetmeden sıyırdık. Mustang arkası bana dönük oturmuş, devamlı ateş ediyordu atın üstünden.

Daha sonra gurubumuzdan beş kişi ile gelip Mustang'ın eyerini aldık. Bu arada otları incelediğimizde yer yer kan izleri gördük.

"Birini temize havale etmişsiniz," dedi Keaton," hiç kuşkusuz birinin hesabı tamam."

Ve sonra gene günlerce toz yutmak ve uzun yolların kahrını çekmek ile geçirdik günlerimizi. Yolumuz üzerindeki otlar kötüleşmeye başlamıştı. Bunun üzerine geniş bir kavis çizip daha iyi otların bulunduğu yeni bir yol açtık kendimize. İki kez durup, hayvanların otlamaları ve beslenmeleri için ikişer günlük mola verdik. Bennett sığır işini ve pazarın durumunu çok iyi biliyordu.

Gidiyorduk. Kansas eyalet sınırını geçtikten sonra bol otlu ve içinden büyük bir çay geçen güzel bir vadi bulduk. Sürüyü vadiye soktuk ve çayın yanında kamp kurduk, ardıç ve meşe ağaçları altında sürüyü otlamaya bıraktık.

Yemeği henüz bitirmiştik ki, bir takım nal sesleri duyduk ve dört binici kampımıza geldi.

Mustang elindeki tabağı yere koyarken bana seri bir

göz attı. "Dikkatli ol," dedi.

Adamlardan üçü attan indi. Reisleri ufak tefek, gözleri fıldır fıldır oynayan, ince suratlı bir adamdı. Yardakçıları ise pis kılıklı adamlardı ve biri de melezdi.

"Adım Leet Bowers (Liğt Bavırs)," dedi reisleri. "Sabah olunca sürünüzü arayacağız." dedi.

"Korkarım ki bizim sürüden size karışan olmuştur... yanlışlıkla," dedi diğeri, pis pis sırıtarak.

Bennett pek sakin duruyordu. Ayakları açık, elinde kahve bardağı ile bir kenarda duruyordu. "Hiç kimse sürümü arayamaz," dedi dosdoğru.

Bowers güldü. Gülüşünde neşeden eser bile yoktu. "Biz ararız," dedi.

Geldiklerinde, elimde henüz doldurduğum bardağımla kahve güğümünün yanında duruyordum. Bardak elimde olduğu halde ateşin yanından yavaşça uzaklaştım. "Sanmam," dedim.

Bowers bana bakmak için döndü. Yalnız başını döndürüp yüzünü tam benim yönüme getirmişti, tıpkı bir yılanın yaptığı gibi. Tabancasının kılıfı bacağına bağlanmıştı ve tabancası bir Bisley Colt idi. Yeleğinde daha açık renkli bir kumaşla yapılmış bir yama vardı. Tam kalbinin biraz altında.

"Yirmibeş silâhşorumuz var," dedi ve beni dikkatle süzdü. Tarttığı belli idi. "Sansan da sanmasan da ararız biz."

"Yirmibeş kişiye ihtiyacın yok," dedim, ateşten biraz daha uzaklaşarak. "Bir kişi yeter, eğer iyi ise işinde. Aksi halde ne yirmibeş ne elli kişi bu işi yapamaz. Buradaki gençler," dedim, "döğüşmeyi severler. Bu yolculuk zaten pek eğlenceli olmadı."

Gözleri bana takılmış bekliyordu. Mustang Roberts biraz ilerimde sağ tarafta idi. Yaralı bacağı sarılmıştı ama silâh tutan elinin bir şeyi yoktu. Onun daha ötesinde de Kid Beaton duruyordu.

"Kimsin sen?" diye yumuşak bir sesle sordu.

"Adım Ryan Tyler," dedim, "ve sürüdeki hayvanların bir kısmının sahibiyim."

Leet Bowers'ın gözleri parladı ve diliyle dudaklarını yaladı. Yüzünde bir tebessüm belirdi. "Rye Tyler," dedi, "Rice Wheeler'i öldüren ve sonra da Burdette tarafından Colorado'dan kovulan adam."

Ateş etmek için ışık pek iyi değildi, bir tek ateşin oynak alevleri, garip ve değişken gölgeler yapıyordu.

"Burdette beni hiç bir yerden kovmadı," dedim, "ama önemli olan bu değil. Bu sürüyü arayamayacaksın."

"Burdette seni Colorado'dan kovdu," diye tekrarladı, sesinde bir alay ifadesi vardı. "Sen korkağın birisin."

İlk mermim, o açık renkli yamanın üst kenarını deldi, ikincisi ise birinci deliğin alt kenarını genişletti biraz.

Leet Bowers başı, ateşin içine gelecek şekilde yere düştü ama sıcaklığı duyamazdı bile. Zira daha yere düşmeden ölmüştü.

O kadar hızlı olmuştu ki hiç kimse bir şey yapma olanağına sahip olamamıştı. Daha silâh sesi henüz kaybolurken Kid Beaton, Sharps tüfeğini onlara doğrultuverdi. "Siz gençler çekin cesedi ateşten," dedi ve tüfeğin ucu ile yerde yatan adamı işaret etti. "Alın götürün."

"Haydi," dedi aşçı. Colt yapısı döner silindirli av tüfeklerinden biri vardı elinde. "Yoksa hepinizi buraya gömeriz."

Leet Bowers'i ateşten çekip atının üstüne koydular. Hiç birinde önceki neşelerinden eser kalmamıştı ve heveslerini kaybetmişlerdi.

Bennett onlara doğru yürüdü. "Sürümün yanına bile yaklaşmayın. Bir tek sığır bile kaybolursa, herbirinizi tek tek de olsa avlar ve en yakın ağaca asarız. Ağaç bulamazsak yerde sürükleriz."

Uzaklaştılar, uslu çocuklar gibi.

Mustang Roberts kahvesini içerek yanıma geldi. "Gördünüz mü? Sol eliyle vurdu adamı ve kahvesini bile dökmedi."

Bennett başını çevirip bana baktı. "iyi iş Tyler. Bu adamı duymuştum. İki ay kadar önce bir sürücüyü öldürmüştü. Ondan sonra da her istediğini yapıyordu."

İlk kez olmak üzere, öldürmekten kendimi sorumlu duymamıştım. Leet Bowers'ın gözlerinde çok kötü bir şey vardı. Öldürmek ve ölmek isteyen bir vahşinin bakışlarıydı bunlar.

Wichita'nın dışında sürüyü toparladık. Roberts yanıma geldi. "Colorado'ya dönüyor musun?"

"A — ha."

"Kim bu Burdette? Adını duymuştum galiba."

"Silâhşorun biri. Oldukça da iyi, diyorlar."

"Başın derde mi girmişti?"

"Sadece lâf ile," kaçan bir danayı sürüye kattıktan sonra, "Eline fırsat vermiştim, davranması için."

"Görünüşe bakılırsa çene yapıyor."

"Başıma dert aramıyorum. Ama döneceğim oraya."

"Belki ben de seninle birlikte gelirim."

"Başımla beraber."

Wichita'da Bennett sürüyü daha iyi fiyat için bekletmeye karar verdi ve bana da aynı şeyi yapmamı öğütledi. "Fiyatlar çok düşmüş, ama şimdi bir kaç sığırdan başka bir şey yok ellerinde ve gelen sürü de yok. Fiyatlar yükselir gene."

"Satıyorum," dedim ona, "Colorado'ya gitmem gerek."

Başını salladı, ağzındaki yanmamış püroyu çiğniyordu. Ağzından çıkarıp püroya baktı sonra, "Benimle kal," dedi. "İyi iş çeviririz seninle. Texas'tan bir sürü daha getiririz. Bir kaç yıl içinde zengin bir adam olursun."

"Belki... Ama her yolculukta da bir adam öldürmek istemem."

"Zorunlu kalmayacaksın," eliyle güneyi gösterdi. "Şim-

diye kadar her sürü hırsızı Leet Bowers'ın başına geleni duymuştur. Bundan sonra kimse bize sataşmaz."

İşte fırsat önümde idi. Ve sürü nakletme işini seviyordum. Güç ve yorucu bir işti ama erkek işi idi ve insan bir şeyler başarabiliyordu. Sürülerin Wyoming ve Montana'ya götürülmesinden, orada iyi otlakların bulunduğundan söz ediliyordu, açık bölge idi oraları. Yeni ve işlenmemiş bölgeler.

Diğer taraftan aklımdan çıkaramadığım bir kız vardı Colorado'da. O zamanları henüz küçük bir kızdı ama şimdi..

"Hayır," dedim ona, "Teşekkür fakat geri dönmem gerek."

"Burdett yüzünden mi?"

"Hayır. İnşallah onu bir daha görmem. Orada görmek istediğim başka biri var. Sonra kurmak istediğim çiftlik için yapılacak işler beni bekliyor."

İki gün sonra iyi bir fiyatla sığırlarımı sattım. Yedi bin dolardan fazla tutmuştu. Bir kısmı altın para diğeri bir St. Lous bankası adına yazılmış bono idi. Mustang Roberts benimle geliyordu.

Sonbaharın sonu idi ve hava soğumaya başlamıştı. Hava hoşuma gitmişti çünkü bana yüksek bölgeleri hatırlatıyordu. Batı'ya Dodge'a doğru at sürdük.

Bu yeni kasaba, demiryolunun sonunda idi, deri tüccarları, bufalo avcıları ve her çeşit adamla dolup taşıyordu. Bir bara içki içmek için yanaştık. İçki içmemekle beraber, kalabalığın arasına karışıp olan bitenleri öğrenmekti amacım.

Gördüğüm ilk adam Billy Dixon'du, Kansas City'den tanıdığım Dixon.

"Benimle gel," dedi, "Batıya gidiyorum buradan, büyük bufalo sürülerinin bulunduğu yere. Bir kaç ay içinde hazine yaparız."

"Bana göre değil. Öldürmekten hoşlanmıyorum."

Dixon bana baktı, galiba Mustang Roberts da öyle. Yüzüm kızarmaya başlamıştı, onun için açıkladım. "Onu

kasdetmedim. Yiyecek için ya da biri üstüme gelirse öldürürm. Aksi halde hayır."

"Ha, aklıma gelmişken söyleyeyim," diye ekledi Dixon, "Billy Ogg'un dediğine göre, o kumarbaz, Charley Woods vardı ya, öldürülmüş."

"Öyle mi?"

"Senin New Orleans'da bulunduğun sıralarda olmuş. Chris Lillie, onun, batılı bir adamı öldürmek için nasıl uğraştığını anlatıyordu."

"Aradığını bulmuş demek."

Hiç kimseye gereğinden fazla şey söylememek gerekti. Kızılderililer hariç şimdiye kadar dört kişi öldürmüştüm. Övünülecek bir şey değildi. Acemi çaylaklardan başkası, tabancasının kabzasına çetele çekmezdi, ben ise asla böyle bir şey yapmazdım.

Ayrıca, bir katil olarak da bilinmek istemezdim. Şimdiye kadar kimse Jack McGarry'yi bilmiyordu, California haricinde demek istiyordum. Sığır ve maden kasabaları arasında da pek fazla trafik yoktu o günlerde. Bir gurubun kötü adamı, diğer gurup tarafından pek tanınmazdı.

Halka göre ben sadece Leet Bowers ile Rice Wheeler'i öldürmüştüm. Pek tanınmış kişi değildim. Buna rağmen bu ikisinin öldürülüşü beni yeter derecede tehlikeli bir adam yapmıştı.

Aklı başında hiç kimse böyle bir ün isteyemezdi. Aksi halde müstakbel bir sürü genç silâhşorün hedef tahtası olup çıkardı insan. Tanınmak istiyorsam, gurur duyacağım bir şey için tanınmayı arzu ederdim.

"Geçen gün senden söz ederken," diye Dixon sözlerine devam etti. "Hetrick isimli bir adamın yanında çalıştığını söylediğini hatırladım. Mason Crossing"deki Hetrick, doğru değil mi?"

"Evet, iyi adamdır O."

"O halde bunu duyunca üzüleceksin. Ollie Burdette onu öldürmüş."

KISIM 10

Haberi hazmetmek bir hayli sürdü. Hetrick hemen hemen hiç silâh taşımazdı ve hiç kimseye de kızmaz, sinirlenmezdi. Öldürmenin anlamı olmadığını kabul ederdi. Kaba, sert fakat iyi bir insandı. Bununla beraber inandığı prensiplerden taviz verecek adam da değildi.

Böyle olmasına rağmen, başının Burdette ile derde girmesinin bir olanağı da yoktu. Kasabaya pek az iner, indiği zaman da kendi işiyle meşgul olur ve içmezdi. Kimseyle bir kenara çekilip dalga geçmez günün konusu olaylarla bile ilgilenmezdi. Kendi ailesini, kendi evini tercih eden, arayan bir adamdı.

Düşündükçe bazı nedenler geliyordu aklıma. Burdette'i terslediğim zaman Hetrick yanımda idi.

Burdett için, kendisinin şapa oturduğunun; karşımda tükürdüğünü yaladığının başka biri tarafından bilinmesi; istediği fırsat verilince gerilemesine şahit olan bir insanın bulunması, kolay yutulur şey değildir.

Sebep bu olmalıydı. Olanı bir tek insan bilse bile içi rahat edemezdi Burdette'in. Belki de, Hetrick, Burdette'in beni kasabadan kovduğuna dair söylediklerini duymuş ve o gün aramızda geçenleri olduğu gibi herkese anlatmış olabilirdi.

Böyle bir şey de Burdette'i çileden çıkarmaya yeter de artardı bile. Sahip olduğu tek şey, tehlikeli bir adam olarak kendisini tanıtan ünvanı idi. Boş bir adamdı gerçekte. Ama bir cani idi.

"Ne zaman oldu?"

"Dört ya da beş ay önce."

"Yaa."

Elimdehi bardakta hâlâ viski vardı. Hiç bir zaman viskiyi sevmemiştim. Şimdi ise daha çok tiksindim ondan. Şimdi aklımda olan bir tek şey vardı: Mason Crossing'e gidecektim.

Bununla beraber düşündüğüm Ollie Burdette değildi, Liza'yı düşünüyordum. Liza'ya ne olmuştu. Ne yapacaktı?

"Bu kasabayı beğendin mi?" diye Mustang'a sordum.

"Hiç bir şey kaybetmedim burada."

"İyi öyle ise, gidiyoruz."

Billy Dixon bizimle dışarı kadar yürüdü ve atlara binerken, "Dikkat edin kendinize," diye uyardı bizi. "O Burdette kötü bir adam."

Ben ne mi yaptım? Sadece elimi salladım ona.

Arazi kesimlerini arkamızda bırakmaya başladık. Vasi, açık, bol otlu ve mükemmel manzaralı arazi parçaları idi bunlar. İkinci günü, büyük bir bufalo sürüsü gördük, gözün alabildiğine uzanan, kıpır kıpır kıpırdayan siyah bir denizdi bu sanki. Yaşantımda böyle bir şey görmemiştim. Kır atı bir hayli ürküttü bu manzara. Geniş bir kavis çizip sürünün çevresini dolaşmaya başladık. Akşama doğru sürünün ortasından geçen bir dereyi izledik ve onları arkamızda bıraktık.

Arazi sertleşmeye başladı, yüksek mezalar, derin vadiler. Bufalo tezeklerinin kokusuna o kadar alışmıştım ki hoşlanmaya bile başlamıştım. Bana babamı ve araba kafilesini hatırlatıyordu.

Birgün geri gidecek ve onun mezarını bulacak, üstüne büyük bir taş dikecektim. Bundan hoşlanacağını biliyordum. Ama onun yerini değiştirmeyecektim. Daima, iş olacağına varır derdi. Onun için ruhunu teslim ettiği yerde kalması, onun felsefesine uygun düşerdi. Tam batı'nın kalbinde yatıyordu. Hayatta kalsaydı kim bilir ne işler yapar, kendisini yöceltirdi. Hayatta kalsaydı kendimin ne

olacağını merak ettim. Belki bir okula gider, avukat falan olurdum ve asla silâh kullanmazdım. İnsan başına gelecekleri bilemezdi.

Wichita'dan ayrılmadan bir akşam önce Bennett bana, benim gibi adamların, böyle büyümekte ve gelişmekte olan bir ülke için gerekli olduğunu, bütün bu olayların büyüme sancılarından başka bir şey olmadığını, bütün iyi silâhların hep kötü tarafta olmaması gerektiğini söylemeye çalışmıştı. İyi taraf için de etkili silâhların bulunması gerekliydi.

Bunu kabul ediyordum. Ama insan her zaman neyin doğru neyin yalnış olduğunu kesinlikle saptayamıyordu. Kaldı ki silâhlar patlamaya başladığında, haklıyı ve haksızı ayırd etme olanağı da kalmıyordu.

Daha sert ve daha vahşi bölgelere doğru yolumuza devam ettik. Bir kez Comanche'lerle çatıştık. Ölen olmadı. Zira Mustang dörtyüz metre uzaktan onların atlarından birini vurunca, böyle bir atıştan hoşlanmadıklarına karar verdiler ve yönlerini değiştirip, dolu dizgin ortadan kayboldular.

"Hayatımı kurtardığın o zamanı asla unutmayacağım," dedi Mustang tüfeğine mermi sürerken.

"Hangi zamandan söz ediyorsun?"

"Kiowa'larla yaptığımız çatışmadan. Ördek gibi avlayacaklardı beni. Atım ölü, ayağım delik ve üç mermi kalmışken yanımda. Sonra sen geldin. Seni görünce dünyalar benim olmuştu."

"Akşam yemeğine gecikmiştin."

Zaman zaman kar serpeliyordu. İyice yükseklere çıkmıştık, hava soğuk ve geceleri dondurucu idi. Otlar yeşilden çok kahverengimsi bir görünüme bürünmüşlerdi. Ağaçlar, sararmış yaprakları ile altın tüylerini andırıyordu. Sabahları yerde sis görülmeye başlamıştı. Ve ancak öğleye doğru kendimizi bir az ısınmış hissediyorduk.

Kır atın, kışlık tüyleri çıkmaya başlamıştı. Böylece eskisinden daha çirkin olmuştu ama sağlam ve dayanıklı

olduğu da ortaya koymuştu. Esaslı bir attı kerata.

Burası erkeklerin ülkesi idi — vasi, açık ve dünya gibi büyük, göz alabildiğine uzanan bir arazi, kilometrelerden başka bir şeyi olmayan bir arazi. Antilopların, yaban tavşanların serbestçe dolaşıp cirit attığı bir ülke ... ve geceleri ay ile konuşan çakallar.

Bir kez uzaktan bir askeri birlik görünce, yolumuzu değiştirip önlerine çıktık. Bir az tütün aldık ve konuştuk. Rutin bir keşif görevine çıkmışlardı. Biri bir Cheyenne (Şayen) kızılderili gurubunu gördüğünü ihbar etmiş ama görülenin sulh sever Shawnees (Şavni) ler olduğu anlaşılmıştı, ufak bir bufalo sürüsünün peşinden gelmişlerdi.

"Denver'e mi gidiyoruz?" Mustang öğrenmek istemişti.

"A - ha."

"Bir koyun postu ceket almak istiyorum. Buranın soğuğu bıçak gibi kesiyor adamı."

Burdette'in, Hetrick'i vurması aklımdan hiç çıkmıyordu. Böyle bir adamın cezalandırılması zamanı gelmişti.

Onu öldürmeyecektim. Daha kötüsünü yapacaktım. Rezil edecektim onu. Her kesin içinde rezil edip bırakacaktım onu. Silâhşor olarak hayatına son verecektim onun, kendi ellerimle.

Silâhşorların dayanamadığı tek konu, rezil olmaktı. Peşlerinde bir sürü adam vardır her silâhşorun. Ucuz bir vuruşma ile üne kavuşmak isteyen çok kimse vardır pusuda bekleyen. Bir kez rezil oldularmı, kendilerine olan güveni yitirirler ve ondan sonra da biri onların hesabını görüverir ... yeter ki memleketi terk etmiş olmasınlar.

Koyu gri renkli bulutlardan kar yağarken, Eylûl ayının sonunda Denver'e geldik. Doğru bir otele yöneldik, kasabaya girer girmez. Param olduğu için en iyi oteli seçtik.

O akşam yatakta yatarken gözlerim tavana dikilmiş düşünüyordum. Bir insan ne olabilirdi? Bu şekilde do-

laşmakla insan ne olabilirdi ki? Şimdi kendime ayırdığım ufak bir yerim vardı, yapılacak iş, yerleşip, bir şeyler başarmaya girişmekti. Artık bir yere kazık çakmaya başlamalıydım. Belki de evlenirdim.

Buraya gelince düşüncelerim, durdum. Bir yere bağlanma fikri hoşuma gitmemişti. İstediğim zaman ata atlayıp, gönlümün çektiği yerlere gidebilmeliydim. Fakat Logan Pollard yerleşmişti. Eski dost Logan. Onu görmeyi ne kadar isterdim. Bunu kendi kendime söyledim. Ve bu gerçek bir histi içimde. Şimdiye kadar aile genişlemiş olmalıydı. Onlardan ayrılalı pek uzun olmamıştı ama bana uzun gibi geldi geçen günler. Yakında yirmi yaşıma basacaktım ve eski kulağı kesiklerden sayılacak kadar tecrübe kazanmış, gün görmüştüm.

Ayağa kalktım ve su tasının yanına gittim, tasa su boşalttım ve yüzümü yıkadım. Bir havlu aldım elime ve yüzümü kurularken aynada kendime baktım.

Ryan Tyler, dedim kendi kendime, işte sen busun. Bana bakan, gergin yüzlü, bıyıksız güneş yanığı bir yüzdü, kıvırcık saçlar arkaya doğru taranmış, bir kısmı öne düşen saçla kapalı geniş bir alın. Yanık yüzde kuvvetli elmacık kemikleri, kuvvetli bir çene, yeşilimtrak gözler ve uçlarında tebessüm belirtisi olmayan bir ağız.

İyi bir işaret değildi bu. Bir insan mütebessim olmalıydı. Ve gözlerin çevresinde de soğuk bir şey vardı. Soğuk muydum? İçimde bir soğukluk duymuyordum. Damlası bile yoktu.

Çok dostum yoktu ama çok yer dolaşmamış mıydım? Olan dostlarım da iyi dostlardı. Logan Pollard, Hetrick ve şimdi de Mustang Roberts. Evet, daha başka, Billy Dixon, Ogg, Bennett. Hepsi iyi ve erkek adamlardı, tümü birden.

Ama bütün bunlar beni nereye getirmişti. Bütün adamlardan en iyi yapabildiğim tek şeyi de ben yapmak istemiyordum. Belki, Bennett'in dediği gibi batı, kendi si-

lâhşorlarına muhtaçtı. Belki, kanunun olmadığı bir ülkede, kanunsuzları kontrol edecek silâhlara ihtiyaç vardı. Ama ben bu silâhlardan biri olmak istemiyordum.

Bu, adama ne kazandırmıştı, yirmi yaş ve tebessümü noksan bir surat. Yirmi yıl ve arkada dört cesed. Daima uzak ve daima uyanık gözler. Daha fazlasını istemiyordum. Bütün bunlardan uzaklaşmak ve bir son vermek istiyordum.

Fakat bir adam gerekeni yapmalıydı. İşte bunu yaptığı zaman bir adam erkek sayılırdı.

Tekrar dönüp yatağıma uzandım ve uyumaya çalıştım. Ortalık ışıdığında bir saat kadar uyumuştum.

Dışarıda altmış santim kadar kar vardı. Yollardaki karları süpürüyorlardı ve adamların nefesleri duman gibi uzaktan belli oluyordu. Yolculuk yapacak zaman değildi ama duracak zaman da değildi.

"Hetrick öleli birkaç ay oluyor," diye Roberts fikir yürüttü. "Acele etme. Burdette bir yere gidecek değil. Gitse bile bize iyilik etmiş olur."

Adam haklıydı ve bu havada o dağları aşmak, piknik yapmak için yalnış seçilmiş bir zaman olurdu.

O günlerde Denver hızla gelişiyordu. Tabii kumarda onunla birlikte yaygındı. Belki bir az kumar oynar vakit geçirirdim ama kendim bir kumarbaz değildim. Ama o yerler insana heyecan veriyordu. Belki hâlâ bir çocuk olduğum için böyle yerlerden heyecan duyuyordum, çoktandır kendi kendime bakmama rağmen gene de bir çocuk gibi böyle yerlerde heyecanlanıyordum.

Böylece Mustang ile birlikte bütün kumarhaneleri dolaşmaya başladık. Morg, Kan Çanağı, Saray, Tavuk Kümesi ve Murfi'nin Pazarı en ünlü olanlardı ve hepsinde boyumuzu gösterdik.

Soapy Smith (Sopi Simit - Sabuncu Simit) de oradaydı. Bu adamın ismini sonraları daha çok duyacaktık. Genç

Bat Masterson ([1]) kasabada idi ve Doc Halliday bir ara gelip geçmişti. Texas'a gidiyordu. Bir süre Kit Carson ile New Mexico'lu Bent kardeşlerden biri aramızda idi.

Bir akşam otele dönüp Mustang ile beraber akşam yemeğine oturmuşken beni hafifçe dürttü.

"Rye, züppenin biri gözlerini senden hiç ayırmıyor. Bir süreden beri seni süzüp duruyor. Doğuda iken başın derde falan girmemişti ya?"

Mustang sarışın, ince yapılı, sert yüzlü bir adamdı. Silâhşor değildi ama döğüşte karşılaşılmaması gereken tiplerden biriydi. Çevresinde olup bitenleri derhal fark edecek keskin bir göze ve duyguya sahipti. İlk fırsatta çevremi gözden geçirdim.

Batı'ya yeni geldiği her halinden belli olan bu adam odanın öbür tarafında oturuyordu. Uzun boylu, şakakları kırlaşmış siyah saçlı ve çok yakışıklı bir adamdı. Elli yaşlarında kadar vardı, üstündeki giysiler iyi kalite ve güzeldi. Çevreme bakarken göz göze geldik ve bir an gözlerimiz biribirine takıldı kaldı, sonra ayağa kalktı ve bize doğru yöneldi.

New Orleans'taki gibi giysilerim züppe vari değildi (Batı'lılar kendileri gibi giyinmeyen herkese züppe demekle, aralarındaki farkı belirtmek isterlerdi). Bu fiyakalı giysilerim sarılıp sarmalanmış ve bir yere kaldırılmıştı. Bununla beraber halimde bir perişanlık da yoktu sanırsam. Üstümde siyah dana derisi çizmeler, gri yün bir gömlek, siyah kordon kravat ve Texas'tan aldığım siyah, işle-

---

(1) Barckley Masterson (1853 - 1921) : Amerikan tarihinin ünlü, şerif, askeri klavuzu, bufalo avcısı ve spor yazarlarındandır. Dodge City'de ünlü şerif Wyatt Earp'e yardımcı olarak çalışmış bir ara başkan Theodore Roosvelt tarafından marşal tayin edilmiştir. Morning Telegraph gazetesi spor yazarı iken, kalp krizinden ölmüştü.

meli bir ceket vardı. Meksika sitili bir ceketti bu. Gri renkli pantolonumun paçaları, çizmelerimin içine sokulmuştu.

Tekrar bakmaksızın yabancıyı hatırlamaya çalıştım. Bir kumarbaz olabilirdi ama bu, ona pek gitmiyordu. Seri bir göz atım ve üstünde tabanca taşımadığını anladım.

Masanın yanında durdu. "Af edersiniz. Adım Denison Mead (Denisin Miğd)."

Ayağa kalktım. "Ben Ryan Tyler'im," dedim, "bu da Mustang Roberts. Oturmaz mısınız ?"

"Teşekkür ederim," dedi ve oturduktan sonra eliyle garsona işaret edip şarap şişesini getirtti. "Avukatım ve bir maden şirketini temsil ediyorum," dedi, "bazı altın ocaklarının durumunu inceliyorum."

"Kazançlı bir işe benziyor. Ben de sığır tüccarlığı yapıyorum."

"Texas'da mı ?"

"En son orada idi."

Bir süre konuştuk, genel konulardı. Yanımıza geliş nedenini bir türlü açıklamadı nedense. Hoç bir adam olmasına rağmen bir şeyi öğrenmek istediğini anlamıştım, bilmek istediği bir şey vardı aklının bir kenarında. Fazla soru sormuyordu ama konuşmasının şekli, karşısındakinin çok konuşmasına sebep oluyordu. Ama ben de boş yere poker oynamamıştım bu kadar yıl. İstediğimden fazla bir şey söyleyecek değildim ona. Diğer taraftan da saklayacak bir şeyim de yoktu.

"Memleket burası mı yoksa Texas mı ?"

"Gezginim," dedim. "Tam anlamıyla sorarsanız hiç bir yerli değilim ama yakında dağlarda bir yerim olacak. Bir çiftlik kuracağım."

Düşünceli bir yüzle bana baktı. "Yaşın yirmi ya da yirmibir civarında galiba ?"

"Yirmi," dedim.

Bir süre sığırlardan söz etik ve son zamanlarda Kan-

sas City ve New Orleans'ta bulunduğumu öğrendi.

"Burada mı doğdun?"

Çabucak sormuştu bunu ve konuşmanın arasına o şekilde sokuşturmuştu ki kuşkulandım birden. Konuşmasındaki bir şey, işin tâ başından beri sırf bunu anlamak için gayret ettiğini bana anlatmaya yetmişti.

Huzurum kaçmıştı. New Orleans'taki o adamın öldürülmesi örneğin. Her şeyden önce kendi bölgemin çok dışında idi ve orada bu gibi olaylara, buradakinden çok farklı bir gözle bakarlardı. Biri silâhı çalmadıkça Woods'un cesedini, elinde tabanca ile bulmuş olmaları gerekti ama Chris Lillie'nin kanuna ne söyleyeceği belli olmazdı. Gene aynı şekilde bir şey de söylememiş olabilirdi. Onun cinsi pek konuşkan adamlar değillerdi.

"Hayır efendim," dedim en sonunda, "Maryland'da doğmuşum, ya da babam orada doğduğumu söylemişti. Çocukken bir süre New York'ta bulunmuşuz. Sonra Missouri ve Kansas'da oturmuştuk."

"Bir hayli dolaşmışsınız." dedi ve duraladı bir süre. İşaretleri iyi anladığımdan, ister yerde olsun, ister bir yüzde pokeri de bu nedenle iyi oynardım. Şu anda adamın yeni bir soru sormak için yer hazırladığını anladım.

"Evin, barkın yok," dedi. "Ailenin olduğu yerin, evin olacağını kabul etmez misin?"

"Annem batı'ya gelirken öldü," diye açıkladım. "Babam, ben oniki yaşında iken kızılderililer tarafından öldürüldü."

"Bu gibi hikâyeleri çok duydum," diye yargıda bulundu. "Kanımca batı'nın kendine özel olayları bunlar. Bir ülkeyi kuvvetli yapmak için insanlar ölürler. Ama hepsinin bir savaşta ölmesi gerekmez."

"Babam böyle öldü," dedim ve sonra onun ölümünü anlattım. Mustang olayı hiç duymamıştı ama şimdi öğrendi olanları. Annemin nasıl hastalandığını, gerekli tıbbi olanaklardan yoksun kalışını, babamın elinden geleni yapıp

nasıl çaresizlik içinde boynunu büktüğünü; onu gömdükten sonra babamın lânet edip batı'ya gelişimizi hepsini anlattım ve babamla olan son birkaç satimizi detaylandırdım. Araba kafilesinin bizi bırakışını ve son çatışmayı. Ancak kızılderililere ve McGarry'ye yaptıklarımı anlatmadım.

Hoş bir adamdı, iyi bir dinleyici ve dost bir kişi idi. Logan Pollard'ı ve Eflatunu okuyuşumu anlattım.

"Peki beş defa okuyabildin mi bari ?"

"Şimdiye kadar sadece dört kez okudum. Ama beşinciyi de okuyacağım."

"Peki şimdi gideceğin bu yer ... Mason Crossing mi ? Orada bir süre kalacak mısın ?"

"Muhtemelen," dedim, "Belki de fazla kalmadan tekrar yollara düşerim."

Yanımızdan ayrıldıktan sonra bir süre düşündüm. Bildiğim kadarıyla hiç bir kanun adamı peşimde değildi. Woods şahsi müdafa yolunda ölmüştü, üstelik işe yaramazın biri idi. O günlerde, onun gibi adamlar ölünce pek dikkat çekmezdi. Herkes bölgenin, asılma masraflarını tasarruf ettiğini kabul ederdi. Her ne ise bu konuşma beni bir az pirelendirmişti.

Kumarhanelerde dolaşmaktan bıkmıştım, bir düzüneye yakın kitap alıp, uzun ve soğuk kış gecelerinde yatağın üzerine uzanıp okumaya başladım. Dışarda devamlı fırtına vardı ve gün aşırı kar yağıyordu. Bütün geçitler kapalı idi ve kimsenin yolculuk yaptığı yoktu. Sokaklardan gelip geçen kızakların çıngırakları duyuluyor ve salonlardaki sobaların kıpkırmızı şişko göbekleri dışardan bile görülüyordu.

Bazı geceler, otelin holündeki büyük sobanın etrafına toplanıp çene çalıyorduk. Çok konuşmuyor sadece dinliyordum. Madenciler, sığır tüccarları, kumarbazlar, gezginler ve iş adamları vardı. Çoğu gün görmüş kişilerdi ve tümü iyi konuşuyorlardı.

Odamda Dickens isimli bir İngiliz yazarının iki kitabı-

nı, Hawthorne'un Scarlet Letter'ini, Byron isimli bir İngiliz yazarının şiirlerini okudum. Bu sonuncusunun kitaplarını bir hayli beğendim.

Bir gün otele geldiğimde, o avukatı beni bekler buldum. Mustang'ın nerede olduğunu bilmiyordum ama bu adam, hemen hemen tümü boş olan otel holünde, büyük, deri bir koltuğa oturmuş beni bekliyordu.

Yalnız konuşmak arzusunda olduğu belliydi onun için yukarı benim odama çıktık ve kapı kapanır kapanmaz, bana dönüp, "Tyler, kulağıma bazı konuşmalar geldi. Mason Crossing'e dönme." dedi.

Olduğum yerde kala kaldım ama uzun bir dakika bekledikten sonra, "Neden dönmeyeyim," dedim, sesim oldukça soğuk çıkmıştı, zira bir yabancının özel işlerime burnunu sokmasından hoşlanmamıştım.

"Burdette seni öldürür."

"Pek belli olmaz," gözlerinin içine baktım ve "döneceğim," dedim. Bu konuda başka hiç bir şey demedi, odayı boydan boya arşınlıyordu. Sonra birden önümde durdu. "Şimdiye kadar gerçekten kaç kişi öldürdün Tyler ?"

"Sizi ilgilendirmez."

Uzun uzun yüzüme baktı, gözleriyle yüzümde bir şey araştırdığı belliydi. Bununla beraber gözlerinde bir dostluk ve bir hüzün vardı. Sanki bu konu kendi için çok önemli idi.

"Haklısın," diye aynı fikirde olduğunu belirtti. "Beni ilgilendirmez. Sadece ... her neyse."

Kapıya doğru yürüdü. "Her ne yaparsan yap, kendine dikkat et. Belki gene görüşürüz."

Çıkıp gitti ve ertesi günü Cheyenne'e giden arabaya bindiğini öğrendim. Kasabada hiç kimse onun hakkında pek bir şey bilmiyordu. Sadece bir kaç maden tapusunu incelediği ve bir kaç madenin durumunu da incelettirdiği biliniyordu. Havanın müsadesi nisbetinde tabii.

İki gün sonra soğuk dalgası geçti ve Mustang'ı sallayıp uyandırdım.

"Toplan bakalım, gidiyoruz."

Hiç tartışmadı. Kasabada da sinirler zaten gerilmeye başlamıştı. Ayrılmak en iyi iş olacaktı. Bir saat sonra kasabadan çıkıp batı'nın yolunu tuttuk.

Tuttuğumuz yol Durango üzerinden güneyi dolaşıyordu ve buzlar çözülmeye başladığından hızlı gidebiliyorduk. Durango'ya gecenin geç vaktinde geldik ve ertesi günü deri elbise yapan bir kızılderili kadın bulup kendime elbise satınaldım. Kendimi tekrar ait olduğum bölgede hissetmeye başlamıştım.

Burası benim memleketimdi, büyüklüğünü, vüsatini, keskin ve temiz dağ havasını ve at üstünde dolaşmayı seviyordum. Çiftliğimi kurunca bunu bir at yetiştiren çiftlik olarak kuracaktım.

Batı'ya doğru yol alırken Mustang'a bu Denison Mead'ten söz ettim ve Mason Crossing'ten uzak kalmamı isteyişini anlatım.

"Değerli bir öğüte benzer," diye fikrini söyledi, "ama kendisi neden bu kadar ilgilendi anlayamadım."

"Ben de öyle — yeterki Burdette'i tanıyor olsun."

"Olamaz. Senin hakkında çok sorular sorduğunu biliyorum."

Günün geri kalan kısmında bu konuyu unuttuk zira benim eski yere yaklaşıyorduk. İlerde bir yerde çiftlik olmalıydı ve tekrar Liza'yı görecektik. Old Blue'dan söz etmezsek tabii. Ve bayan Hetrick annem gibiydi. Ve aradan bir hayli geçmişti. Ve şimdi de Hetrick ölmüştü.

Çiftliğe kalan son bir kilometrede heyecanım bir hayli arttı. En sonunda kır atı dörtnala kaldırdım, Mustang da beni hemen yanımdan izliyordu. Kasaba görününce, arkasındaki kestirme yola saptım. Bayan Hetrick ve Liza'yı bir an önce görmek için artık sabrım kalmamıştı.

Kapıya vardığımda kır at neredeyse hücum dörtnalın-

daydı. Çit kapısını geçtim ve gemlere asıldım.

Avluda otlar, çitin etrafında ise çalılar türemişti. Veranda kırılmış ve kapı tek menteşesi üzerinde sallanıyordu. Rüzgar estikçe, evden garip sesler geliyordu. Bir an içim boşalmış, olduğum yerde kalakalmıştım.

Attan indim ve yavaşça eve girdim. Bomboştu. Kimsecikler yoktu ve gördüklerime bakılırsa, uzun süredir boştu, uzun süreden beri terk edilmişti ev.

Kendimi ev kadar boş hissettim içimde, dağlardan ucu kar kokan uzun bir rüzgar esip geldiğinde titredim. Bahçe kapısı gıcırdadı ve bir yere çarptı. Orada içi boş olarak duruyordum. Liza gitmişti.

KISIM 11

Crossing bir miktar gelişmişti. Ana caddeye saparken görmüştüm geliştiğini. Yeni inşaat yapılmış ve Mason'un Mağazası büyütülmüştü. Pansiyonun önüne uzun bir sundurma yapılmış ve bir kat daha eklenerek iki katlı bir otel olmuştu.

Aklıma aniden gelen bir fikir üzerine döndüm ve mezarlığa yöneldim. Mustang da arkamda geldi.

Mezarlığın girişinde attan indim ve içeri girdim. Bir çok batı mezarlığı gibi, kasabanın dışındaki ilk tepe üzerine kurulmuştu, her taraftan rüzgar alıyor ve yapraklar çevresinde uçuşup duruyordu.

Aradığımı buldum ve hatta aradığımdan da fazlasını. Hetrick'in mezarı ve yanında da karısınınki, dört ay sonra da zavallı kadıncağız ölmüştü.

Her ikisi de yoktu artık.

Ya Liza ? Belki hâlâ kasabada olabilirdi ama her nasılsa onu bulamayacağımı hissediyordum.

"Mustang," dedim, "kendime bir kurban bulmalıyım. Onu öldürmek amacım değil, zorunlu kalmadıkça tabii. Kasabaya gitmeni istiyorum. Dikkatli ol çünkü bu Burdett çok kötü bir herif. Çevreyi bir dolaş ve kasabada olup olmadığını anla, nerede olduğunu bul. Karşısına aniden çıkmak istiyorum. Onu bastıracağım."

Mezarlığın yanındaki birkaç selvi ağacının altında oturup, kır atın otlamasını seyre daldım. Bekliyordum. Belki bir az da uyumuşumdur. Kasabanın ışıkları yanmadan Mustang geldi.

Havanın soğuğu beni uyandırmıştı ve atının yaklaşan nal seslerini duydum. Yanıma gelince atından indi topukları üzerine oturdu ve bir sigara sarmaya başladı.

"Burdette kasabada. Gerçekten dediğin gibi pek kötü bir herif. Kimse sevmiyor kendisini, hâlâ marşal ama korktukları için. Her akşam bu zamanlar kasabayı şöyle bir dolaşıp kontrol ediyor. Sonra salona gidip oturuyor ve herkes yatmaya gidinceye kadar bekliyor. Sonra son kez bir dolaşıp, kendisi de yatmaya gidiyor.

"Sabah olunca, kahvaltı etmek için restorana gidiyor ve bir süre orada kalıyor. Birkaç gün evvel bir adam daha öldürmüş. Kanıma göre kasaba ondan kurtulmak için çare arıyor."

"Yemek yedin mi?"

"A - ha."

"Karnım aç değil benim. Sanırsam burada yatmak en iyi şey olacak. Yarın sabah kahvaltı sırasında onu kıstırmak istiyorum."

"İyi. Restoranın bir arka kapısı var. Oradan gelip onu iki ateş arasına almamı ister misin?"

"Hayır, birisi karışmak isteyinceye kadar sen kenarda dur. Bu benim özel damgalama merasimim olacak ve kendi demirlerimi kendim kızdırıp; kendim, bizzat damgalayacağım onu."

Battaniyelerimize sarınıp yattığımız yerden, kasabadan gelen sesleri dinlerken aniden, "O kız var ya, Liza Hetrick. Altı, yedi ay kadar önce kasabadan ayrılmış. Altmışüç doları varmış yanında. Batı'ya giden bir arabaya binmiş."

"Bir Pinkerton ajanı olmalıydın."

Mustang sigarasından bir nefes çekti. "Belki de olurum." dedi ve güldü. "Ama, önce senin kızı bulalım bir kez."

Sabahın ilk ışıkları, bizi battaniyelerimiz sarılmış ve harekete hazır olarak buldu.Kasabaya giden yolu tuttuk

ve arka sokaklardan geçip restoranın arka kapısına geldik ama durmadan yolumuza devam ettik.

"Hızlı gitmemiz gerekebilir." dedim.

Mustang gülümsedi. "Sen harekete geç, ben hemen arkada olurum, belki de önünde.'

Bir az ileride durduk ve atlarımızdan inip onları bir yere bağladık, sonra restorandan içeri girdik. Mustang önümden gidiyordu ve başım önüme eğikti.

Restoranda dört kişi vardı: restoranı işleten kadın, yaşlı Mason, ki tek başına bir masada oturuyordu, dere boyundaki çiftliklerin birinden gelen iki kovboy.

Burdette'ten başka dört kişi. Yüzü kapıya gelecek şekilde bir masada oturuyordu. Kapıdan içeri üç adım girince Mustang yana çekildi ve ben o melânet akan açık gri renkli gözlerle karşı karşıya kaldım.

Şaşırmıştı. Açıkça belliydi bu. Ve şaşkınlığından kurtulma fırsatını hiç bulamadı. Masasına iyice yaklaşıp durdum, zira yakın çatışmayı sevmiyordu. Aramızda iki adım kalıncaya kadar yürüdüm ve dikildim başına. Ayağımın altına alıp çiğnemek için iki adım atmam yeterli idi. Sonra kesin ve yüksek sesle konuştum.

"Burdette, Hetrick'i öldürdün. O ihtiyar adam hiç bir kez silâh taşımamıştır yaşantısında. Onun için sen bir canisin. Ve herkese beni kasabadan kovduğunu söylemişsin. Onu öldürmenin sebebi, de bu zaten, zira senin bir yalancı olduğunu biliyordu. Seni terslediğime tanık olmuştu ogün."

Ağzını açmaya fırsat bile bulamadı. Sözleri biri biri arkasına sıralıyordum. Elini aşağı doğru kaydırmaya başlayınca, önündeki masaya vurdum ve onu arkasındaki duvara yapıştırdım. Sonra her iki elimle birer kez olmak üzere tokatladım.

Birden kızmıştım. İyice kızmıştım ama adam öldürecek kadar kızmamıştım henüz. Onu sadece mahvetmek istiyordum, temsil ettiği ya da temsil etmek istediği her şeyi mahvetmek arzusunda idim.

Burdette için tamamen bir sürpriz olmuştu, şoke edici bir sürpriz, masaya vurduğum darbe ile de tabanca kılıfı, masanın altında sıkışıp kalmıştı.

Birden masayı çekip bir kenara fırlatım ve yanında bittim. Tabancasına davrandı ise de suratına okkalı bir tokat daha patlatınca yerinde sallandı. Tabanca kılıfına bir tekme giydirince de, tabancası bir yere fırladı gitti. Eliyle kılıfa saldırmak istemişti tam bu anda, ama esaslı bir yumruk yemesine sebep oldu bu hareketi.

Ellerini yukarı kaldırıp üstüme hücum etti. Fakat silâhına güvenen hep silâhla döğüşen biri olduğundan, iri bir adam olmasına rağmen —benden çok daha ağırdı, kiloca— yumruk kavgasını bilmiyordu. Karnına bir daha vurdum, sonra yüzüne indirdiğim yumruk şakağını patlattı ve yere yuvarlandı. Yere düşerken başını masanın kenarına vurduğundan başı da yarılmıştı.

Kendisine hiç fırsat vermiyordum. Öldürdüğü adamlara vermediği fırsatı, ben de ondan esirgiyordum şimdi. Yakasından tutup kaldırdım ve kapıya kadar yürüttüm, her adımda suratına bir tokat atıyordum. Kapıda tuttuğum gibi caddenin ortasına fırlatıp attım.

Tozlar içine hızla düştü, iyice sarsılmıştı. Hızla ayağa fırladı ama hangi yöne döneceğini şaşırmıştı. Tabancasız bastırılmıştı ve tabancasız ne yapacağını bilemiyordu zira tabancasız bir hiçti. Gerilemeye başladı ve ben de üstüne gittim.

O arka arka, ben onun üstüne üstüne giderken gene tokatlamakta devam ediyordum. Bana vurmak istedi, ellerimi yakalamaya çabaladı. Bir kez yüzüme vurmayı da başardı ama, uzun süredir masa başında oturmuş gevşemişti, bense at üstünde sertleşmiştim.

Salonun önünde belki elli kişi kadar toplanmış bize bakıyordu. Tekrar yere düşürdüm. Ayağa kalkıp üstüme hücum etti. Ağzına bir yumruk vurup, dudaklarını dişleri üzerinde ezdim. Geriledi, yediği dayaktan her tarafı kan

içinde kalmıştı. Yanına yaklaşıp, kalçadan hız alan bir yumruk daha vurup yere yuvarladım. Kaldırdım ve salonun yanındaki su yalağına attım. Yalaktan çıkardım ve ayakta tutup,

"Hetrick'i hiç yere öldürdün. Karısının da katili sensin. Beni kasabadan kovduğunu söyleyip övündün. Ufak bir kasabada, adi bir canisin sen."

Konuşacak ne nefesi kalmıştı ne de ağzı yerinde duruyordu.

"Atın var mı?" Bizi izleyip gelen yaşlı Mason'a baktım. "Atı nerede bunun?"

"Getireyim," ses tanıdık bir sesti, başımı çevirip bakınca Kipp'i gördüm.

Burdette karşımda duruyordu, iliklerine kadar ıslanmış ve sıtma tutmuş gibi titriyordu. Yaralı bir ayı gibi başını sallayıp duruyordu. O kadar hızlı olmuştu ki kendisini hazırlayacak vakit bile bulamamıştı. Kendisine olacakları daha idrak edememişti. Uzun süredir krallar gibi yaşamıştı, tabancasının gölgesinde. Şimdi ise tabancası yoktu.

Kipp at ile birlikte gelince Burdette'e ata binmesini söyledim. "Atını hemen sür, ve hafta sonu gelinceye kadar da sakın durdurma."

"Burada malım, eşyam var," nihayet kendisini konuşabilecek kadar toplamıştı. "Evde de eşyalarım var."

"Kaybettin onları," dedim, "tıpkı Hetrick, çiftliğini kaybettiği gibi."

Bana baktı, o zehirli yılan gibi gözleri, şoke olmuş ve parlaklığını kaybetmişti. "Silâh vermeyecek misin bana? Silâhsız hayatım delik bir metelik bile etmez."

"Öldürdüklerinin kiler kadar kıymetli miydi. Hayır, silâhsız kalacaksın."

Başkaca bir şey söylemeye gayret etmedi. Sadece atını caddeden kasabanın dışına doğru sürüp gitti. Biri arkasından alay edercesine bağırdı. Onlar da şoke olmuşlardı.

"Kipp," diye seslendim, "Liza nereye gitti?"

"Bilmiyorum Rye. Kimsenin yardımını istemedi. Annesi öldükten sonra kendisine bakmaya çalıştı. Çiftlikten pek fazla bir şey alamadı. Hetrick öldürüldükten sonra at hırsızları, atların tümünü çaldılar. Bütün bildiğim, Alta'ya bilet aldığı. Oraya varınca takriben kırk dolar kadar parası kalmıştır cebinde."

Mustang ile birlikte o gece kasabadan ayrıldık. Artık beni Crossing'de tutan bir şey kalmamıştı. Mustang'a gelince, sadece benimle beraber olmak istiyordu. Ondan daha iyi bir arkadaş bulamazdı insan.

Aramızda ortaklık diye bir şey konuşulmamıştı. Gerçekte biribirimize pek fazla bir şey de söylememiştik. Sadece birlikte at sürüyor, birlikte elimize geçenleri paylaşıyorduk. Böyle bir dostluk vardı aramızda.

Alta yeni yeni gelişmeye başlayan bir maden kasabası idi, Utah eyaletinin ortasında. Bir Mormon kasabası değildi. Genellikle Nevada ya da Colorado'dan gelen madenciler tarafından kurulmuştu. Çoğu zengin ve ünlü altın madenlerinde çalışmış kişilerdi.

Alta hakkında çok şeyler duymuştum. Kötü bir kasaba idi, her akşam ve her gün adam öldürülüyordu. Ocaklar zengindi ve kasaba çığırından çıkmıştı.

Şimdiye kadar gidecek bir yerim ve hayatımda bir amacım olmamıştı. Ama şimdi bir amacım vardı. Liza'yı bulacaktım. Kendisini bulup iyi olup olmadığını anlayacaktım. Onyedi yaşında bir kızın, tek başına, sert bölgelerde, kaba insanların arasında dolaşması pek akla uygun değildi. Başına ne geleceği bilinemezdi.

Tam bu sırada aklıma kötü şeyler geldi ve içimi bir kızgınlık dalgası kapladı. Başına bir şeylerin gelmiş olacağı, aklımı başımdan almaya yetmişti.

Kasabaya geldiğimizde kar atıştırmaya başlamıştı, atlarımızı ahıra bıraktık. Yapılacak ilk iş, yatacak bir yer bulmaktı ama bu işi Mustang'a bıraktım ve kendim salo-

nun yolunu tuttum.

Salon, o günlerin klubü, toplanma yeri, bilgi alma yeri idi. Maden ya da sığır kasabalarında durum değişmezdi. Genellikle burada toplanan insanlar pek içmezler sadece dinlerler ve konuşurlardı.

Kar yağışı hızlanmıştı, sokaklar gelen geçen adam, at ve arabalar yüzünden bir çamur deryası halini almıştı. Bunların dışındaki yerler hızla beyaz bir örtüye bürünüyordu. Büyük cevher nakleden arabaların sürücülerinin sesleri, ağır arabalara asılan öküzlerin çıkardığı sesler bütün sokağı doldurmuştu.

Caddenin bir yerinden bir müzik kutusunun sesi geliyordu ve salonun arkasındaki zayıf ışık altında, odun kıran bir adamın sesleri duyuluyordu.

Bucket of Blood (Bakıt ov Blad) isimli salonun kapısını açtığımda yüzüme, tütün ve alkol kokan sıcak bir hava çarptı. En aşağı yüz kadar adam küçük odayı doldurmuş ve barın önünde üç sıra halinde toplanmışlardı. Sakallı adamlar duvarlara yaslanmış, boşalacak bir iskemleyi yakalamak için, sanki pusuya yatmışlardı.

Alışılagelmiş bir sahne idi bu ve aynı görünümü, başka kasabalardan da biliyordum. Hatta tanıdık simalar bile vardı, isimlerini bilmediğim ama Denver, Santa Fe ya da başka yerlerde gördüğüm kişilerdi Hatta birini New Orleans'ta bile görmüştüm.

Kalabalığı yavaş yavaş yarıp bara yaklaşabildim. Yanımdaki iki kişi Norveççe konuşuyorlardı. Birinin Almanca bira ısmarladığını duydum, barmen de ona Almanca cevap verdi. Burası batı idi, Amerikan potası. Bunlar, sert, dayanıklı, kaba ve korkusuz insanlardı ve dünyanın dört bucağından gelmişlerdi. Yeni bir dünyanın vaad ettiği zenginliklere kapılarak buralara gelmişlerdi.

Burada Liza'nın başına neler gelebilirdi ki. Belki gelip burayı görünce, fikrini değiştirmiş ve başka yere gitmişti. Burası genç, güzel ve yalnız bir kız için iyi bir yer değildi.

İki saat sonra onun hakkında hâlâ bir bilgi edinememiştim. Gerçi soru sormuyordum ama, devamlı dolaşıp dinleme halinde idim. Araba istasyonu kapalı olduğundan, orada bir soruşturma yapamazdım bu saatte.

Kar bütün şiddetiyle yağmasına devam ediyordu. Mustang beni başka bir salonda bulduğunda, içerisi tıklım tıklım doluydu.

"En sonunda bir yer bulabildim," dedi, "ama hiç de kolay olmadı. "Kasaba ağzına kadar dolu."

Kumar masalarını dolaştık biraz. Birkaç kadeh içtik, onbeş dolar kadar para kaybettim. Sonra başka bir yerde rulet oynayıp kaybımı çıkardım.

Kapıya yönelirken bir adamın durup bana ısrarla baktığını gördüm. Sonra dönüp yürüdü, beni bir yerden tanımış olmalıydı her halde.

Aniden birinin küfür ettiğini duyduk, adamlar biri biri üstüne, telaşla yığılır gibi itiştiler ve bir silâh patladı.

Bu kadar çabuk olmuştu olay. İnsanların aceleyle açtığı ufak meydanda işçi elbiseli biri iki adım geri attı, elleriyle karnını tutuyordu. Dizleri üstüne çöktü ve yere yuvarlandı.

Elinde silâhı olan kumarbaz masanın çevresini dolaşıp adamın başına dikildi. Serinkanlılıkla tabancasını kaldırdı ve yeniden ateş etmek için nişan aldı.

Neden olduğunu bilmiyorum ama kalabalığı yarıp öne çıktım.

"Zaten ölüyor, dokunma ona."

Kumarbaz ceketsiz idi, üstünde yalnız yeleği vardı. Uzun boylu, soluk yüzlü ve bıyıklı bir adamdı. Gözlerindeki kötü bakışı, hayatımda görmemiştim. Soğuk gözlerle bana baktı.

"Kendi işinle meşgul olsana."

Elinde bir derinjer vardı. İki namlulu, .44 lük bir tabanca idi.

"Bu da benim işim sayılır."

Tekrar baktı. Silâhı elinde idi ve yarı kalkık durumdaydı. Benimki ise kılıfında idi. Bir tek mermisi kalmıştı. Bu tek mermi ile beni öldüremezse, kendisi ölürdü.

Omuzlarını silkeledi. "Nasılsa ölecek, yeniden ateş etmenin gereği yok."

Yerdeki adam kuvvetle öksürmeye başladı ve kumarbaza baktı, "Hilebaz ... hile yaptın" dedi ve sonra yere yığılıp öldü.

Belinde tabancası vardı fakat düğmeleri iliklenmiş ceketinin altında idi. Hiç fırsat bulamamıştı adamcağız.

"Yalan söylüyor," dedi kumarbaz iğrenerek, "Sadece kaybetmeye dayanamadı."

"O tabanca kullanabileceği yerde değildi," dedim.

Kumarbaz dönerken bu sözleri duyunca hızla bana döndü, yüzü kıpkırmızı olmuştu. "Kapa çeneni!" diye bağırdı. "Yeter derecede dinledim seni."

"Bu kasabanın şerifi olsaydım," dedim sakin bir sesle, "dışarı giden ilk posta arabasında olurdun. Ve bir daha da bu kasabaya ayak basamazdın. Bu bir cinayettir. Hiç fırsat bulamadı adam."

Derincer yükselmeye başladı, yavaş yavaş. Tam silâhıma davranmak için talihimi denemeye karar verdiğim an Mustang'ın sesi duyuldu.

"Silâhı kılıfında bayım ... ama benimki değil."

Ve de öyle idi. Kumarbaz, iri altıpatların kendi üstüne çevrilmiş olmasından hoşlanmadı. Omuzlarını silkti ve döndü.

"Talihini kötü kullanıyorsun yabancı," dedi bir madenci sakin bir sesle. "O adam Novak'tır. Son iki ay içinde üç adam öldürdü."

Mustang yanımda olduğu halde kapıya doğru yürüdük ve dışarı çıktık. Birkaç adım atmamıştık ki arkamızda bir kapının açıldığını ve yaklaşan ayak sesleri duyduk.

Silâhımı elime alıp bir kapının aralığına yapıştım, üç

adam geliyordu. Mustang öbür tarafta bir direk ile su yalağının arasında duruyordu. Önündeki donmuş su varili bir cins siper görevi yapıyordu ona.

Adamlar iyice yaklaşınca, yakında bulunan bir pencerenin ışığı altında, salonda beni tanıyan adamın yüzünü gördüm. Hizamıza gelince durdular. "Tyler, beni tanımazsın ama ben seni Kansas City'de iken görürdüm. Billy Dixon'dan seni dinledim."

"Eee, ne olmuş yani?"

"Rice Wheeler'i öldürdüğünü anlatmıştı bana ve de Leet Bowers'i."

"Doğru söylemiş."

"Tyler, bu kasabada bir marşal'a ihtiyacımız var. Sahtekâr kumarbazları ve serserileri, kabadayıları temizleyebilecek birine. Yalnız dün akşam iki kişi bıçaklandı. Kimin yaptığını bilmiyoruz. Geçen hafta da bir madenci öldürüldü. Kasabayı serseriler yönetiyor sanki. Temizlik için ayda ikiyüz elli dolar vereceğiz sana."

Benim için bir sürpriz olmuştu. Daha önce kendimi kanun adamı olarak hiç düşünmemiştim. Diğer taraftan, Liza'yı aramak için bundan daha iyi bir olanak ele geçmezdi.

"Pekalâ," dedim, "ama Mustang'ı da yardımcım olarak isterim."

"Nasıl münasip görürsen," dedi ve duraladı. "Adım Murdock (Mördok) mağazanın sahibiyim. Yanımdaki Eph Graham (Ef Gırahem), Wells Fargo memuru. Newton'da hırdavat ve maden malzemesi satıyor. Bizler kasaba konsülüyüz."

"Pekalâ."

"Bir şey daha var ... şimdiki marşal John Lang (Con Lang) dır. Texas'lı silâhşor. İşinden atılması lâzım."

Hepsine şöyle bir baktım. Bir araba geçiyordu ve nal sesleri, donmaya başlayan çamurlar üzerinde sesler çıkarıyordu. "İşine ben mi son vereyim?" diye sordum. New-

ton rahatsız olmuştu, Murdock yerinde kıpırdandı fakat Graham başını salayarak cevapladı beni.

"Tehlikeli bir adam ... kanımızca sahtekârlıklar onun başı altından çıkıyor."

Elimle kalabalık salonları gösterdim. "Kolay olmayacak bu iş. Başkaları da incinirse?"

"Sonuna kadar destekleriz seni. İstersen öç komitesi kur."

"Ona gerek yok."

Murdock cebinden yıldız çıkardı ve bize verdi. Başımı salladım. "Bu iyi ama yeterli değil. Bizi tayin eden imzalı kâğıt isterim, her üçünüzün imzası ile."

İstediğimi yaptılar ve böylece Alta'nın yeni marşalı oldum. Mustang Roberts da yardımcımdı.

Onlar ayrılıp gittiler ve olduğumuz yerde kalıp bu yeniliğe kendimizi alıştırmaya çalıştık. Mustang bana sırıtarak baktı bir ara. "Onlardan hoşlandın değil mi? Şimdi kızını daha esaslı arayabiliriz."

"Ben de öyle düşünmüştüm," dedim, "haydi iş başına."

Silâhlarını yerleştirdi. "İlk iş ne?"

"Önce eski marşal'ı kovalım. Daha doğrusu ben kovayım, sen seyret."

Yerimizde dönüp caddenin yolunu tuttuk. Marşal'ın ofisine doğru. Ve Mustang Roberts'in yanımda olduğundan kıvanç duydum, bir kez daha.

KISIM 12

Marşal'ın ofisi, taş hapishane binasının önünde, ahşap, kare biçimi bir binada idi. İki odası vardı. Dış oda ofis olarak, arka oda da lojman yerine kullanılıyordu.

John Lang, ayakları masanın üstünde oturuyordu, karşısında sakallı bir adam vardı. Duvara dayalı, demir bir kasa üzerinde oturuyordu.

Yerler pislik içinde idi, sigara izmaritleri, yırtık kağıtlar, tükürük, her şey vardı yerde. Bir kaç tüfek ile av tüfeklerinin bulunduğu bir de silâhlık asılmıştı duvara.

Kapıyı itip açtım ve içeri girdim. Lang başını kaldırıp baktı, sonra indirirken tekrar kaldırıp bir kez daha baktı. Gözleri, göğsümdeki yıldıza takılmıştı, yüzü değişti ve gözlerinde dikkatin toplandığını gördüm.

"Kimsin sen?"

"Yeni marşal. Kovulduğunu söylemeye geldim."

Sakallı adam güldü. "Git işine çocuk, gidebilecek halde iken. Kimse bizi atamaz buradan. Denediler kaç kez, değil mi Hal?"

Bazı insanlarla konuşmak faydasızdır, anlamazlar konuşmadan. Gerekeni söylemiştim. Şimdi iş onları defetmeye kalıyordu.

Lang daha ne olduğunu anlamadan, masanın üstündeki ayaklarını tuttuğum gibi yere savurdum. Çizmeleri yere vurduğu anda, ayağa hızla kalkmaya davrandı ama avantaj ben de idi ve bu avantajı da korudum. Hızla ayağa doğrulurken ağzına yumruğu yapıştırdım. İskemlesine o kadar hızla oturdu ki, hızını alamayıp arkasına yuvar-

landı.

O kadar hızlı olmuştu ki, yardımcısı ağzını açmaya fırsat bile bulamamıştı. Hareket geçmek üzereyken arkamı dönüp onun da ağzına, dönerken beraberimde getirdiğim yumruğu vurdum. Başı arkasındaki duvara vurup tok bir ses çıkardı.

Mustang onu yakaladığında sersemlemişti. Geriye dönerken Lang'ın tabancasını kılıfından çıkarmak üzere olduğunu gördüm ve vurdum onu. İlk mermiyi boğazından yemişti, ikincisi ise göğsüne gömüldü. Yere yuvarlandı ve yuvarlandığı yerde kaldı.

Sonra tekrar yardımcıya döndüm. Mustang onun silâhını almıştı. "Senin de işine son verildi. Talihini denemek için silâhına davranmak istersen ne alâ; yoksa kasabayı mı terk etmek istersin?"

Silâh çekmeyi istediği belliydi ama ölmek de istemiyordu. Kötü kötü yüzüme baktı, soğuğa rağmen ter içinde kalmıştı, "Fırtına geçer geçmez giderim."

"Şimdi gideceksin. Fırtına olsun, olmasın. Bir saat sonra seni kasabada görürsem, ya ölürsün ya da hapse girersin."

Yutkundu, geri çekildi. "Billings duyuncaya kadar dur bakalım. Bunu senin yanına bırakmaz. Seni ikiye biçer, kasaba konsülünün de canına okur."

Tekrar vurdum suratına. "Gidiyor musun, yoksa." ve gitti.

Talihini denemek istediği takdirde yardımcıya vermek üzere, onun tabancasını elinde tutan Mustang, masanın gözünü açtı ve silâhı oraya koydu.

Tütün torbasını çıkarıp bir sigara sarmaya başladı. "Biliyor musun," dedi, "Texas'ta bize katıldığın zaman çocuklar senin acemi olduğunu söylemişlerdi. Burada olsalardı da benim gördüklerimi görselerdi."

Çevreme, pis ofise bakındım. İnsanın kanuna saygı duyacağı bir yer değildi burası. Roberts'e baktım. "Yar-

dımcımsın. Kanunu uygulayacağız. Hem de sert tarafından. Zorunlu kalmadıkça kimseyi vurmak yok, zorunlu olmadıkça kimseyi dövmek de yok. Ama bir emri de bir kez veririz.

"Kardlarda hile, haydutluk, hırsızlık, sarhoşları soyma, masum insanları dövme, silâh düellosu ve kadınlara sarkıntılık yok."

"Ya yumruk kavgaları ?"

"Mal zararı vermezse okey. Dövüşenler biri birine denk ise, bırak kozlarını kendileri paylaşsınlar. Denk değillerse durdurursun.

"Zayıfları, masum insanları ve dürüst iş yapanları koruyacağız."

"Pekalâ," yerde yatan Lang'ın cesedine baktı. "Bunu buradan çıkarayım."

"Hayır. Onu Billings'e yaptıracağız."

"Kime ?"

"Billings'e. Yardımcının söylediğine göre kasabada patron o imiş. Ona, Lang'ı alıp götürmesi ve gömmesi için izin vereceğiz. Sonra da yeri temizlemesini söyleriz, olur biter."

Mustang Roberts derin bir nefes aldı. Ciddi olup olmadığımı anlamak için yüzüme baktı ama gereksizdi bu bakış. Gereksiz yere konuşmayacağımı bilecek kadar uzun yanımda kalmıştı.

"Görülmeye değer bir şey olacak bu." dedi ve tereddüt etti. "Sana daha önce söylememiştim ama bu Billings galiba senin kız hakkında bir şeyler biliyor."

Az kalsın küçük dilimi yutuyordum. İçimin bir tuhaf olduğunu hissettim. Birkaç saat içinde Billings'in kasabadaki bütün genelevleri işlettiğini, birkaç salon çalıştırdığını, bu salonlardan paralı çıkan adamların nadiren uzaklara gittiklerini öğrenmiştim.

"Beni yalnış anlama," diye ekledi Mustang, "kesin bir şey yok ortada. Sadece Liza ile konuşurken görmüşler o-

nu. Çok ilgilenmiş onunla. Bu, Liza arabadan indiği sırada olmuş."

"Pekalâ. İşleri sırasıyla yapalım. Önce Billings'e bu cesedi gömdürelim."

Billings iri bir adamdı. Siyah, yapışkan yağlı saçları, toparlak bir kafası, geniş bir yüzü ve çok itina ile düzeltilmiş bıyıkları vardı. Boyu nerede ise iki metreye yakındı ve yüz kilodan fazla gelirdi muhakkak. Çizgili ipek bir gömlek, kolluk ve siyah pantolon vardı ayağında. Ağzında siyah büyük bir püro vardı. Tabancasını kılıfı içinde, bel kemerine sokulmuş olarak taşıyordu. Hızlı silâh çekmek için iyi idi bu şekil.

Yeri diğerlerinden daha ufak ve çoğundan daha pisti. Kapıyı itip temiz hava ile birlikte içeri girdiğimde, bir düzüneye yakın oyun vardı ortada. Ona doğru yürüdüm. "Billings."

Bana bakmak için döndü ve gözleri yıldıza takıldı, sonra gözlerini kaldırıp bana baktı. "Onu John Lang'a göster olur mu ?"

"Gösterdim bile," dedim sakin bir sesle, "aslına bakılırsa gördüğü son şey oldu."

Odada çıt çıkmıyordu, sinek uçsa sesi duyulurdu. Kimse nefes bile almıyordu sanki. Söylediğim yavaş yavaş kafalarına yerleşiyordu. O Texaslı silâhşor gitmişti demek. John Lang ölmüştü.

Mustang Roberts pek açık olarak başka bir Texas'lı idi. Ama kimse benim kim olduğumu bilmiyordu. Ama artık hızla öğreneceklerdi.

Billings ağzındaki püroyu çıkardı. "Anladım. Ofisime gidip konuşalım."

"Vaktimiz yok konuşmaya. Lang benim ofisimde yerde yatıyor. Gömülmeye ihtiyacı var. Keza, yerlerin de temizlenmesi gerek."

Bana baktı. Sert, mavi gözleri beni ölçüyordu. Sonuçtan pek sevinmemişti galiba.

"Öyle mi ?"

"Bu sana düşen bir iş derim."

Biri küfür etti. Bir adamın elindeki kartları masaya koyduğunu farkettim. Yüzündeki tebessümün genişlediğini ve gözlerinin espri ile ışıldadığını gördüm. Bütün bunları gözümün ucuyla görmüştüm. Yoksa gözlerimi bir an bile Billings'ten ayırmadım.

Bana bakmakta devam etti. Hiç böyle bir çift göz görmemiştim. Dikkatli gözlerdi bunlar. Sert fakat dikkatli. Gördüğüm en tehlikeli adamdı bu. Bununla beraber öldüreceğini sanmıyordum. Başkası tarafından yapılmasına alışmıştı öldürme işlemlerinin. Böyle bir tehlikeye atılmayacak kadar dikkatli idi.

Bu, o zamanki düşüncemdi. Hatalı idim ama o zaman böyle düşünmüştüm.

"Evlâd, sen ne konuştuğunu bilmiyorsun. John bu kasabada iyi iş yapıyordu. Zengin olabilirdi. Sen de olabilirsin, birlikte kasabayı yönetebiliriz."

"Sana ihtiyacım yok," dedim. "Şimdi ben yönetiyorum kasabayı ve de dürüst yöneteceğim."

Pürosuna baktı. Hızlı düşünmeye çalıştığı belliydi.

"Konsül böyle bir şeyi istemez," dedi, "istemeyeceklerini biliyorum."

"İtiraz etmeleri için vakit geçti artık. Haydi bakalım başla."

Sabrı taşdı artık. "Canın cehenneme be adam. Senin gibi sersem —"

Tam o sırada vurdum suratına. Yumruğum lâfını kesmiş, sözlerini ağzına tıkamıştı. Hazırlanmaya vakit bırakmadan bir daha vurdum. Böyle bir şeyi beklemiyordu. Silâhşorlar genellikle ellerini kullanmaz, yumruk vurmazlar ayrıca kendisi kuvvetli yapılı ve benden en aşağı yirmibeş kilo daha ağırdı.

Üçüncü yumruğum onu bara yapıştırdı, çizmenin topuğu ile de diz kapağının altına bir tekme yapıştırdım.

Yere düştü. Pis yere, kendi pisliği içine düştü. Elimi uzattım beklediğim gibi iki eliyle elime yapışınca, diğer elimle, alttan yukarı doğru bir daha vurdum.

Sanki bıçak atılmış gibi suratı patlamıştı, kan akıyordu. Bir adım geri çıkıp ayağa kalkmasını bekledim. Elini silâhına atmak istedi ama bir ses onu durdurdu. "Denemeye kalkma Ben, karşındaki Ryan Tyler'dir."

İçinde bir şeyin gevşediğini görür gibi oldum, ağırlığını arkaya verip, pisliğin içine oturdu. Bu beni rahatsız etti çünkü hislerini kontrol edebilen bir adamdı. Benden nefret ediyordu. Beni ölü görmek istiyordu. Fakat dikkatli bir adamdı.

Bire karşı on, bütün oyunları hileli idi.

"Haydi bakalım davran, yapacak pis bir işin var."

Mustang iki tabancası elinde odadakileri seyrediyordu, o korkusuz gülümsemesi dudaklarında, ağzında bir çöp ile oynayıp duruyordu.

"Ona alışmaya başlayın çocuklar. Sizin için daha kolay olur. Texas'tan beri onunla beraberim. Leet Bowers'i nasıl öldürdüğünü gördüm. Ollie Buradette'e ders verip kasabadan kovarken gördüm. Alışın ona. Dediğini yapan bir adam O."

Ben Billings yavaşça yerinden doğruldu. "Bir kez konuşsak ?"

"Hayır," dedim, ve elimle kapıyı işaret ettim.

"Ceketimi alayım."

"Gereksiz. Bir kez çalışmaya başladın mı benim istediğim gibi, yeter derecede ısınmış olacaksın."

Dışarı çıktık ama yalnız değildik. Odadakilerin yarısı görmek için bizimle geldi. Ben Billings uzun süredir kasabanın patronu idi hem de büyük patron. Kaç kişiyi tek başına salondan dışarı atmış, kaç kişiyi eşek sudan gelinceye kadar dövmüştü.

Onu, John Lang'ın cesedini dışarı çıkarırken, bir kova su getirip yerleri silerken gördüler. İşini bitirdiği za-

man üç ya da dört yüz kişi toplanmış onu seyrediyordu caddede.

Bu, muhakkakki ileri gitmiş bir temizlik harekâtı idi. Ama amaç Alta'lılara Billings'in, onları inandırdığı kadar büyük olmadığını göstermek, kasabada yeni bir sistemin doğduğunu anlatmaktı. Kendi adamlarından bile ona hoş gözle bakmayan kimseler vardı şimdi o kalabalık içinde.

Ofiste Lang'a ait eski bir ceket vardı. Eldivenler ve bir de şapka. "Bunları giy, mezar kazarken lazım olacak sana."

"Yerler hep donmuş," diye itiraz etti. "Bir haftada bile mezar kazılmaz bu havada."

"Bu kadar uzun sürmez inşallah," dedim, "çünkü o zamana kadar çok yorgun olursun."

Mezarı kazmaya başladı. Çok soğuk vardı ve çok güç bir işti. Kazmayı her sallayışında yerden ancak pek ufak parçalar çevreye sıçrıyordu. İki gece ve iki gündüz sürdü mezarı kazması, yalnız yemek paydosu yapıyor ve her paydosta da ancak bir saat uyumasına izin veriyordum. Mustang ile ben iki saatlik nöbetler halinde başında duruyorduk.

Mezar kazılıncaya kadar kasaba kimin marşal olduğunu anlamıştı. Bütün kumarhaneleri kontrol etmeye başladım. Bir yerde kontrollu bir tekerlek bulduk, diğeri de Billings'in yerinde idi. Mustang balta ile gelince, herkesin gözü önünde masayı parçaladım.

Başka iki masada acele ile düzeltilmiş düzenler gördük. Onlara bir şey yapmadım. "Bu şekilde kalmasına dikkat edin," dedim, "aldığınız yüzde size yeter bile."

Key Novak masasında oturmuş beni bekliyordu. Soğuk gözlerle bana baktı. Ama bu bakış şimdi başka bakıştı. Henüz delikanlılık çağında ki bir yabancıya bakmakla, hızlı bir silâh olduğunu bildiğiniz bir adama bakmak arasında fark vardır.

Key Novak gözleri bende konuşmamı bekliyordu. Ben-

den nefret ettiği belliydi ama silâhşor olmasına rağmen, emin şekilde çalışan bir adamdı.

"Atın var mı ?" diye sordum.

"Evet."

"Öyle ise bir işe yarasın, ya da satıp arabaya binesin."

Bana bakan gözlerinin kısıldığını gördüm, ağız kenarları beyazlaştı. Silâhına davranmak için kendisini zorluyordu. Adam öldürmek onun için yeni değildi.

Ama ne varki John Lang de önce denemişti ve John Lang şimdi ölü idi.

"Sana farklı muamele yapabilirim." dedim sakin bir sesle ama sesimin tonunda insaftan eser bile yoktu. Masum bir madenciyi öldüren ve yerde yatan adama bir kurşun daha sıkmaya hazırlanan bir adam için insaf beklenemezdi benden. "Silâhını elinden alır, mezarını önce kendine kazdırırım."

Yüzü bembeyaz olmuştu. Elleri titremeye başladı, alnı terden parlıyordu, dudaklarının üstünde ter, boncuk taneleri gibi dizilmişti. Aniden ayağa kalktı ve hızlı adımlarla dışarı çıktı.

Kasabayı elden geçirirken kulaklarımızı dört açmış Liza'nın bulunduğu yeri öğrenmeye çalışıyorduk.

Sonra bir gece caddede bir sarhoş yaklaştı yanıma. Daha doğrusu sarhoş taklidi yapan biri. Konuştuğunda bal gibi ayıktı. "Liza Hetrick isimli bir kızı soruşturduğunu duydum. Kanyondaki Billings'in yerine bir bak."

Yakasına yapıştım. "Orada mı O ?"

"Aklı olana bir kez söylenir," dedi kaba bir sesle, "Bir kez oraya bak."

KISIM 13

Ben Billings'in kanyondaki yeri dokuz kilometre kadar ötede idi. Dolambaçlı bir dağ yolundan gidiliyordu ve ben çabucak yola koyuldum. Kır at çoktan beri yiyip içip yan geliyordu ve yola çıkmaya pek hevesli idi, bu soğuk da bile. Ve hava eksi yirmi derece civarında idi.

Yola koyulduğumda gece idi, hava kristal gibi açık ve yıldızlar pek parlaktı. Kar her yeri kapladığından atın nalları kar üzerinde gıcırtılar çıkarıyordu. Havayı çok beğenmiştim ama düşündüğüm ortalığın güzelliğinden çok Liza idi.

Kır atı bir az ısıttıktan sonra hızlı bir yürüyüşte tuttum onu zira bu soğuk gecede terlemesini istemiyordum. Smith ve Wesson tabancalarım ve tüfeğimden başka, marşal ofisinden aldığım, namlusu kesilmiş bir de av tüfeği vardı yanımda. Colt döner silindirli, dört atımlık bir av tüfeği idi bu. Bunu, dizlerimin üstünü örttüğüm bufalo postunun altına koymuştum.

Bir tane .44 lüğü de bel kemerimin içine sokmuştum. Böylece ceketimi arkaya doğru itmeden bu tabancayı elime alabilecektim. Ama buna pek güvenmiyordum.

İlerde bir ışık görünce yoldan ayrıldım ve ağaçların arasına girdim. Atımı iyice yaklaştırınca, bir pencerenin üst kısmından içerisini görebiliyordum. İçeride arkası bana dönük bir kadın oturuyordu, bir salıncaklı iskemlede idi. Genç bir kadındı ve saç rengi Liza'nın saçına uygundu.

Ortalık pek sessiz ve sakin görünüyordu. Fakat bir in-

san, benim yaşadığım hayatı yaşayınca, görünen şeylerin durumundan kuşkulanır her zaman. Daima uyanık olur, ne demek istediğimi anlarsınız ya. Bana gelince bu kez, penceredeki buzun durumundan kuşkulanmıştım. Pencerede olması gerektiği kadar buz yoktu.

Bir az kuşkulu bir insan penceredeki buzun, bir insanın görmek istediğini gösterecek kadar kazındığına inanabilirdi.

Atımdan inerek karlar içinde yürüdüm. Evin kuzey tarafında da bir pencere vardı. Üst çerçevenin kenarına kadar donmuştu. Bunu görünce kafayı makine gibi çalıştırma başladım.

Bir tuzağa bile bile giren bir insan önce ahırları bir gözden geçirmelidir ve bunu çok dikkatle yapmalıdır. İnsan ancak ondan sonra kadının yalnız olduğuna inandıkta sonra içeri girmelidir.

Böylece ahırı inceledim. İki at vardı ve hiç bir şey ifade etmiyordu bu, çünkü evin yanında gördüğüm araba iki atlık bir araba idi. Koşum takımları da burada idi ve atların gövdeleri terli değildi ve ahırın içinde kar izleri de yoktu. Ahır ve evin çevresinde yeni açılmış izler de görünmüyordu. Ama aklıma bir fikir gelmeye başlamıştı.

Pencereden bir kapı görünüyordu, belki bir mutfak kapısı idi. Fakat giriş kapısının bu tarafında hiç bir şey görülmüyordu. İçeri giren adam bir az kuşkulu ise bu mutfak kapısını gözetliyecekti.

Eğer bu bir tuzaksa, işini bilen akıllı bir adam tarafından hazırlanmıştı, benim ne cins bir adam olduğumu da dikkate almıştı. Fakat bu kadar yolu da eli boş dönmek için gelmemiştim. Her neyse zaten işin üstesine gidip boğayı boynuzlarından yakalamak gerekti.

Kapıyı vurmadan açıp içeri girdim ama eşikte durup da beklemedim. Eğilerek girdim ve birbuçuk metre kadar ileri, odanın ortasına sıçradım. Bir iskemleyi önüme çektim ve pencereden göremediğim köşeye yüzümü döndüm.

Yere kadar uzanan kırmızı bir battaniye ile kapatılmıştı bu köşe.

Kız ayağa kalkmış ve geri çekilmişti, yüzü gerilmiş ve sararmıştı. Ve bu kız ben ne kadar Liza değilsem, O da o kadar Liza değildi.

"Kapıyı kapasanız iyi olur hanımkız, içerisi soğumasın."

Tereddüt etti, elini göğsüne bastırıp heyecanını yenmeye çalıştı. Bir çiftlik kadını gibi giyinmişti. Fakat yüzü boyalı idi ve ne olduğunu herkes kolaylıkla söyleyebilirdi.

O battaniyenin arkasında olan kimse, bulunduğum yerde beni göremezdi. Eğer kapıdan girip dursaydım onun için iyi bir ördek olurdum, ama oradaki her kimse beni görmek için bataniyenin arkasından çıkması gerekir. Ayrıca mutfak kapısının da ateş sahası içinde değildim ve kızla konuştuğum anda yerimi değiştirmiştim.

Dikkatle yürüyerek kız karşıya geçti ve kapıyı kapattı. Gerek gelişimden ve gerek içeri giriş tarzımdan hiç şaşırmadığı için, beklenmekte olduğumu anlamıştım.

"Liza isimli bir kız hakkında her hangi bir şey biliyormusun ?"

"Hayır ... Hayır, hiç duymadım onu."

"Evin sahibi kim ?"

"Bay Billings'ten kiraladım."

Gözlerimi battaniyeden hiç ayırmıyordum ve O da bunun farkında idi. Yavaş yavaş sinirleri bozuluyordu.

Konuşurken devamlı yer değiştirdiğimden saç sobayı battaniye ile kendi arama alacak bir şekle gelmiştim. Soba sıcaktı ve kırk santimlik ayaklar üzerinde durduğundan göğüs hizama kadar yüksekti ve benden daha genişti. İyi bir koruma sağlıyordu.

Duruşum o şekilde idi ki, sağ tarafım sobadan uzaktı ve dolayısı ile silâhım serbestti.

"Sen, battaniyenin arkasındaki," dedim, "çık dışarı."

Bir hareket, bir ses yoktu.

"Aptal mısın nesin." kızın sesi tiz perdedendi. "Orada kimse yok."

"Pekalâ," dedi. "Soba demirini eline al."

Tereddüt etti sonra eğilip demiri aldı. "Şimdi onu omuz hizana kaldır, iki elinle sıkı tut ve kuvvetle o battaniye üzerine vur bakalım."

"Hayır" diye geriye doğru irkildi, korkmuştu. Sonra kendisini toparladı. "Niye yapacakmışım?"

"Dediğimi yap.

Diliyle dudaklarını yaladı ve tekrar geri çekildi. "Hayır," dedi "yapmayacağım."

"Pekalâ," dedim yüksek sesle, "öyle ise ben de o battaniyeye av tüfeği ile ateş ederim."

Ani bir zafer nidasıyla, "Elinde av tüfeği falan yok," diye bağırdı, "yalan söylüyor."

Benimle konuşmuş olsaydı 'elinizde av tüfeğiniz yok' demesi gerekirdi halbuki. Böylece boş bulunarak, battaniyenin arkasındaki adam ile konuştuğunu anladım.

Tam bu sırada mutfak kapısı ardına vurarak açıldı ve içeri bir adam girdi. "Haydi Joe, davran!" dedi ve ateş etti.

Ancak, sağ elim bu sırada ceketimin içinde idi. Bufalo ceketimin içinde, gerek kemerimdeki tabancayı gerek av tüfeğini tutmama imkân veren bir yırtmaç vardı ve ceketin düğmeleri ilikli değildi.

Av tüfeği bir kayış ile omzumda asılı duruyordu ve o mutfak kapısı açılırken hafif bir gıcırtı yapmıştı açılmadan önce. Ben de sobanın etrafında hafifçe yer değiştirmiş ve battaniyeye ateş etmiştim. Silâhın tetiğini çekebildiğim kadar hızla çekip iki el ateş ettim. Sobaya çarpan bir mermi, kampana gibi bir ses çıkardı, yerimde döndüm ve mutfak kapısının ağzında duran adama da ateş ettim.

Çık hızlı olmuştu, göz açıp kapayıncaya kadar her şey

olup bitmişti. Saniyenin beşte biri kadar bir sürede üç mermi atmıştım. Ve iki adam ölmüştü.

Mutfak kapısındaki adam, mermisini karnından yemişti. Battaniyenin arkasındaki adam öne doğru düşmüş ve düşerken de battaniyeyi de birlikte götürmüştü. Saçmaların biri yüzüne diğeri de göğsüne gelmişti.

Ortalığı keskin bir barut kokusu kapladı, sesler kesildikten sonra oda sanki boşalmış gibiydi, saatin tik takları ve kızın iç çekmeleri geldi kulağıma. Kolumu bir şey ısırdı sanki, bakınca kan gördüm.

Kızcağız odanın bir köşesine çekilmiş, korkudan ve dehşetten büyümüş gözlerle yerde yatan ölülere bakıyordu. Onun için üzülmedim. Tuzağın hazırlanmasına yardım etmiş ve kendisine düşen rolü oynamıştı.

Adamlardan biri Lang'ın yardımcısı idi, kendisine kasabayı terk etmesini söylediğim adam. Diğeri ise zaman zaman Billings'in yerinde gördüğüm biri idi.

Bense olduğum yerde durmuş onlara bakıyordum, "Altı," dedim, "altı ve yedi."

"Ne?" dedi kız ve gözlerime baktı.

"Hiç bir şey," dedim, "kasabaya dönsen iyi olur, seni tutuklamayacağım."

"Beni bırakacak mısın?"

"Tabii," dedim, "sana söylenenleri yaptığını biliyorum."

Aptallaşmıştı. Ceketini ve kürklü bonesini aldı, gözlerini cesedlerden kaçırmaya çalışıyordu. Ceketini giymesine yardım ettim. "Onları mat edebileceksin," dedi, senin bu kadar akıllı olduğunu bilmiyor."

"Öyle kabul edelim," dedim.

Bonesini başına geçirdi ve çenesinin altını bağlarken, "Kim bu Liza Hetrick?? Ona aşık mısın?"

"Ben mi? Hanımkız, onu son gördüğümde bir çocuktu ama güzel bir çocuk. Ben de bir delikanlı idim. Ondan hoşlanıyordum. Annesi ile babası, sanki kendi annem ve babam gibiydi."

"Ben, bir şeyler biliyor. Bildiğini biliyorum. Bilir gibi konuşuyor," duraladı bir an, "onu bulacağını umutlarım."

"Burada ise, nerede olabilir?"

"Kasabadaki özel evlerden birinde. Her hangi birinde. Ben hepsinin sahibidir."

Benimle kasabaya döndü. Onu posta arabası istasyonuna götürdüm ve arabaya bindirdim. Arabaya binerken orada duran iki adam, atlarına doğru yöneldiler.

"Sizler," diye seslendim onlara, "içeri girin."

"Ne?"

Av tüfeği paltomun altından çıktı ve onlar kapıyı yıkarmışçasına içeri girdiler.

Araba bir hayli uzaklaşıncaya kadar orada bekledim. Kar sıkı olduğundan araba hızlı gidiyordu ve bir hayli uzaklaşmıştı. Sonra ofise yürüdüm. İçeri girerken Mustang ağzındaki sigarayı çıkardı. "İnsanın baş derdisin," dedi kuru bir sesle. "Üzülüp durdum."

Ona olan bitenleri anlattım.

"Tahmin ettim," dedi. Birkaç dakika öncesine kadar caddenin karşısında dört adam vardı. Senin ölüm haberini alınca, hızla gelip beni bastıracaklardı sanırım."

Masanın üstünde bekleyen iki av tüfeği ile bir Henry tüfek vardı.

Bu silâhların arkasında Mustang varken, kapıdan geçmek için dört kişiden fazlasına ihtiyaçları vardı. Kabadayı görmüştüm ama Mustang elinde silâhla doğmuştu anasından ve içinde tavşanlıktan iz bile yoktu.

Hiç gecikmeden o gece Alta'nın özel zevk evlerini taramaya başladık. Sokaktaki ilk evden başlayıp sırayla hepsini dolaştık. Bazılarını taciz ettik, bazılarını korkuttuk ama ev be ev bütün yeri taradık. İsteği aksine, zorla tutulan hiç bir kız bulmadık bu yerlerde. Bize Liza'ya ilişkin, ip ucu olabilecek bir şey de bulamadık.

Yavaş yavaş iki hafta geçti, oldukça sakin geçen günlerdi bunlar. Bıçak döğüşü yapan iki kişiyi hapse at-

tık. Mustang bir soyguncuyu suç üstü yakaladı, adam akılsız bir davranışla silâhını çekti. Hata etmişti.

Bundan sonra işler daha da sakinledi. Kasaba, duruma ikinci bir göz attı ve kadınlar daha sık alış veriş yapmaya başladılar. Kabadayılar da bir hayli sindiler. Dürüst insanlar durumu beğeniyorlar ve azılılar da yapacak başka şey göremiyorlardı. Billings ise işi ve gücü ile meşguldü ve bizimle karşılaşmamaya çalışıyordu.

"Çok sakin," dedi Mustang ve ben de onun ile aynı fikirde olduğumu belirttim.

Şubat ayının sonuna kadar kasaba, tarihinin en sakin süresini yaşadı. Murdock birkaç kez ne kadar memnun olduklarını söylemeye geldi. Fakat o bile ne kadar süreceğini merak ediyordu.

Liza hiç aklımdan çıkmıyordu. Bir şeyler yapmalıydım. Billings korku ya da zorla konuşturulabilecek bir adam değildi. Bildiğini söylemeyi düşünmediği belli idi. Bununla beraber bir şey olup bize bir ip ucu verecekti.

Bu arada çevremizi kontrol ediyorduk. John Lang'tan evvelki marşal bir cinayete kurban gitmişti. Yakın mesafeden, kafasının arkasına bir kurşun sıkılarak öldürülmüştü.

O zaman John Lang kasabada değildi. Kendisine haber gönderilip marşallık görevi vaad edilmişti. İlgili mektubu kasaba bulmuştuk. Biri orada bırakmıştı mektubu, ihmal ile. Mektup T. J. Farris diye imzalanmıştı.

Kasabada bu isimde biri yoktu.

Bununla beraber bu mektubu yazan kişi John Lang tarafından tanınıyor olmalıydı ki adam taa Texas'tan buraya işe başlamak için gelmişti. Lang ona inanıyordu.

Bundan başka bu mektubu yazan adam kimse kasabada istediğini yapabileceğinden emindi.

Ben Billings dikkatli idi. Gözümüzün önünden bir yere ayrılmıyordu. Fakat o kızın söylediklerini de bir türlü unutamıyordum. Billings, Liza hakkında bilgiye sahipti.

Onu devamlı göz altında tutuyorduk. Kasabanın dışına çıkmıyordu. Çok ama pek çok dikkatli davranıyordu. Bir yerde hiç bir zaman uzun süre kalmıyordu.

Ayrıca tedirgindi de. Beni öldürmek için tuzak kurduğunu anladığımızı biliyordu, buna rağmen kendisine bir şey yapmamamız onu tedirgin etmişti.

İş hayatı iyi idi. Ocaklar devamlı cevher sevk ediyorlardı. Herkes mutlu idi, ben hariç herkes.

Mustang sıkıntı içinde idi. Atına atlayıp dolaşıyor ve nöbeti alma vaktinde geliyordu. Sıkıntısını ancak böyle dağıtıyordu. Günlük devriye nöbetleri için iki kişi daha yardımcı almıştık. Bunlar mahalli adamlar olup biri eski bir asker, Riley (Rayli) ve diğeri de Schaumberg (Soğmberg) isimli bir madenci idi. Schaumberg ciğerlerinden hasta olduğu için ocaklarda çalışamıyordu.

Bir gece caddede tek başına durmuş çevreyi kollarken, arkamdan biri yavaş sesle konuştu.

"Hatalı bir hareket yapma. Kim olduğumu görmeye çalışma. Hayatım delik metelik kadar kıymetsizdir. Lang'ın geçmişini araştır."

"Teşekkür."

"Pekalâ." Karanlıktaki adam güldü. "Billings'in yerleri temizlemesini bize göstermenin karşılığı."

Ayak sesleri dar ve karanlık bir sokağa doğru uzaklaştı ve kayboldu, yerimden kımıldamadan onların uzaklaşmasını bekledim. Bu adamın yüzünde tebessüm ile o gün bizi seyreden kumarbaz olduğundan emindim.

Mustang ile birlikte birkaç mektup yazdık. Denver'e, Cheyenne'e, mektuplar gönderdik. Lang'ın her iki yerde de bulunduğunu biliyorduk. Cimarron ve Tascosa'da da bulunduğunu öğrenince oraya da mektup attık. Cimarron'da Ben Blake isimli bir kumarbazla birlikte çalıştığını öğrendik.

Ben Blake... Ben Billings. Ve elimizdeki tarifler her ikisinin aynı adam olduğunu gösteriyordu. Ama işin kö-

tü tarafı hepsi bu kadardı. Hiç kimseyle ilişkilerini kuramıyorduk. Denver, Cimarron, Tascosa ya da Cheyenne'de hiç kimse ne onları ne de Farris isimli birini tanımıyordu.

Bir gece Mustang ile birlikte ofiste oturuyorduk. İlk bahar başlamıştı, ılık bir rüzgar esiyordu. Bütün gün kasabada idim ve gittikçe sabırsızlanıyordum. Belki de rüzgarın etkisiydi bunun sebebi.

Mustang sandalyesini duvara dayadı, uzun yüzü çok düşünceli idi. Şapkasını arkasına attı. Kumral saçları alnına dökülmüştü.

"Gerçekten pek gençken yalnız başına kalmışsın," dedi aniden, "Kızılderililerin elinden nasıl kurtulduğuna hâlâ şaşarım."

"Hızlı bir atım vardı. Old Blue."

"Onu Liza'ya vermiştin, değil mi?"

"Onun gibi bir şey. Ona binecekti."

Mustang bir sigara sardı ve yaktıktan sonra, "O kıza tutkunsun. Belki o da sana tutkundu. Yakışıklı bir sırıksın. Kasabadaki bütün kadınlar senin yakışıklı olduğunu söylüyorlar. Haklılar da galiba. Şimdi, onun gibi bir kız, başka erkek görmemiş bir kız, sana aşık olacak kadar enayi olabilir."

"Pek sanmam."

"Kabul edelim ki oldu. Seni hatırlayacağı bir şey, bir hatıra var mı?"

"Bildiğim kadarıyla hayır."

"Old Blue hariç tabii."

"Belki de şimdiye kadar öldü. Çiftlikte ki atların çoğu da çalınmıştı."

Mustang sigarasından derin bir nefes çekti ve bana üstten baktı.

"Hayır," dedi. "Bugün gördüm onu."

KISIM 14

Sabah olur olmaz oraya at bindik, belâya hazır olarak. Ortalığı biribirine katmaya kararlı olarak.

Mustang'ın düşündüğü doğru ise, Liza o ata iyi bakacaktı. Eğer beni bir parça sevmişse, Old Blue'yu yanından ayırmayacaktı.

Mustang akıllı bir adamdı. Çoğu zaman pokerci suratı ile oturur hiç konuşmaz görünürdü ama, gerçekten hep kafayı çalıştırır ve iyi bir mantık dizisi kurardı, olaylar arasında.

Önce Liza ve çiftlik hakkında düşünmeye başlamış, Old Blue'yu eve yakın tutması gerektiği kanaatına varmış. Böylece Old Blue'nun çiftlikteki diğer atlarla birlikte çalınmaması kanısına varmıştı. Ayrıca at bir hayli ihtiyar olacaktı ve hiç bir at hırsızı, sırtına bir hayli yıl bindiren bir küheylanı istemezdi de.

"Başka bir şey daha var," dedi Mustang. "Bu T. J. Farris her kimse senin kim olduğunu biliyor."

"Galiba haklısın."

"Yani seni iyi tanıyor demek istedim. Kimliğini bulmak için bir hayli araştırmış geçmişini. Benim bile bilmediğim şeyleri biliyor senin hakkında."

"Nasıl olur?"

"Bak göreceksin. Geçmişini araştırıp seni korkutacak ya da şantaj yapacak bir şeyler aradığı belli."

Gittiğimiz çiftlik, kasabadan pek uzak olmayan, ufak fakat sapa bir yerde idi. İyi bir çayırlığı, evi ve ahırları vardı. Çok miktarda saman depo edilmişti ve çiftliğin et-

rafını çeviren çitteki çiçekler ve ağaçlar çok bakımlı idi. Çok güzel bir çiftlik idi.

Yavaş yavaş atlarımızı sürdük. Mustang bu yeri daha önce gözden geçirmiş ve sahibi ile konuşmuştu, ya da sahibiyim diyen bir adamla. Ama şimdi bir tuzak olabilirdi.

Evet, Old Blue orada idi. Kışlık tüyleri hâlâ üstünde idi ve pek çirkin görünüyordu kerata, onu görünce boğazıma bir şeylerin takıldığını hissettim. Belki ondört yaşında belki de daha ihtiyardı.

Artık çevremi bir anda unutuverdim. Haydutları, tuzağı falan gözüm görmeyiverdi. Old Bule'yu okşamadan bir işe başlayamazdı. Atımdan atladığım gibi Old Blue'nun yanına koştum.

"Blue", dedim, "benim iyi atım."

Başını kaldırdı ve kulaklarını dikti. Çite doğru geldi ve durdu, bana bakıyordu. "Blue, seni ihtiyar at seni, *Blue*."

Galiba gözümden yaşlar geliyordu. Ağladım galiba. Roberts'in önünde olduğuma bakmadan muhtemelen üstüme çevrilmiş silâhlara aldırmadan. Ama bu Old Blue idi, bizimle birlikte vasi yaylaları ve ovaları geçip batıya gelen attı; babamın bindiği attı bu; babam öldürüldükten sonra ben ağlarken, bana arkadaşlık edip beni taşıyan attı bu; beni Liza ile tanıştığım çiftliğe kadar getiren attı bu ve ben onu nasıl unutabilirdim.

Ve bu at beni tanıdı. Bir atın hatırlama yeteneği olmadığını bana söylemeye kalkmayın. İşte bu at beni tanımıştı. Bana doğru geldi, ben de çiti aştım ve kollarımı açarak onun boynuna sarıldım. O da burnu ile beni kokluyor, beni okşuyordu.

"Nerede O, Blue? Liza nerede? "

Eğer konuşabilseydi, bana onun nerede olduğunu söyleyecekti. Buna o anda inandım. Bir konuşabilseydi. Ama ne yazık konuşamıyordu... Yoksa konuşabilecek miydi?

Yoldan bir adam bize doğru geliyordu. Uzun boylu, kır

saçlı, Hetrick gibi yürüyen bir adamdı bu. Ve bir an onun olduğunu sanıp irkildim. Yanıma daha yaklaşınca, onun olmadığını anladım. Ona benzer yeri yoktu bile, yakından.

"Seni tanıyor, değil mi ?"

"Tanıması gerek. Birlikte çok şey gördük beraber."

"Öyle söylemişlerdi."

"Söylemişler miydi? Liza mı? Nerede O?."

Piposundan bir nefes çekti. "Hiç bir fikrim yok. Ona söylemiştim zaten," eliyle Mustang Roberts'i işaret etti. "Hiç bilmiyorum. Sadece at burada bırakılmıştı.

"Bir gün bir adam bu atla geldi. Atı tanımıştım zira onu kızla beraber görmüştüm. Onu, posta arabasının arkasında getirmişti. Kendisine kalan tek şeyin bu at olduğunu söylemişti Onu yanından ayırmamaya kararlı idi.

"Kızın yanında olan bu adam atı muhafaza etmemi söyledi. Bir gün senin gelip atı alacağını belirtti."

"Öyle mi?"

"Bana denileni söylüyorum. Geleceğini söyledi. İsmini bile söyledi. Rye Tyler gelecek dedi. Eğer istersen atı sana vermemi de ekledi sözlerine. Aksi halde ölünceye kadar ata burada bakacağım, en iyi ihtimamı göstereceğim."

Bu çok garipti. Çok acaip bir şeydi bu. Benim eski ve yaşlı atım için kim bu kadar güçlüğe katlanırdı. Ta ki... Bunları Liza için yapmış olmaya görsün, onu sevindirmek için. Kalbimin sıkıştığını hissettim. Belki adam Liza 'ya ve Liza'da ona aşıktı. Aksi halde bir adam, başka bir adamın atına neden bu kadar iyi bakardı?

İş gittikçe karışmaya başlamıştı. Belki bu adamın T. J. Farris ile bir ilgisi yoktu. Belki lâlettayin bir adam olup Liza ile karşılaşmış ve ona aşık olmuştu. Belki Liza halen mutlu bir evlilik yapmıştı. Belki iyi bir evde oturuyordu ve ben zamanımı boş yere harcıyordum. Mus-

tang'ın zamanını da. Niçin insan başka birinin atına bu kadar iyi baksın?

"Bu adamı hiç gördün mü, tarif edebilir misin?"

"Sakin görünüşlü bir adam. Bir sığır çobanı ama genç değil. Patronunun, atın burada kalmasını istediğini söyledi."

"Patron mu?"

"A — ha, öyle dedi."

Gene başka bir kördüğüm çıkmıştı karşımıza. Kim olabilirdi bu patron? "Bu sığır çobanı. Nereliydi? Kimdi" diye sordum.

"İsmini vermedi. Kendisini önceden hiç görmemiştim. Bana yüz dolar verdi ve ata iyi bakmamı söyledi. Ben atları seven bir insanım O da bunu biliyordu. Üstelik Old Blue herkesin sevebileceği bir at."

Bunların hiç biri akla yatkın değildi. Bir bakıma çok üzülmüyordum. Başka bir adamın atına bu kadar itina eden bir adam, bir kadına karşı kötü davranmazdı. Diğer taraftan da merak ediyordum. Zira bu gibi bir adam, Liza'nın sevebileceği bir adamdı. Bu düşünce de beni çok rahatsız ediyordu. Galiba Mustang haklı idi. Liza'ya aşıktım.

Başka bir çıkmaz sokakta idim ya da pek yakınında.

Merakımı çeken noktalardan birisi de, Billings kızla olan ilgisi hakkında niçin konuşmak istemiyordu. Özellikle Liza hakkında bilgi alır almaz kasabadan ayrılıp onu rahat bırakma ihtimalim varken.

Bununla beraber iki ay kadar sonra, elimde hâlâ bir ip ucu yoktu. Ve bir gün tekrar onun sözü edildiğinde, sekizinci kurbanımı öldürmüştüm.

Sarhoş madencilerle arasıra başımız derde girerdi. Onları hapse atar ayılmalarını ve içindeki sıkıntıları atmalarını beklerdik. Bunun dışında kasaba sakin olurdu.

Ve bir gün bir adam, sanki başka yer kalmamış gibi Billings'in yerini soymaya kalktı.

Soymaya gayret etti demiyorum çünkü gerçekten de soymuştu. Ofisin arkasında kır atı eyerlemekle meşguldüm, bu sırada silâh sesini duydum. Atın etrafını dolaştım ve binaların arka kapılarına bakmaya başladığımda bir kapının açıldığını ve haydutun elinde bir torba ile dışarı fırladığını gördüm.

Diğer elinde silâhı vardı ve atına doğru hızla koşuyordu. Ona seslendiğimde atına bir kaç adımlık bir mesafe kalmıştı. Ona bir adım daha atmamasını söyledim.

Kaçma fırsatı elinde idi. Aramızda bir kaç araba vardı ve herhangi birinin arkasına hemen saklanabilirdi. Fakat ben seslenince olduğu yerde kayarak durdu ve silâhını doğrulttu.

O daha ateş ederken benim mermim onu zımbalamıştı bile. Onun mermisi ise başımın üstünden uçup gitti. Zaten bir mermi daima yakından gider, ateş edilen adama göre. Daima yakın gibi gelir insana.

Yanına vardığımda durumu fena idi. Mermi yan tarafından girmiş ve her iki ciğeri delerek öbür tarafından çıkmıştı. Kanlı hava kabarcıkları çıkararak nefes alıyordu. Bütün mücadele gücü onu terk etmişti. Tabancası elinin altında idi fakat onu almaya bile girişmedi.

Üzerine eğildiğim zaman acı ile konuştu. "*Sen!* Ses... sen... senin sesin durdurdu beni. De... dene... mek istedim tali..."

Haydut, Ollie Burdette'ten başkası değildi. Daha yaşlı ve aklaşmış görünüyordu. Halbuki onu Crossing'ten kovalı bir kaç ay olmuştu.

Gözlerinde bir pırıltı belirdi, bir zafer pırıltısı gibi. "Onu gördüm" kelimeleri zorlukla anlıyordum. "Gördüm onu... artık onu alamazsın... Sen... daha iyi adam... aldı onu."

Ve öldü.

Ben Billings çalınmış parayı aldı. Merakla Burdette'e baktı sonra bana çevirdi gözlerini. "Tanıyor muydun onu?"

Ben Billings ne kadar duymuştu? Ne düşünüyordu?

'Ollie Burdette," dedim ona, "Crossing'ten."

Billings ölü adama baktı, yüzünü düşünceli ve meraklı bir ifade kaplamıştı. "Garip... İnsan sanki onun ölümünün senin elinden olmasının yazıldığını kabul edecek neredeyse. Orada öldürmedin onu fakat hiç beklenmez bir şekilde burada onu vurdun." Çevresine bakındı, "İnsanın inanacağı geliyor doğrusu."

Bana da öyle geliyordu.

Ben Billings'in söylediklerinin ikinci bir mânası var mıydı. Acaba O da benim silâhımla mı ölecekti, onun da alnına böyle mi yazılmıştı?

Ve o akşam, ofisin arkasındaki yerimde bunu düşünüyordum. Kim böyle bir şeyin olacağını tahmin edebilirdi? Burdette'tin beni caddede gördüğü o gün, acaba benim silâhımla ölmesi mi yazılmıştı? Bunu kendisi hissetmiş miydi? Ben pek bu gibi şeylere inanmazdım ama, gene de anlayamıyordum.

Billings ya da orada bulunan bir sürü adamdan biri onu vurabilirdi. Ama gelgelelim onu vurmak, bu kadar adamın içinde bana düşmüştü ve sekizinci kurbanım olmuştu, halbuki bir tek kişi bile vurmak istemiyordum ve istememiştim de.

Çok kez sabahları kalkınca tabanca kemerimi bile kuşanmak istemezdim. Bazan ona bakar olanların hepsinin korkulu bir rüya olup olmadığını sorardım kendime. Hepsinden uzakta olmayı adamların silâh taşımadıkları ve öldürmek için ateş etmedikleri bir yerde olmayı çok isterdim.

Belki silâhımı duvara neden asmadığımı sorarsınız kendi kendinize. Böyle bir şey yapsam bir saat bile ya-

şayamazdım. Billings'in adamları ve diğerleri çevremde iken, herkes derimi ya da kellemi isterken böyle bir şey yapılamazdı.

Mustang ile ben işe başladığımızda, hemen hemen her akşam soygunlar ve cinayetler işlenirdi. Alta'ya getirdiğimiz silâh kanunu idi ama ne de olsa bir kanundu. Zamanımız şiddet zamanı idi, insanlar korkunç denecek kadar müstakil kalmak istiyorlardı ve bu adamlar en ufak bir düzene karşı çıkıyorlardı ve tek güvendikleri kaynak COLT idi.

Bizler yeni ve sert bir ülkenin kuruluşunda bulunan öncülerdik. Bu mustang memleketi için mustang gibi adamlara gerek vardı. Taşıdığım tabancalar yüzünden bugün kadınlar ve çocuklar sokaklarda rahatça dolaşabiliyorlar; çocuklar yakındaki ufak bir okula gidiyorlar ve Pazar günleri isteyenler kiliseye rahatça geliyorlar. Silâhlarımı taşıdığım için hırsızlar ve caniler karanlıklarda oturup benim bir anlık bir gaflete düşmemi bekliyorlar.

Liza'yı düşünüyordum. Daha iyi bir adam demişti. Daha iyi bir adam onu aldı demişti. Acaba iyilikten neyi kasdetmişti. Nasıl bir adam hem Billings ile dost olur ve hem de iyi olurdu?

Bu kasabada bir tek şey vardı, bir dost. Hiç kimse Mustang Roberts'dan daha anlayışlı ve esaslı bir sağ kol olamazdı. Üç sene kısa sürelerle okula gitmişti. Okuması yavaştı. İyi olmamakla beraber yazardı. Fakat içinde, pek az kişide görülebilen dayanıklık ve amaç vardı. Kaya gibi kuvvetli bir karakter sahibi idi. Nereye gidersem gideyim daima arkamda olacağını, daima arkamı gözeteceğini biliyordum. Daima silâhlarıyla beni desteklemeye hazırdı.

Burdette'tin vurulduğu akşam ofise gelince Mustang'a olayı ve adamın son sözlerini anlattım. Sonra, her zaman yaptığımız gibi çeşitli konulardan konuşmaya baş-

ladık. Bu arada söz silâhşorlara geldi. Hickok, Allison, Ben Thompson ve King Fisher'den söz ettik. Bunlar kendilerine yeni yeni isim yapmaya başlayan silâhşorlardı.

"Hiç Ash Milo (Eş Maylo), Mogollan'lı silâhşor ile karşılaştın mı?"

"Hiç karşılaşmadım. Kansas City'deki Pazar yeri güruhundan değildi O. Hickok'ı orada görmüştüm."

Mustang bir sigara sarmaya başladı. "Çok kötü bir adam. Silâh elinde iken saf zehir. Ben de onu görmedim ve iki yıl öncesine kadar da ismini hiç duymamıştım. Bu iki yıl içinde isim yaptı kendine."

Sandalyasını duvara dayadı. "Geçen yıl altı kişi öldürdü. İkisini izleyip öldürmüş iki büyük isim. Kasden peşlerine düşmüş. Kötü, korkusuz ve aldırmayan bir tip... ya da başlangıçta aldırmıyordu. Geçen yıl biraz sakinleşmiş. Belki yaşanacak değerli bir şey bulmuştur."

"Hakkında pek bir şey bilmiyorum. Kanun dışı değil mi?"

İsminden söz ederken, ofiste elime geçen ilânlarda gördüğümü hatırladım.

"A — ha. Nevada'da bir maaş arabasını, sonra bir treni ve posta arabalarını soymuş. Greener (Gırinır) da bir de marşal öldürmüş kendisine."

"Bu taraflara gelmeyeceğini umutlarım," dedim. "Onunla çatışmak istemem. Kimseyi öldürmek istemiyorum."

Bütün gece konuştuk durduk ve sabahın ilk ışıklarıyla birlikte nöbeti gündüz ekibine teslim ettik. Yatağa yattıktan sonra Mustang'ın bana Milo'yu tanıyıp tanımadığımı soruş şeklini düşünmeye başladım. Soruda, sandığımdan daha fazla bir kasıd vardı galiba... Hayır, hayır çok kuşkulu olmaya başlamıştım galiba. Her şeyde mânalar aramaya, herşeyden bir mana çıkarmaya başlamıştım.

Şimdiye kadar sekiz bin dolar kadar tasarruf etmiş-

tim. Çok değildi ama henüz yirmi bir yaşında olan, tahsilsiz bir genç için iyi para idi.

Kasabalılar benden hoşlanıyorlardı. Yavaş yavaş onları tanımaya başlamıştım. Kabadayılar yanımdan geçer ve onların farkına varmadığımdan memnun olurlardı. Ama iş adamları ekseriya durur benimle konuşurlardı ve eşleri de yolda eğilerek beni selâmlarlardı.

Ofisi daima temiz ve düzgün tutuyordum. Eski deri elbiselerimi çıkarmış hazır yapılmış pantolon ve gömlek giymeye başlamıştım.

Binaların arka avlularının da temizlenmesini sağlamıştım. Bazan burada bazan şurada, konu ile ilgili olarak söylediğim birkaç kelime etkisini göstermişti.

Fakat Liza aklımdan hiç çıkmıyordu. Onun mutlu ve emin ellerde olduğunu öğreninceye kadar içim hiç rahat etmeyecekti. Bazan bütün bildiklerimi ortaya koyar bir ipucu yakalamaya çalışırdım: Billings'in onun hakkında bir şeyler bilmesi, Old Blue'nun yakındaki bir çiftliğe bırakılması ve Ollie Burdette'in söylediği şeyler, bildiğim gerçeklerdi.

Alta'ya gelmeden önce Ollie Burdette'in saklandığı yeri öğrenmeye çalıştıysak da gene bir çıkmaz sokağa girmiştik. İzi ortadan kaybolmuştu. Yaşantısının iki ayı boştu, kimse bu sürede onun ne yaptığını, nerede olduğunu bilmiyordu.

Mustang araştırmasına bir an bile ara vermiyordu. Zaman zaman beni düşündüren garip şeyler söylüyordu. Mustang sabırlı bir adamdı ve iyi bir Pinkerton olacağını söylediğim de haklıydım. Eğer bir kanun dışı olsaydım, onu izim üzerinde görmek istemezdim.

Kalktıktan bir süre sonra yanıma geldi bir gün. Öğle yemeğinden hemen sonra idi. Her zamanki gibi gece nöbetini beklemeye koyulduk.

"Bu Ash Milo," dedi, "bir kişi daha öldürdü. Ruskin (Raskin) isimli bir haydutu öldürdü."

"Ruskin'i duymuştum."

"A — ha kötü adamdı. Kadın yüzünden. Ruskin kadınlara hiç rahat vermezdi zaten."

"Nerede olmuş?" Sırf konuşmuş olmak için konuşuyordum. Onlara olan, gerçekten beni ilgilendirmezdi.

"Hırsızların gizlendiği yerde. Robbers Roost denilen platonun arkasındaki yerde (Robırs Ruğst)."

Bu yeri biliyordum. Hırsız ve canilerin gizlendiği bir kaç yüz kilometrekarelik böyle bir yer vardı. Kasabamızda büyük bir cinayet suçu işlenmediğinden bizi etkilemiyordu bu yerin sakinleri. Fakat her ne zaman bir tren bir banka ya da maaş soygunu yapılır, hırsızlar derhal buraya gizlenmeye giderlerdi. Hiç bir izleme ekibi onların arkasından Roost'a gitmeye cesaret edemezdi. Şimdiye kadar sadece bir ekip izlemeye cesaret etmişti. Kurtulan iki kişi de kısa süre sonra delik deşik edilmişlerdi.

"Bu Ash Milo oranın patronu mu."

"Evet."

"Sen onu hiç tanımıyorsun?"

"Hayır."

Mustang sandalyesini duvardan indirdi. "İşin garip tarafı Rye, adam seni tanıyor."

KISIM 15

Bu haberin kafama dank etmesi bir kaç dakika sürdü. Sonra, "Ünümü biliyor demek istiyorsun yani," dedim.

"Hayır seni tanıyor."

Kaşlarımı çattım ve düşünmeye başladım. Hafızamda yer etmiş Ash Milo diye biri yoktu. Muhakkak ki insan zaman zaman bir çok kimse ile karşılaşır ama ancak bir kısmı ile tanışır. Sığır naklettiğimiz sıralarda isimlerini bilmediğim bir takım insanlarla birlikte bulunmuştum. Aynı şekilde Wichita, Dodge, Uvalde ve Kansas City'de de bir çok kimselerle karşı karşıya gelmiştim, kimisinin ismini öğrenmiş kimisini unutmuştum bile.

Red River Crossing'te de bir takım silâh taşıyan kimseler vardı ama aralarında bir Ash Milo olup olmadığını bilmiyordum.

"Bu fikri nasıl edindin?" diye sordum sonunda.

"Zira herkese kesin talimat verilmiş. Robbers Roost gurubundan hiç kimsenin burada belâ çıkarmaması için emir verilmiş. Kasabadan uzak duracaklar ve kasabada hiç bir surette bir olay çıkarmayacaklar. Onlara senin sıhhate uygun olmayan kötü bir ilâç olduğunu, senden uzak durmalarını söylemiş."

"Bu iyi işte, bizi bir çok güçlükten kurtarır."

Mustang Roberts durumdan memnun değildi. Bunu görüyordum. Onun içini kemiren bir şey vardı. Yerinden kalktı ve odayı arşınlamaya başladı, aklından bir şeyle-

ri incelediği belliydi. Çalışan bir kafası vardı ve çözüm yolları bulabiliyordu.

"Belki aradığımız bu Rye, belki çözüm, işin püf noktası burada."

"Ne diyorsun?"

"Olaylar biribirine ilişkin. Billings, Liza ve Old Blue arasında bir bağıntı var."

"Bu bağıntıyı ben göremiyorum."

"Ben de pek göremiyorum ama hissediyorum. Düğüm burada sanırım."

O akşam gene saat onbirde devriye gezdim. En iyi devriye zamanı buydu, zira bu saate kadar çocuklar içkilerini almışlar ve kendilerini bir hayli büyük görmeye başlamış olurlardı. Ama silâhımın çevrelerinde dolaşmakta olduğunu görmeleri, genellikle onları ayık tutmaya daha doğrusu akıllarını başlarına toplamaya yeterdi.

Yürürken düşünmeye başlamıştım. Belki bu fikirde mantıki bir taraf vardı. Billings, Liza ve Burdette'tin Blue'yu son zamanda görmesi arasında bir ilişki vardı.

Bir binanın kenarında dayanıp bunu bir kez daha düşündüm. Ollie Burdette uzunca bir süre gözden kaybolmuştu ve bu süre içinde Liza'yı görmüş olmalıydı. Robbers Roost'ta ancak gözden kaybolabilirdi bu kadar süre ile, aynı şekilde Liza'da. Hiç kimsenin konuşmaması nedeni de ancak bu olabilirdi.

Burdette, Liza'yı daha iyi bir adamın aldığını söylemişti. Ash Milo'yu mu kasdetmişti? Daha üstün bir adam mı demek istemişti?

Tabii, Milo hakkında pek az şey biliyordum. Mustang ondan söz ettiğinden beri bazı şeyleri hatırlamaya ve daha çok şey duymağa başlamıştım. Farkında olmadan onun hakkında bazı şeyler duymuş olabilirdim.

Bir çokları onu Rockies dağlarının batısındaki bölgenin en tehlikeli adamı olarak kabul ediyorlardı. Hickok, Earp ve benzeri silâhşorlar ile aynı düzeyde kabul ediyorlardı.

Ofise dönerek dosyaları incelemeye başladım. Nevada'daki soygun onun batıdaki kariyerinin başlangıcı gibi görülüyordu.

Bu iş mükemmel bir zaman ayarlaması ve cilâ ile yapılmıştı. Dikkatle plânlanmış ve aksamadan yürütülmüştü. Sığır naklettiğim sıralarda olmuştu.

Marşalı öldürmesi karakterinin başka bir cephesini ortaya çıkarıyordu. Dosyasındaki bilgiler marşalı delik deşik ettiğini söylüyordu. Bir cani için dehşetli bir gösteri idi. Böyle bir şeyi ancak kana susamış bir canavar, bir manyak ya da müthiş bir kin ile yuğurulmuş bir adam yapabilirdi... Ya da halkı bir korku furyasına sokmak isteyen, halk arasına dehşet salmak isteyen soğuk kanlı bir adamın işi olabilirdi.

John Lang'tan önceki marşal dikkat ve itina ile dosyalar tutmuştu. Bu dosyalarda Milo hakkında bulduklarımı okuyunca, akıllı, keskin zekâlı tehlikeli ve bir yılan kadar hızla vuran ve soru sormayan bir adam karşıma çıktı.

Bu resim bir insan için güzel bir resim değildi. En aşağı iki kez, önüne çıkan adamları vurmuştu. Hem de adamlar yolundan çekilmek için çabalarken, hiç gözlerinin yaşına bakmamış, onları vurup öldürmüştü.

Ash Milo kolay yutulur bir lokma değildi. İçinden gelen dehşetin ve kinin esiri idi. Çok tehlikeli idi ama tarifleri, tanıdığım bir adamın tarifine uymuyordu. Hiç olmazsa bu kısmı şimdilik bir kenara bırakabilirdik.

Her neyse, Liza'yı yanına almış olabilme ihtimali beni bir hayli üzdü. Zira başka nerede olabilirdi? Onu düşünürken aklıma Old Blue geldi. Ertesi günü öğle vakti uyanınca atımı eyerledim ve onu görmeye gittim.

Beni karşılamak için çitin yanına geldi. Eski ahbabımı görmekten çok memnun olmuştum. Ağzına bir kaç şeker verdim ve omuzunu okşadım. Sonra ellerimi ya-

vaş yavaş yelesi üzerinde gezdirip onu okşamama devam ettim... Ve aniden durdum.

Parmaklarıma bir şey takılmıştı. Yavaş yavaş parmaklarımla yelesini araladım ve katlanmış ufak bir kâğıt parçası buldum. Dikkatle, kâğıdı tutan düğümü yapan saçlarını çözdüm.

Kâğıdı açtım ve elyazısını hemen tanıdım.

Liza!

Kalbim hızla çarpmaya başladı. Okumaya başlamadan önce bir süre elimde tuttum kâğıdı. Sonra gözlerimi indirip okumaya başladım.

Sevgili Rye,

Lütfen beni bulmaya çalışma. Git buradan. Beni bulmak sana sadece kalp kırıklığı ve üzüntü getirecektir ve belki de ölüm. Ben iyiyim ve senin iyi olduğunu bilerek seviniyorum, buradan uzak olursan daha da sevineceğim. Git; eğer beni seviyorsan lütfen git!

Liza

İşte... sonunda bir mesaj geçmişti elime. Boşluk bir kaç kelime ile doldurulmuştu. Ama gitmemi istiyordu.

Önce bunu hiç düşünmemiştim. Düşündüğüm tek şey yakında olduğu idi.

Çiti atlayarak aştım ve ata atladığım gibi çiftlik evine doğru hücum dört nalında sürdüm atı.

Yaşlı adam tabakları yıkıyordu, benim geldiğimi görünce ellerini bir havluya kurulayarak dışarı çıktı. "Seni göreceğimi biliyordum." dedi, "kız burada idi."

"Ne zaman?"

"İki gün önce, güneş batmasına yakındı. Atı getiren kovboy ve daha iki kişi ile beraber geldi. Adamlar pek kötü kimselerdi. Atı görmeye gitti, adamlardan ikisi hep yanında duruyorlardı. Senin gelip gelmediğini sordu ve senin at için sevindiğini söyleyince O da pek sevindi."

"Kendisi nasıldı?"

"Çok güzel. Saçları, vücudu her şeyi. İyi beslendiği

belliydi ama şişman değildi. Tam balık etinde. Fakat... üzüntülü bir hali vardı, galiba."

"Nereye gittiler?"

"Dediğim gibi, geldiklerinde güneş batmak üzereydi. Gittiklerinde ise, güneş batmış, karanlık çökmüştü. Çit kapısını bile göremiyordum ama güneye gittiklerini sanıyorum."

Ne kadar soru sorarsam sorayım, aldığım bütün cevap bundan ibaretti, onu hiç gözden uzak tutmadıkları ve ilk gelen kovboy'un bu kez evden bir hayli uzakta duruşunu tekrarladı durdu.

"Seninle pek ilgilendi," diye ekledi sonunda, "sana ilişkin bir hayli soru sordu." Tabaklarının başına döndü. "Karanlıkta gidebilmek için mahsus o zamanda geldiklerini sanırım. Plânlanmış bir ziyaretti bu."

Adamların tarifleri bana hiç bir şey ifade etmedi, üçünün de bir yetkisi olmadığı belliydi. Liza'ya kibarca davranıyorlar ve saygı ile hareket ediyorlardı ama Liza'yı ihtiyarla bir dakika bile yalnız bırakmamışlardı.

Ofise döndüğümde Mustang sırtını duvara dayamış, binanın eşiğinde oturuyordu. Olanları anlattım ve mektubu gösterdim. Kaşlarını çattı, yavaş yavaş, söker gibi okudu mektubu ve başını kaldırıp bana baktı. "Seni soran bir adam var. Otelde," dedi Mustang ve ayağa kalktı. "Denver'deki adam. Denison bilmem kim."

"Pekâlâ gidip onu göreyim. Niçin aradığını söyledi mi?"

"Hayır. Sadece bir sürü şey sordu senin hakkında. Burdette'ti ve Billings'in yerindeki döğüşü falan hepsini."

Otel uzun, iki katlı, boyasız ve tahtaları rüzgârdan bir hayli hırpalanmış bir bina idi. Kasabaya hücum başladığında gelenleri yerleştirebilmek için aceleyle yapılmış bir bina idi.

Denison Mead şöminenin karşısında tek başına oturmuş gazete okuyordu otelin holüne girdiğim zaman. Holde kimse yoktu.

Hol büyük bir oda idi, geniş ve büyük deri koltuklar, bir kenarda bir masa ve masanın karşısında da odalara çıkan merdiven vardı. Yer kuru tahta idi ve duvarın birinde bir kaç resim asılmıştı. Bir de şaha kalkmış bir atın çok güzel bir resmi vardı. İki yıl kadar önce bir öğün yemek mukabili takas edilmişti.

Mead elimi sıkmak için ayağa kalktı, beni gördüğüne gerçekten memnun olmuştu. Yüzümü dikkatle inceledikten sonra eliyle bir koltuğu işaret edip oturmamı söyledi.

"Tyler, derhal konuya geçeceğim. Danver'de seni ilk kez gördüğümde, tanıdığım birine olan benzerliğin karşısında şaşırmıştım. Sorularıma cevap verdiğinde, olduğunu sandığım kişi olduğun hakkında hiç bir kuşkum kalmamıştı."

"Anlamadığımı sanıyorum bayım, ne demek istiyorsunuz?"

"Maden tapularıyla meşgul olan bir avukat olduğumu söylemiştim. Şirketim aynı zamanda Blair (Bileğr) malikânesinin de işlerine bakar. Gerçekte en eski müşterilerimizden biridir."

Bay Mead iyi, hoş bir adamdı ama aklında ne olduğunu anlayamıyordum bir türlü. Ve bunu ortaya çıkarmak için de bir hayli zaman kaybediyordu.

"Tyler, annene ait olan bir şeyin var mı yanında?"

"Bir resim sadece, hepsi o kadar. Babamın sakladığı her şeyi o kızılderili baskınında kaybettik."

"Bir resim mi? Yanında mı şimdi?"

Kasabaya yerleştiğim zaman annemin resmini eyer heybesinden çıkarmış göğüs cebime koymuştum. O nedenle hep yanımda idi. Resmi çıkardım ve kendisine uzattım. Resmi aldı, gülümsedi, "tabii ya, Virginia Blair'in ta kendisi. Sadece resimlerini görmüş olmama rağmen, nerede olsa tanırım onu."

"Blair mi?"

"Evet kızlık adı. Aile, iyi bir ailedir Tyler. Zengin değil fakat emin bir hayatları ve gelecekleri vardır. Sosyal durumları da çok iyidir."

Bütün bunların bence hiç bir anlamı yoktu ta ki bana biraz para kaldığını söyleyinceye kadar. Daha doğrusu anneme kalmıştı. Bir miktar para ve Maryland ile Virginia'da odukça büyük bir çiftlik. 3,600 dönüm kadar bir şey.

"İyi bir ev, ahırlar var çiftlikte. Eskiden at yetiştirirlerdi." Arkasına dayandı ve bir püro yaktı. "Şimdi hepsi senin. Aile, annenin, baban ile evlenmesini istememişlerdi. Sonradan pişman oldular ama iş işten geçmişti. Anneni bulmaya çok çalıştık ama nafile, talih bize yardım etmedi.

"Şimdi öğütümü dinlersen, burasını terk edip doğuya gel. Hayvanlardan anlıyorsun. At yetiştirmede ustalığın var. Muhtemelen orada çok başarılı olursun."

Hiç böyle bir şeyi düşünmemiştim. Aklımın kenarından bile geçirmemiştim. Şimdi bunu iyice düşünmeliydim. Her zaman doğuda bir tabanca taşımak zorunda olmadığımı kendi kendime söyleyip dururken, işte fırsat ayağıma kadar gelmişti. Orada, Ryan Tyler isimli bir silâhşorun varlığından kimsenin haberi bile olmazdı.

İyi bir şey olacaktı bu... Sonra Liza'yı hatırladım.

Mesajı bana gitmemi söylüyordu. Fakat esas anlamı bundan başka idi. Kalırsam, başıma geleceklerden korkuyordu. Onu bulmak için aramaya ısrarla devam etsem, öleceğimden çekiniyordu. Benim de kendime göre bir takım fikirlerim vardı ama.

Böylece ayağa kalktım. "Bay Mead, öğütünüzü dinleyeceğim. Doğuya gidip orada yerleşeceğim. Siz şimdi gidin ve her şeyi ben gelinceye kadar hazırlayın. Ama önce burada yapılacak bir işim var."

O da ayağa kalkmıştı. "Tyler," diye beni uyarmak is-

tedi," dikkatli ol. Buradaki durumu biraz biliyorum. Bana her şeyi anlattılar. Bu kasabayı yaşanacak bir hale getirdin ama bu, sadece yüzeyde. Senden nefret eden ve korkan insanlar var. Bir hata yaparsan, leş kargaları gibi üstüne hücum edeceklerdir."

"Evet, efendim. Siz gerekli kâğıtları hazırlayın. İmzalamak için orada olacağım."

Böylece caddeye çıktım, verdiğim kararın doğru olduğundan emindim. Yapılması gerekli olanı yapacaktım. Gitmenin zamanı gelmişti... Ve zaten Liza'yı niçin arayacaktım? Başka birinin yanında idi. Kendisi seçmemiş bile olsa rahatı yerinde idi. Gerçekte kendisi arzu etmemiş olsaydı orada olmazdı. Bu sayfa da böylece kapanırdı. Doğuya yerleşmek için gitmek en iyi işti.

Ofise girdiğimde Mustang odayı arşınlıyordu. Geldiğimi duyunca hızla döndü. "Sana bir haberim var. Old Blue'yu ziyaret edenlerin izlerini sürdüm. Güneye gittikleri doğru ama sert arazi bölgesine gelince, yalnız bir yere giden, bir yola sapmışlar."

"Nereye?" cevabı bildiğim halde gene sormuştum.

"Roost'a gitmişler. Binicilerden biri de kadın."

Liza... ve Ash Milo

Şimdiye kadar anlamama rağmen her şey bunu gösteriyordu zaten.

Crossing'ten ayrıldıktan sonra Ollie Burdette'in saklandığı yer orası olmalıydı ve Liza'yı da burada o 'daha iyi adamla' görmüş olmalıydı. Her şey bir zarf içinde gibi kapalı idi, yalnız ben bakıp görmesini bilememiştim. Billings'in bilgisinin kaynağı da anlaşılıyordu. Konuşmamasının sebebi de. Billings'in Roost ile ilgisi olduğu, kasabanın belli başlı dedikodularındandı.

Bu her şeyi açıklıyordu... ya da hemen hemen her şeyi.

Bu bölgenin insanlarının Roost'tan ve oradaki adamlardan korkmasının nedeni boş değildi. Hiç kimse bu

konuda konuşmazdı. Çiftçilerin bazıları onlara dostluk gösterirdi; dürüst kişiler bile, onların gazabına uğramayı istemezlerdi. Roost bir ağ gibi örülmüş bir sürü kanyonların bulunduğu yüksek bir plâtoda idi. Kendilerinden başka kimse bilmezdi burasını.

Kaç kanun dışı vardı orada? Kimi elli der kimisi bine yakın derdi. Rocky dağları bölgesinde, Meksika'dan tâ Kanada'ya kadar uzanan kanun kaçkınlarının saklandığı kesimin tam kalbinde idi. Ve Roost ile kilometrelerce çevresini kaplayan arazinin kralı Ash Milo idi.

Yolları bilmedikçe insanın oraya girmesi olanağı yoktu. Veya herkes böyle söylüyordu. Duyduğum bundan ibaretti.

Roost'taki liderlerin isimleri bile insana korku verici cinstendi. Ash Milo patrondu ama diğerleri de vardı ve isimleri bütün batı'da ün yapmış, derin izler açmıştı. Sandoval, Bronco Leslie, Chance Vader ve Smoky Hill Stevens. Bunların her biri en aşağı bir düzüne eyaletten aranmakta ve hepsi silâh konusunda birer canbaz idi.

Ve işte Liza'nın bulunduğu yer böyle bir yerdi, bir sürü kanun kaçağının yanında. Ama benim gelmemi istememişti. Öyle ise ben de gitmezdim.

"Bu Milo denen adam, dedi Mustang Roberts, "seni tanıyor hem de pek çok şeyler biliyor."

"Söylentiler duyulur."

"Evet ama ben hepsini bildiğimi sanıyordum. Roost'tan gelen bir hikâyeyi ise hiç duymamıştım."

"Neymiş o?"

Mustang Roberts cevaplamak için acele etmedi. Şapkasını arkaya attı, ayaklarını masanın üzerine koydu. Mahmuzları bir süre şıkırdadı ve kendisine bir sigara sarmaya başladı.

"Birini hiç duymamıştım," dedi dilini kâğıda dokundururken, "Senin McGarry isimli birini öldürdüğünü."

KISIM 16

Mustang Roberts gene aklımı karıştırmıştı. Bir yandan da merakımı kamçılamıştı. Ortalığın ışımasına bir saat kala kararımı vermiştim.

Gece olaysız geçtiği için Mustang yatmaya gitmişti. Zaten dünkü uzun yolculuktan çok yorgundu. Ben ise, eyeri kır atın üstüne koydum yeni satın aldığım Winchester 73'ü eyerdeki kılıfına soktum, tabanca kemerimi kuşandım, bir ekstra tabancayı da bel kemerinin içine yerleştirdim.

Gömleğimi değiştirdim ve yıldızı masanın üstüne koydum. Gittiğim yerde yıldız, ölüme yazılan açık bir davetiye idi. Yeni giydiğim gömlekte yıldızın bacaklarının açtığı delik yoktu. Traş da olmadım. Zaten o sıralarda bıyık bırakmaya başlamıştım. Biraz makasla düzelttim ve sakala hiç dokunmadım. Sırtıma bir ceket geçirdim ve bir kaç günlük erzak hazırlayıp eyere yerleştirdim.

Ortalık ışımaya başlarken yola koyulduk. Hiç kimsenin başıma neler gelebileceğini söylemesine gerek yoktu. Bu yol, belânın dik alâsına çıkıyordu. Belki Liza haydutlarla bir arada yaşamak istemişti. Belki Ash Milo'yu seviyordu, kimbilir belki de sevmiyordu. Ama gerçeği öğrenecektim.

Yolu izleyip kasabadan çıktıktan sonra, kuru bir kanyona saptım. Önümde uzun bir yolculuk vardı, onun için kır atın başını serbest bırakıp, hızını kendisinin ayarlamasını istedim. Daha sonraki yıllarda Roost'un daha güneyde bir kesimde olduğunu söylemişlerdir. Ama benim at

bindiğim zaman Roost Green River'in yakınında Desolation'ının arkasındaki bir kanyonda idi.

Hava çok sıcaktı. Kanyonların içinde ise hiç rüzgâr esmiyordu. Kısa süre sonra gri gömleğim terden sırılsıklam oldu, parlak güneş ışığı karşısında gözlerimi devamlı kırpıştırmak zorunda kalıyordum.

Atımın nal sesleri ile eyerimin gıcırtısından başka bir ses yoktu ortalıkta. Bir de arada sırada yuvarlanan ufak taşların çıkardığı sesler duyuluyordu. İşte bu şekilde o sert ve vahşi, kızılderili ve haydutlardan başkasının ayağının basmadığı araziye ayak basmıştım. Bu bölgenin büyük bir kısmı onlarca bile bilinmiyordu.

Düşünceme göre Mustang Roberts ikindiden önce gittiğimin farkına varmazdı. Sonra nereye gittiğimi tahmin eder ve başkaca yapacak bir şeyi olmadığından oturup beklerdi. Akıllı olduğundan daha ilk kez de gittiğim yeri doğru olarak bilebilirdi. Ama gideli çok olduğundan beni izlemeye kalkışma olanağı da olmayacaktı.

Kaç kez antilop gördüm. Bir kez de yabani bir koyuna saldırmaya hazırlanan bir dağ aslanını korkutup kaçırdım.

Burası her şeyden uzakta vahşi ve yalnız bir ülke idi. Büyüktü bir çok şehir çocuğu bu büyüklüğün karşısında küçülür, ufalırdı. Bazı insanlar bu memlekete göre yapılmışlardır bazıları ona göre yapılmamışlardır. Kanımıza göre benim yaratıcım beni, bir şekil vermemiz gerekli olan bu memlekete uygun olarak yaratmıştı. Seviyordum burasını.

Oradaki kanun kaçaklarının beni Alta'nın kanun adamı olarak tanımaları ihtimali pek zayıftı. Ash Milo onlara Alta'yı yasak bölge yapmıştı. Talihim yaver giderse onların arasına kanundan kaçan bir haydut olarak girme olanağına sahip olabilirdim.

Kır at bu yolculuğu sevmişti. Her zaman için yola gitmeyi seven bir attı zaten. O da benim gibi yolların, tozla-

rın, çamların kokularını seviyor ve özlüyordu. Her tepeyi çıkışta, her dönemeci alışta kulaklarını diker, ne göreceğini merakla beklerdi.

Çoğu zaman yolun gölgeli kenarına yakın sürüyordum atı, ya da ağaçların kenarını izliyordum. İki bakımdan yararlıydı bu davranış : Birincisi kolay görünmem güçleşiyordu, ikincisi ise, beni kanundan kaçan bir adam sanmaları kolaylaşacaktı.

İki kez kısa molalar verdim ve biraz uyudum sonra tekrar yola koyuldum. Şimdi vakit varken rahat gitmekte yarar vardı. Sonra, oraya iyice yaklaşınca dikkatli olabilmek için, dinlenmiş olmak gerekliydi.

Alta'da hiç kimse Roost'un yerini bilmiyordu. Belki Billings hariç ama O da hiç oraya gitmezdi. Gözümüzün önünden hiç ayrılmazdı ki gitsin. Belki kasabaya gelen haydutlar olurdu ama onları da ben tanımazdım. Bana yerini söyleyecek kimse yoktu, dolayısı ile yardım edecek adam da bulunamazdı yerini bulmak için. Şimdi bu durumdan memnun oldum.

Zira Alta marşalının yollar hakkında bilgi almaya çalıştığının hatırlanması benim için iyi olmayabilirdi.

Arazi daha sarp bir hal alınca dikkatimi de artırdım. Indian Head Peak'in (İndiyın Heğd Piğk) eteklerini geçtim, Roan Cliffs'in ucunu aştım ve Nine Miles Valley (Nayn Mayls Vali - Dokuz mil vadisi) düzlüğüne girdim. Uzun, bomboş ve iz olmayan bir yerdi burası, güneydoğuya doğru uzanıyordu, tam benim istediğim gibi. Kanyon duvarları boyunca mağara evler vardı, taşlar üzerinde de kızılderili yazıları, ok başları ve kırık çanak çömlek görünüyordu orada burada.

Yüzümdeki üç günlük sakal, uzun yolculuktan pislenmiş elbiselerimle haydutlara benzemeye başlamıştım. Dikkatli olmaya başlamıştım.

Her yer kayalık idi. Kayalardan dağlar, aniden duvar gibi yükselen mezalar ve kayalardan plâtolar. Pem-

bemsi bir renk içinde idi her yer, arasıra kırmızı şeritler süslüyordu bu yerleri. Hepsi rüzgâr ve yağmur ile oyulmuş, çeşitli acaip şekiller almıştı fakat büyük, çok büyük hacimlerde idi. Burası beğenilmemiş, bozulmuş ve yeniden beğenilmeyip bozulmuş ve ondan sonra da peşi bırakılmış bir memleket idi.

Yüksek duvarlarda yansıyan atımın nal seslerini dinleyerek, yankılarına kulak kabartarak, uzun bir koridoru andıran bu kanyonlarda sürdüm atımı. Duvarlar bazan biribirine çok yaklaşıyor, bazan da çok açılıyordu.

Kanyon keskin bir viraj ile kuzeydoğuya yöneldi ben de onu izledim. Burada bir dere vardı. Kır atı suladım ve kolanını gevşettim.

İkindi yaklaşıyordu, hava çok sıcaktı ve ben de çok yorgundum. Günlerden beri at sürdüğüm bu vasi çölde, görünüşe göre benden başka kimse yoktu. Söğüt ağaçlarının altındaki çimlere uzandım, gözlerimin üstüne şapkamı çekip uyumaya başladım.

Aniden uyanarak atın başının yukarı kalktığını ve kulaklarını diktiğini gördüm. Çabuk bir hareketle ayaklarım üstünde idim. Böyle bir atı gördüğümde, karnı biraz şişkin bile olsa onun kişnemeye hazırlandığını anlardım. Sol elimle burun deliklerini tuttum ve tam başlayacağı zaman sağ elimi başı üzerine yetiştirdim ve durdurdum. Ani hareketim yüzünden ürkmüş geri çekilmeye çalışıyordu. Sonra sakinleşti.

Dinlediğimde kulağıma sesler geldi. Uzaktalardı fakat yaklaştıklarını anladım.

Söğüt ağaçlarının arkasında ve gözden ıraktım. Dikkatlerini çeken bir şey olmazsa bizi görmeyebilirlerdi. Kır at, artık sakin durması gerektiğini öğrenmişti onun için onu serbest bıraktım ve elimi kılıftaki tabancanın üstüne koydum. O ve kemerimdeki tabanca yerindeydi.

Yere düşmüş olan şapkamı aldım ve atımın yanına, ağaçların arkasına çekildim, dinliyordum ve hazırdım.

Önce bir şey duymadım. Konuşan kimse susmuştu. Sonra nal sesleri geldi kulağıma, söğütlerin arasından bakınca onları gördüm.

İkisini de daha önce hiç bir yerde görmemiştim. Biri koyu kırmızı renkli bir gömlek üzerine siyah bir yelek giymişti. İnce vücutlu karanlık suratlı bir adamdı. Diğeri açık kumral saçlı ve çilli biriydi, eyerinden Texas'lı olduğu söylenebilirdi. Hizamdan geçerlerken kumral olanın diğerine "Bronc," diye hitap ettiğini duydum. Bu leslie olmalıydı. Malheur bölgesi haydutu.

Ata binerek atımı onları görebileceğim bir yere sürdüm. İkindi vakti geçiyordu. Onları izleyerek Roost'u bulma olanağı elime geçmişti.

İyice yaklaşmayı göze alırsam başarabilirdim fakat Bronco Leslie ile birlikte yola devam edersem pek az soru soran olurdu. Kır atı sürüp onları iyice görebileceğim bir açıklığa çıktım.

Aşağı yukarı onlar da beni bu sırada işittiler ve gem kasıp, beklediler.

Bronco Leslie'nin bir gözü üzerinde bir yara izi vardı ve gözlerinin rengi, şimdiye kadar gördüğüm en siyah renkti. Yüzü ince ve aşağı doğru sarkıktı ve çabuk, sinirli davranışlı bir havası vardı. Bunu hemen farkettim.

"Nereye gidiyorsun?" diye sordu pek kaba bir şekilde.

Kır atın gemini sol elimle kasarken, "Roost'u arıyorum. Sizin de oraya gittiğinizi düşündüm de."

"Sana bu fikri veren ne?" diye kumralı atıldı.

İşin düğüm noktasına gelmiştik. Her an, yalnış bir kelime, birinin ateş açmasına sebep olurdu, ama bazı bakımlardan böyle bir şeyin olması, bu gibi adamlarla daha az tehlikeli, daha az riskli idi. Bunlar iyi silâh kullanan insanlardı, silâhla oyun olmayacağını bilen insanlardı bunlar ve silâhın öldürdüğünü bilirlerdi.

Sırıtarak onlara baktım. "Bu Allahın belâsı memle-

kette insan başka nereye gider?"

Kumralı düşünceli düşünceli baktı. Gözlerinin atımı incelediğini anladım. Bu pek açık olarak bir sığır atı değildi ve eyerim sığır çobanlığına elverişli olamazdı.

"Seni tanıyor muyum?" diye Bronc sordu.

"Biliyorsam kahrolayım," dedim dosdoğru. "Ama burası benim bölgem değil. Kendime Leadville'de (Leğtvil) biraz belâ satın aldım ve sonra batı'da gitmeye karar verdim.

Emin bir cevaptı bu zira daha geçen hafta bir kaç kişi Leadville hapishanesinden tüymüşlerdi. Kaçan üç kişinin kim olduğu bilinmiyordu. Söylentilere göre James (Ceyms) gurubunun adamlarıymış.

"Ama ben sizi tanımıyorum," dedim.

Leslie beni dikkatle süzdü. Benden hoşlanmadığını ve kuşkulandığını hissetmiştim. Oyuna bir tabanca ile başlamak istediği takdirde ne olacağını kestirmeye çalıştığını anlamıştım.

Ama Bronc Leslie dikkatli bir adamdı. Beni bir kez daha süzdü ve beklemenin yararlı olacağına karar verdi. Her neyse, burada kurtulma şansım varsa bile Roost'a böyle bir şansın zerresi bile olmayacaktı.

Kumralı ilk sulh davranışını yaptı. "Red Irons (Red Ayrıns) derler bana," dedi "Bu da Bronco Leslie."

"Buradaki de Chock Ryan (Çak Rayın)," dedim, "Texas'tan."

Çok konuşmaksızın birlikte at sürmeye başladık. Leslie bir parça geri kalmak için ağırlaşınca, arkamda durulmasını istemediğimden, ben de geri kaldım. Bundan hoşlanmamakla beraber bunun için bir maraza çıkarmak istemedi.

"Karnım çok aç," dedim, bu akşam oraya varır mıyız?"

"Geç vakit." dedi Red.

Böyle bir memleketi hayalinizde bile canlandıramazsınız. Şimdi bile pek değişmemiştir buraları. Kayıp ülke, yal-

nız kurtların dolaştığı ve akbabaların tembel tembel uçuştuğu bir memleket. Kimsesiz ve sakin, güneşin yavaş yavaş battığı, gölgelerin yavaş yavaş uzayıp, koca kanyon duvarlarını yuttuğu bir memleket.

Nal sesleri ve eyer gıcırtıları duvarlarda yankılar yaparak kaybolmaktaydı. Red birden bir şarkı söylemeye başladı. Sesi güzel ve yanıktı.

Çok hoş bir yolculuk olmaya başlamıştı. Ama önümde, kim olduğumu anlayınca beni delik deşik edecek adamların arasına gittiğimi hatırlatmak bu zevke fazla zevk katmıyordu. İlerde beni ölüm bekliyordu ve ben ona, hiç bir kanun adamının göremediği bir yoldan geçip gidiyordum. Hiç bir kanun adamı bu yolu canlı dönmemişti bu aradığım adam, gittiğim yerin kralı idi.

Her adım beni ölümüme biraz daha fazla yaklaştırıyordu. Aynı şekilde Liza'ya ve bu problemimin çözümüne. Bundan sonra, eğer yaşarsam, tamamen serbest olacaktım.

Tekrar keskin bir viraj alıp yön değiştirdiğimizde güneş batmak üzere idi ve kanyon duvarları, batan güneşin ışınlarıyla kırmızı ve altın rengine bürünmüştü. Kilise çatılarını andıran sivri dikmeler belirdi önümüzde. Karanlıktan bir kaç dakika önce, gölgeler kanyonu o şekilde doldurmuştu ki. bizler muazzam duvarlar dibinde yürüyen karıncalar gibi ufalmıştık.

Kanyonun dibi çabucak karanlık oldu. "Çok kişi var mı orada?" diye sordum.

Red bir kibrit çakıp sigarasını yaktı. "Karargâhta bir kaç düzüne kadar varız."

"Ruskin isimli birini tanıyor musun?"

Bronc yüzüme baktı. Ağızlarını aramak için sormuştum bunu, onları Ash Milo hakkında konuşturabilmek için. Direk bir soru atmak ortaya tehlikeli olabilirdi. Ruskin, tehlikesiz bir isimdi çünkü kulağımıza gelen dedikodulara göre Milo ile başı derde girmiş biriydi. Keza elimizdeki i-

lânlardan onun da Texas'tan olduğunu anlamıştım.

"Ahbabın mı?"

"Değil... Başım onunla belâya girmişti. Az kalsın silâhlara davranıyorduk. Orada ise kendimi kollamam gerekecek diye düşündüm de."

"Vardı," dedi Red, "ama şimdi yok."

Leslie konuştu, tatmin olmuşa benziyordu. "Öldü, Ash Milo'nun hoşlandığı bir kıza takılmaya kalktı ve Milo da onu vuruverdi."

"Ruskin katı bir adamdı."

"Canı cehenneme," dedi Leslie ve yere tükürdü. "Hiç biri katılıkta patrol ile boy ölçüşemez. Dünyada hiç kimse onunla silâh yarıştıramaz."

Başka bir silâhşordan gelen bu sözler, esaslı bir övgü idi, kendime iyi bir mezar aramaya başlamalıydım. Ancak pek geç kalmıştım. Eğer bu Milo, dedikleri kadar iyi bir silâhşor ise karşısında hiç şansım olmayabilirdi. Ama böyle bir şeye inanmıyordum. Silâhşorların çoğu şansa inanmazdı.

Bundan sonra bir saat süre ile hep Ash Milo'nun lâfını dinledim. Bir kaç tutkusu olan Bronc Leslie'nin tutkularından birisi de bu Ash Milo olmalıydı.

"Bana göre çok ürkek," dedi Red, "insan onun etrafında parmaklarının ucuna basarak yürümek zorunda kalıyor. Bir hiç için silâhına bu kadar acele davranan kimse görmedim."

Leslie bunu inkâr etmedi. "Evet ürkek," diye itirafta bulundu. "ve bazan çok acele ateş ediyor, günün birinde yalnış kişiyi vurursa hiç şaşmam."

Bunu daha önce de duymuştum. Beni buna karşı uyaran Logan Pollard'dı. İyi silâh çektiğimi söylerken bile bana bundan söz etmişti. "Hızlısın çocuk," demişti, "şimdiye kadar gördüklerimin en hızlısı, ama dikkatli ol. Çok acele ateş edersen, yalnış adamı vurabilirsin bir gün.

"Silâhşorlar," diye eklemişti, "yaşlandıkça kötüleşirler.

Herkesin kendi peşlerinde olduğu sanısına kapılırlar. İnsan bu noktaya gemeden önce, silâhlarını bırakmasını bilmelidir. İşte bunun için ben çekildim. İşte bunun için Mary'ye sahip olmakla talihliyim."

Hiç biri Ash Milo'nun kızı hakkında başka bir şey demediler. Bununla beraber, bir şeyler öğrenmek istiyorduysam, bu fırsatı kaçırmalıydım. Plâtonun arkasındaki kanyona girerken talihimi denemek için sordum. "Bir kadın için kötü bir yer olsa gerek. Buraya bir kadını nasıl getirdi?"

"O mu?" diye güldü Red. "Çok yakışıklı bir adam ve kadınlarla konuşup, onları ikna etmesini biliyor. Kendi isteğiyle geldi sanırım galiba ama devamlı göz altında. Fırsat bulursa kaçar buradan."

Leslie tükürdü, "Bana göre çok zayıf," dedi, "Ash'i bu konuda hiç anlamıyorum. Aralarında bir şey de yok. Kızı dürüst yoldan ve kendi arzusu ile elde etmek istiyor. Niye böyle vakit kaybediyor bilmiyorum."

Red karanlık içinde sadece bir şekilden ibaretti. "İyi bir kız" dedi, "çok iyi. Yaralandığımda bana çok iyi baktı ve yaramı iyi etti. Çok nazik ve tatlı bir kız."

Kanyonun yüksek duvarı büyük bir yarık ile aralanmıştı, buradan gelen rüzgâr, hızla akan bir su duvarı gibiydi. İleri baktığımda, dar bir şerit gibi gri semayı görebiliyordum. Bu yar çok dardı ve sonradan anlayacağım gibi çok da uzundu.

Yüz adım kadar gitmiştik ki Leslie durdu.

"Üç güvenli adam," dedi yüksek sesle.

"Kim?" ses duvardaki bir oyuktan gelmişti.

"Konuşan Leslie, Yanımdaki Red ve Chock Ryan isimli yeni biri."

"Devam edin öyle ise," bir dakika kadar sonra ses gene duyuldu, "Eğer o yeni adam bizden değilse, buradan dışarı çıkamaz."

Karnımda acaip bir şeyler duymaya başlamıştım. Bu

dar yardan at sürüp dışarı çıkmak çok zor olacaktı.

"Geçtiğimiz yerde," dedi Leslie "çocuklardan biri vuruldu. Zamanında konuşmasını bilmeyen bir adama nöbetçi derhal ateş eder sonra sual sorar. Adam sarhoştu. Sarhoş olmak için kötü zaman seçmişti.

Yol bu şekilde dörtyüz metre kadar devam ediyordu, sonra kanyonun dibine doğru inmeye başladık. İlerimizde kulübeler içinde yanan ışıkların bulunduğu bir cins düzlük vardı.

"İşte Roost, Chock," dedi Red, "pek esaslı bir yer değil ama bize göre bir ev, güvenilir bir ev. Onu gören bir şerif ya da bir marşal yok bu dünyada."

KISIM 17

Kendimi birdenbire çok yorgun hissettim, böyle bir şeye hakkım yoktu şu anda. Zira, her an için tetik olmam gerekiyordu. Ash Milo'yu ne zaman göreceğimi bilmiyordum ama bu akşam olmamasını umutluyordum.

İşin kötüsü aklımda hep Mustang'ın söylediği sözler dolanıp durmaya başlamıştı bu sırada. Ash Milo tarafından tanındığım. Onun kim olduğunu hâlâ çıkaramamıştım. Ama eğer beni tanıyorsa, uzun süre Chock Ryan olarak kalamayacaktım. Rye Taylor ve sonra da bir cesed olacaktım.

Uzun yolculuğun yorgunluğu ile moralim de bozulmuştu. Liza'yı nasıl görecektim? Ya burada bile değilse? Ne gibi aptalca bir işti bu sahiden? Deli miydim ne?

Ama işte buradaydım.

Ahırların önüne gelince atlardan indik ve hayvanları içeri yerleştirdik. Burada şimdiye kadar hiç görmediğim atları görmüştüm ve ben attan anlardım. Bunlar hız ve dayanıklılık için yaratılmış hayvanlardı. Normal atlarla kimse bu çocukları izleyip yakalamazdı. Bununla beraber ben de kır at için üzülmüyordum. Hani o da, en çok koşan atlardandı. Köstebek yuvalarıyla delik deşik olmuş arazide de koşarak gidebilirdi.

Leslie yürüdü ve biz de onu izledik. Pencerelerinde ışıklar olan uzun bir bina vardı, ona doğru yöneldik. Bir cins pansiyondu burası.

İçeride iki, üç kişi oturmuş kahve içiyorlardı. Biri de yemek yiyordu. Yorgun ve bitkin bir hali vardı, kolunda

kanlı bir sargı dikkati çekiyordu. İçeri girerken bana baktı. Hepsi birden bana bir kez baktılar ama kimse bir şey demedi.

Leslie takdim merasimini yaptı. "Chock Ryan," dedi, "Texas'tan."

Hiç kimse bir şey demedi. Sonra iri kıyım bir zenci girdi içeri. Mutfaktan geliyordu ve elinde büyük bir tabakta et ve patates vardı. Bunları ve yiyecek aletlerini kalaylı bir tabağın yanına bıraktı. Bu iri kıyım zenciyi, arananlar afişlerinin birinde görmüştüm, Alta'daki ofisimde. Cinayet suçundan aranıyordu. Bir muhafızı eliyle boğmuş ve hapisten kaçmıştı.

Masanın üstünde bir kahve güğümü vardı, onu alıp Leslie, Red ve kendime birer bardak kahve doldurdum.

Kolu yaralı adam bana bakıp, "Nesin sen?, Centilmen mi?" dedi.

Sırıtarak ona baktım. "Bilemedin," dedim, "bu iki genç benden daha kuvvetli. Onlara biraz yağ çekeyim dedim."

Güldü ve biz de yemek yemek için oturduk. Söylediğim söz zaman ve zemine uygun düşmüştü. Hepsinin beni kabullenmek üzere olduğunu hissetmiştim.

Masanın karşısında gömlek yakası göbeğine kadar açık, iri bir adam oturuyordu. Göğsü çok kıllıydı ve kıllar tâ boğazına kadar yürümüştü.

"Ben de Texas'tanım" dedi.

İşte başlamıştı. Artık sual sormaya başlayacaklardı. Ama O sadece, "Nerede oturuyordun? demekle yetindi.

"Cimarron'da" dedim. Sığırları oradan naklettiğimiz için biliyordum biraz o bölgeyi. Leet Bowers'da o bölgede gizleniyordu. Bu adam onu tanıyabilirdi.

Oklahoma'nın bu bölgesi üstüne bir kaç şey söyledi, ben de bir kaç şey ekledim. Böylece oralarda bulunduğumu anlatmıştım ona.

Yatmak üzere çekildik. Uzun pansiyon binasının yanındaki çimenlere yatmayı tercih etmiştik. Hiç birimiz,

özellikle ben içerde yatmak istememiştik. Artık kendimi iyice tuzağın içinde hissediyordum. Tahminimden daha zor bir duruma düşürmüştüm kendimi, bana inanmadıkları belliydi.

Gerçi ne söylediğim ne de yaptığım bir hareket hatalı idi ama kanundan kaçan insanlar dikkatsiz olmaya tahammül edemezler, her şeye karşı uyanık oldukları takdirde hayatta kalabilirlerdi ve ben onlar için bir yabancı idim.

Ertesi günü kendimizi çeşitli işlerle meşgul etmekle geçti. Atımı tımar ettim, ahırda bulduğum mısır saplarını ve mısırları önüne koydum. Ahırda çok mısır vardı, kendileri yetiştiriyorlardı. Mısır tarlalarını biçmek için aralarında değişerek, nöbetleşe çalışıyorlardı. Zira mısırla beslenen atlar, samanla beslenen atlara göre çok daha hızlı koşarlar ve dayanıklı olurlardı. Adamların kendileri tembel olmakla beraber, kuvvetli dayanıklı ve hızlı koşan atlara ihtiyaçları olduklarını biliyorlardı.

İkinci gün tırpanı elime alıp tarlaya yürüdüm. Kimse bir şey demedi ama, bir kaç saat sonra döndüğümde davranışımı beğendiklerini gördüm.

Ayrıca bu davranış bana bir kez çevreme göz atma olanağını da vermişti. Tırpan kullanan herkes, zaman zaman ona dayanıp dinlenmek zorundadır. Ben de bu dinlenmeler sırasında çevreyi iyice gözden geçirdim.

Bu arazi kesiminde on kadar bina vardı. Üç ya da dördü evdi. Bunlardan birinin arkasında kadın çamaşırlarının asılı olduğunu gördüm. Başka kadın yoksa, Liza'nın çamaşırları olmalıydı bunlar. Bu kadar yakın olmak içimde bir ürperti uyandırdı.

Onun hemen yanında başka bir ev daha vardı ve önündeki verandada iki kişi oturuyordu. Bunlardan hiç olmazsa bir tanesinin devamlı orada oturduğuna dikkat ettim. Hiç kimse onun yanına, başını derde sokmadan yaklaşamayacaktı. Bu mutlak bir gerçekti.

Ortada pek lâf dolaşmıyordu, hele onun hakkında kimse bir tek kelime bile konuşmuyordu. Birinin, patronun pek ürkek olduğunu söylerken duydum ve bundan pek memnun olmadığı da belliydi.

Bir şeyi açıkça görmüştüm: Ash Milo kim olursa olsun, bu kabadayı güruhunu avcu içine almıştı. Hiç kimse onunla çatışmak istemiyordu. Leslie ve Sandoval gibileri de dahil olmak üzere.

Yalnız İçlerinde bir adam vardı ki biraz ataktı. Chance Vader (Çens Veydır) isimli biriydi bu.

İkinci gündü onu gördüğümde. Zeki ve yumuşak, kontrollu hareketliydi. İyi traşlı, uzun favorili, pantolunu devamlı ütülü ve çizmeleri parlak bir adamdı. İki tabanca takıyordu ve ikisi de aşağıda idi. Ben ise, her şeyi görmeye çalışan bir adam olduğumdan, gömleğinin içinde de gizli bir tabancası daha olduğunu farkettim. Unutulmaması gereken bir görgü idi bu.

Chance Vader züppe gibi giyinir ve devamlı kumar oynardı. Onu gözlerken, gözlerinin zaman zaman Liza'nın bulunduğu yere doğru kaydığını fark ettim. Fırsat buldukça yolunu da Liza'nın bulunduğu taş bina taraflarına düşürmeyi ihmal etmiyordu, ama pek sık olmuyordu bu.

Bir kez yandaki evin önünde oturan adamlardan biri kalkıp ona doğru yürümüştü. İri yarı, kıvırcık saçlı biri idi bu. Smoky Hill (Sımoki Hil) derlerdi ona.

Yüksek sesle konuştuklarını duydum, sonunda Chance döndü ve oradan uzaklaştı. Red ile beraber oturuyorduk. o sırada. Yavaş bir sesle, "Belânın ta kendisi. Chance kendisinden pek emin görünüyor."

Ortada dolaşan lâflara göre Chance altı kişi öldürmüştü, dördü kaşarlanmış haydut olmak üzere.

Esaslı herifin biriydi. Karşısına çıkacak adamın sonuna kadar gitmesi gerekliydi.

Kampta bir de salon vardı ama ben özellikle uzak durmaya dikkat ediyordum. Vaktimi daha çok ahırların

çevresinde geçiriyor, atıma bakıyor, silâhlarımı temizliyor ve konuşmalara kulak kabartıyordum. Bazan da nal atma oyunu oynuyorduk.

Bütün bu süre içinde Ash Milo'yu hiç görmedim. Onun pek çevrede dolaşmadığını öğrendim. Tepenin üstündeki evinden dışarı pek çıkmazmış. "Çok okuyor," dedi Red, "Daima gazete ve mecmua peşindedir. Fakat bütün olup bitenleri bilir."

Yatağa yatmadan önce Milo'nun yerlere gazete kâğıdı serdiğini bana gene Red söyledi. Karanlıkta kimsenin yanına sessizce yanaşmasını istemediği belliydi.

Liza'nın yanına yaklaşabilmek için bir yol göremiyordum. Hattâ burada olduğumu bile ona bildirecek bir fırsat çıkmamıştı. Halbuki hiç olmazsa burada olduğumu bilmeliydi.

Garip bir tesadüf, bu fırsatı bana hazırlayan Chance Vader oldu. Daha ilk görüşte benden hoşlanmamıştı. Bana alaylı bir gülümseme ile bakar dururdu. Leslie'nin bile dikkatini çekmişti. Leslie de benden hoşlanmaz, beni güvenli bulmazdı ama beni, Chance Vader'i sevdiğinden daha çok sevdiğini de biliyordum.

Bir gün bana, "bu kulağı yapışık herife dikkat et. Bir bahane arıyor. Çok kötü bir herif. Öldürmekten zevk alıyor ve kendisine ün yapma hevesinde." dedi.

"Teşekkür" dedim.

Bir gün tarlayı tırpanlıyordum ve tırpanı yere koyduğum sırada birinin seslendiğini duydum. "Hey, Chock!"

Smoky Hill idi seslenen ve gözetleme evi dediğimiz yerin önünde duruyordu her zamanki gibi.

Ellerimi pantolonumun arkasına silip ona doğru yürüdüm. Ağzım kurumuş ve karnımda acaip bir şeyler olmaya başlamıştı. Eğer oradaki kadın o ise, onun hemen yakınında idim.

"Bak." dedi Smoky Hill, "buradan bir az ayrılmam gerek, fakat o Allahın belâsı Vader gene etrafta. Yerime ba-

kar ol emi?"

"Vader gelirse ne yapayım ona?"

Soğuk yüzüme baktı. "Milo'dan başka kimse o kızla konuşamaz, anladın mı? Sen de dahil. Ama senin güvenilir adam olduğunu biliyorum. İçki içmiyorsun ve dürüstsün. Kendi işinle meşgulsün. Seni uzun zamandır gözlüyordum." Silâh kemerini beline taktı. "Eğer Vader gelirse buraya, sen onu durdur. Tartışmak isterse, onu duyarım ve derhal gelirim."

Bunu dedikten sonra yamaçtan aşağı doğru yürümeye başladı ve ben de kalbim çarparak merdiven basamağına oturdum.

Liza yandaki evde idi ve bulunduğumuz yer kampın her yerinden görülüyordu. Ona burada olduğumu bildirmenin tam zamanı idi ama nasıl?

Sonra birden kolayını buluverdim. Göz ucu ile onun pencerede perdenin arkasında durup dışarı baktığını görünce, başımdan şapkamı çıkardım ve basamağa koydum. Şapkamdan tanıyacağını umutlamıştım.

Sonra yerden birkaç taş parçası almak için eğilirken pencereye doğru çevirdim başımı. Perdeyi açmış orada duruyordu, dimdik ve pek güzel, aramızda beş metre bile yoktu. Beni tanımıştı. Yüzünün renginin atmasından anlamıştım. Eliyle işaret etti. Gitmemi söylüyordu.

Birkaç taş alıp doğruldum ve vakit öldürmek isteyen bir adam pozunda ileride duran bir teneke kutuya atmaya başladım. Sonra daha fazla taş almak için eğilirken, olmaz anlamında başımı salladım ve iki parmağımı göstererek, ancak birlikte gideceğimizi söylemek istedim. Tekrar bir şeyler işaret etiği sırada, yaklaşan ayak sesleri duydum.

Chance Vader başımda dikilmiş sırıtıyordu. "Demek böyle ha?" dedi, "Sen de gözünü kıza diktin? O da sana pek yatkın görünüyor."

Başım tam anlamıyla derde girmişti, ayağa kalktım.

Daha kötüsü Vader'ın bakışlarında şaşkınlık vardı.

"Çok garip," dedi, bana dikkatle bakarak, "Bana hiç bakmaz, halbuki sana işaret bile veriyor. Merak —"

"Meraklanmanı yamacın aşağısında yap bakalım," dedim, "bana verilen emir, erkekleri buradan uzak tutmak."

Gözünü benden hiç ayırmıyordu. Gözlerinden beni öldürmek istediğini okuyordum, fakat aklında bundan daha başka bir şeyin olduğunu da hissettim.

"Beni şaşırtıyorsun," dedi, "seni önce gördüm gibi geliyor." Başını bir az çevirip öyle bakmak istedi, bazı insanların yaptığı gibi, incelemek için, "ve gördüğüm yer de Texas değildi. Çünkü hiç bulunmadım orada."

"Yamacın yolunu tut bakalım, fazla lâfladın." dedim.

Şaşırtıcı bir davranışla, döndü ve birkaç adım atı, tekrar döndü "Hatırladım," dedi. Şaşkınlığından sesi çok kaba çıkmıştı. "Denver'da gördüm seni, sen Ryan Tyler'sın."

Smoky Hill geliyordu. Neredeyse koşar gibi geliyordu ama daha bir hayli uzakta idi, bizi duyamayacak kadar uzakta.

"Rye Tyler," dedi Vader tekrar, "Alta'dan."

Artık yapacak başka bir şey kalmamıştı. Eğer buradan canlı çıkacaksan bu adamı susturmak gerekti, hem de çabuk tarafından. Hiç kimseyi, çok kişi öldürmüş olan bir adam bile olsa, kimseyi öldürmek istememiştim. Ama gelgelelim bu adam bir kez bildiklerini söylerse, ben bir ceseddim ve daha kötüsü Liza bütün kurtulma umutlarını kaybedecekti. Burada kendi isteği ile kalmadığını anlamıştım.

Chance Vader'in gözleri parlıyordu. Adamda kötü ve mariz bir zafer ifadesi vardı. Gözlerinin aniden kısıldığını ve elinin davrandığını gördüm. Gerçek silâh mı çekecekti yoksa sadece eli mi hareket etmişti, bilme olanağından yoksundum. Elim silâhıma gitti ve O kısa bir an için daha yavaştı benden.

Tabancam daha kılıfından çıkıp doğrulduğu anda patladı. Tabancası doğrulmak üzere iken mermim bel keme-

ri tokasının tam üstünden vücuduna saplandı. Nişanını değiştirmek zorunda bırakmak için bir adım yana atıp tekrar ateş ettim, Bu kez dikkatle göğüs cebinin üstüne nişan almıştım. Hiç olmazsa bu merminin onu öldürmesi gerekti ama öldürmedi.

Dudaklarını bir az araladı ve dişlerini gösterdi. Düzgün ve çok parlak dişlerdi bunlar. Kafamın yanından bir mermi geçtiği an, sol elimdeki silâh patladı. İlk kez olmak üzere iki silâhı birden kullanıyordum ve mermi, dirseğini parçaladığında ben de şaşırmıştım. Smoky Hill yokuş yukarı koşmaya başlamıştı ve kaybedecek vakit yoktu. Her iki silâhım ateş kusarken daha yaklaştım.

Bütün yaşantımda ilk kez birini iştiyakla öldürmek istiyordum. Bu adamı öldürmem gerekti. Lizanın geleceği ve kendi hayatım tehlikede idi. Ateşi kestiğimde adamın başı ucundaydım.

"Tabancalarımı yeniden doldururken Smoky Hill kolumu tuttu. "Ağır ol Chock ! Herifin işi bitik !"

"Rye!" Vader yumurtladı sonunda, gözlerinde zafer pırıltısı vardı bana bakarken, büyük bir güç harcadığı belliydi. Nasıl becerdi bu işi, bir türlü anlayamadım. Bu şekilde delik deşik olan bir adam nasıl nefes verebilir, bir türlü anlayamadım gitti. Fakat tekrar etti gene. "Rye!"

"Hay Allah," dedi biri merakla. "Herif eşek cennetine gidiyor, hâlâ içki istiyor." (Rye, bir nevi alkollü bir içkinin adıdır).

Geri çekilirken tabancanın topuna da mermi yerleştiriyordum bir yandan. İstediğinin içki olmadığını biliyordum ve bir kelime daha söyleyemeyeceğini umutluyordum. Bir söylese, saniyesinde öldürürlerdi beni. Silâhlarım dolu olursa, giden sade ben olmazdım. Birkaçını da beraberimde götürürdüm, arkadaşlık etmeleri için.

Chance Vader hızlı bir silâhtı. Hızlı, tehlikeli ve cesur biri idi. Yattığı yerde hayat suyu akıp giderken bile hâlâ benim ölmemi istiyordu.

Ama artık çok geç kalmıştı. Gözlerine bulanık bir perde indi, geri çekildim ve tabancayı kemerime soktum.

Herkes çevremizi almış gözler bana dikilmişti. Ne olacağı hakkında hiç bir fikrim yoktu. Fakat silâhım elimdeydi. Bu bir fark yaratabilirdi.

"Beni bir işten kurtardın," dedi Smoky Hill, "kötü bir işten."

Vader'in vücuduna yerleştirdiğim dokuz mermiye bakan biri, "Vader'ı hızlı sanırdım, fakat —" dedi ama Smoky Hill onun sözünü kesti.

"Hızlıydı," dedi, "hızlı olduğunu bilirim. Ama Chock ondan daha hızlıydı." Eliyle cesedi işaret edip, "Ve daha iyi nişan alıyor. Bak, biri kemer tokasının üstünde, biri yüzünde ve ondan sonrakiler de kalbin hemen çevresinde, aralarındaki açıklık birkaç santim bile yok."

Hepsi birden tekrar bana baktılar, tartıyorlardı beni. Kafalarına yerleştirecekleri bir şey vardı şimdi. Vader'dan daha hızlı silâh çekmiştim.

"Hızlıydı ama onu vurmam gerekliydi," dedim.

Red Iron omuzlarını silkeledi. "Üzme kendini Chock. Bu kampta onun ölmesini isteyen en aşağı bir düzine adam bulursun ... aralarında ancak bir ya da ikisi bu işi becerebilirdi."

Yamaçtan aşağı yürümeye başladık. Birden, kanun kaçağı bir adam yerine tehlikeli bir silâhşor olmuştum, karşısına çıkmadan önce düşünülecek biri.

İçimde reaksiyon başlamıştı. Midem bulanıyordu ve yalnız kalmak istiyordum ama hep birlikte kadeh kaldırmak töresine uymam gerekliydi. Yapacak başka hiç bir şeyim yoktu. Onu öldürmem gerekiyordu. İlk kez birini istekle öldürmüştüm. İstekle. Ve bu beni korkuttu.

Şimdi Liza benim hakkımda ne düşünecekti ?

Kadehi masaya bırakır bırakmaz kapıya doğru döndüm. Smoky Hill orada idi. Garip garip bakıyordu ve bu anda düğümün en sonunda çözümüne geldiğimi anladım.

"Chock," dedi, "Ash Milo seni görmek istiyor."

KISIM 18

Verandaya çıktığımda başımın dertte olduğunu biliyordum. Mustang Roberts'in tahmini doğruysa ve Ash Milo beni tanıyorsa, bir adam daha öldürmek zorunda kalacaktım. Ondan sonra da Liza ile birlikte buradan kurtulabilme problemi ile karşı karşıya kalacaktım — tabii eğer gördüklerinden sonra da benimle gitmek isterse.

Salonun önündeki verandada dururken kendime bir sigara sarmaya başladım. İçimi tamamen boşalmış hissediyordum. Kalbimin yavaş fakat kuvvetli atışlarını duyuyordum. Sigaranın kâğıdını ıslatmakta bir hayli güçlük çektim, ağzım o kadar kurumuştu.

Yüzelli metrelik bir açıklık olmasına rağmen, tepeye kadar olan o yürüyüş, yaşantımın tümü boyunca yapacağım en uzun yürüyüş gibi geldi bana.

Güneşi sırtımda sımsıcak hissediyordum. Ot kokusu burnumu ve genzimi doldurmuştu ve uzaktaki bir zirvenin tepesindeki ufak bir bulut, dik yarlarda garip görünümlü gölgeler meydana getirmişti.

Kır at ahırda idi. Aniden onun eyeri vurulmuş olarak kalmasını istedim. Keşke daha önceden onu eyerleseydim. Bu badireden canlı çıkarsam eyerli bir ata şiddetle ihtiyacım olacaktı.

Kafamda, duyduğum şeyler geçit resmi yapıyordu. Milo'nun çok insafsız olduğu, merhamet hislerinden yoksun olduğu söyleniyordu. Kimseyi uyarmadan, aniden öldürdüğünü biliyordum. Isırmadan önce çıngırağını öttürmeden atlayan bir çıngıraklı yılan kadar tehlikeli olabili-

yordu.

Kapıyı açan Liza idi. Ama bu daha uzun boylu ve çok daha güzel bir Liza idi.

Onsekiz yaşında olmalıydı. Yüzündeki sakin olgunluk onun daha büyük olduğu kanısını veriyordu. Bu olgunluğun yanında büyük bir ıstırap da vardı.

Uzun bir süre göz göze bakıştık, yüzümde bir şey bulmak için araştıran, soran gözlerle bakıyordu. Sanki orada korktuğu bir şeyi bulacakmışçasına

"Rye," dedi, "seni bundan kurtarmak istemiştim. Çok arzu etmiştim." Sonra içeri çekilip bana yol açtı, odaya bir adım atıp girdim ve Ash Milo'ya bakmaya başladım.

Ben de onu tanıyordum ... Hem de çok iyi tanıyordum. Dünyada hayran olduğum tek insandı. Kendisini örnek aldığım ve en çok saygı duyduğum adamdı bu. Hiç dosttum yokken, dostum olarak kalan tek insandı. Logan Pollard'dı karşımdaki.

Daha ince ve daha yaşlı idi. Saçlarına kır düşmüştü, yüzü daha gerilmiş ve daha sertleşmişti, dudakları ise hiç yokmuş gibi incelmişti. Bundan başka, onda hiç hatırlamadığım bir gerginlik vardı. Halbuki her zaman için sakin, rahat, kendisine daima hakim, yumuşak hareketli ve çevresine sahipti.

Sanki dünmüş gibi, önüme çıkıp McGarry'yi beni dövmekten men edişini; silâhlı bir çatışmanın kaçınılmaz olduğu at hırsızları ile karşılaştığımda gelip kurtarışını ve bana verdiği öğütü hatırladım.

Bana doğru yürüdü. Yüzünde gergin bir gülümseme vardı, elini uzattı.

"Rye," dedi, "Rye, gerçekten sensin. Bütün bu zamandan sonra."

İçimde en ufak bir tereddüt bile yoktu. Elini yakaladım ve sıkıca tuttum. Gözlerimin içine bakarak gülümsedi gene.

"Kendine büyük bir ün yaptın Rye. Hem de kanunun

doğru tarafında kalarak. Çok memnunum."

"Demek bunun için adamlarını benim kasabamdan uzak tuttun." dedim. "Beni koruyordun."

Gene gülümsedi, gergin ve çabuk bir gülümseme. Ama bu kez bu gülümseme de bir az alay, bir az küçümseme vardı. "Hayır Rye, Seni daima iyi tanıdım. Eğer yoluna çıkarsak, başımızın derde gireceğini biliyordum.

"Biliyor musun Rye," sesi çok yumuşaktı, "babası öldürüldüğü zaman karşı koymaya kalkan bir çocuk normal bir çocuktur. Fırsattan yararlanıp herkesin yapacağı bir şeyi babasına gerekli yardımı yapmaktadır.

"Ama sen farklı idin. Sen kızılderilileri izledin ve hiç olmazsa birini öldürdün. Bundan başka seni McGarry'nin karşısında gördüm. Hiç korkmamıştın. İçin demir gibi sağlamdı..."

Geri dönüp odanın arka tarafına doğru gitti. Liza bana garip bir şekilde bakıyor ne yapacağımı gözlüyordu. Ben ise şaşırmıştım ama yavaş yavaş kendime hakim olmaya başlamıştım. Kafam çalışmaya başlamıştı.

"Mary'ye ne oldu?" diye sordum.

Sırtı bana dönüktü, uzun bir süre cevaplamadı ve kımıldamadı. Sonra yavaş bir sesle, "çocuğumuzu doğururken öldü Rye. Hayatta olsaydı onunla beraber kalır, burada olmazdım.

"Eski dost şerif Balcher'i hatırlıyor musun? Kalmam için çok ısrar etti ama ben onu dinlemedim. O hatıralarla orada kalamazdım, onun için uzaklaştım oradan."

Logan Pollard tekrar odanın ortasına geldi.

"Otur Rye, lütfen otur."

Lâfı uzatmak ya da dolaştırmak adetim değildi. Onun için derhal konuya geçtim. "Logan," dedim, "niçin geldiğimi biliyorsun."

Gözlerindeki gülümseme kayboldu. Bana baktı, gergin ve dikkatli bir bakıştı bu. O anda, Ash Milo denen silâhşor için söylenenlerin hepsinin doğru olduğunu anladım.

Tehlikeli bir adamdı ... ve pek de aklı başında biri değildi.

Çok kez tehlikeli kişilerin gözlerine bakmışımdır ve onların nasıl baktıklarını ve bakışlarından ne demek istediklerini bilirim. Fakat bunun gözlerinde bir şey vardı... ekstradan bir şey.

"Tabii, Liza için geldin. Bu konuda seni hayal kırıklığına uğratacağım."

Demekki böyle idi. Hat çizilmişti, ikimizin de bir adım geri atmayacağımız hat çizilmişti. Ama gene de gayret etmeli bir kez daha denemeliydim.

"Sana yakışan bir iş değil bu Logan. Onu arzusu, isteğine karşı burada tutuyorsun. Bu Logan'ın yapacağı bir iş değil."

Omuzlarını silkeledi, gözlerinin çevresinde bir az kırışıklıklar toplandı, rahatsız olduğu belliydi. "Aptallık etme Rye. Şimdi kalmak istemeyebilir ama fikrini değiştirecek. Onu hiç bir şey için zorlamıyorum, sadece değişmesi için muhtaç olduğu zamanı veriyorum."

"Eğer değişecekse Logan, bunun yeri hiç bir zaman burası olamaz. Dürüst bir kadının burada işi ne, dürüst bir kadın burada yaşayamaz."

Yüzü bana dönük, ayakları bir az açık duruyordu. Gri çizgili bir pantolon ile beyaz bir gömlek vardı üstünde, siyah bir kordon kravat bağlamıştı. İyi görünüyordu. Çok yakışıklık bir adamdı. Tabancası da belinde idi.

"Rye, burada bana lazımsın. Benimle kal. Birlikte derebeyi gibi yaşarız. Herşeye sahip olabiliriz." Eliyle dağları işaret etti. "Bütün buraları bizim olabilir."

Hepsi ... bir kaya yığını ve vasi kumluklar. Belki bir gün değişip başka bir şekil olacaktı ama bu çok uzun sürede idi ve bu değişikliği bir haydut sürüsü yapamazdı. Bununla beraber bu adam bana yardım etmişti. En iyi dostumdu ve uzun bir süre tek arkadaşımdı. Fakat bu noktadan itibaren ayrılmamız gerektiğini anlamıştım ve

dostluğumuz sona ermişti. Liza'yı beraberimde götürecektim. Kolay bir iş değildi.

"Hayır," dedim düpedüz. "Hayır Logan, gidiyorum ve Liza'yı da beraberimde götüreceğim eğer benimle gelmek isterse."

Sonra ona Maryland'deki yerden söz etim. Gerçekte Liza'ya anlatıyordum olan biteni. "Senin öğütünü tutacağım Logan. Yanlış adamı vurmadan, ya da dengemi kaybedip çok kişiyi vurmadan önce, öldürme zorunda kalmayacağım bir yere gidiyorum, senin dediğin gibi."

Çok sessizdi. Bir sigara sarmaya başladı, sonra gözlerini kaldırıp bana baktı. Bu Logan'dı fakat aynı zamanda kendisine T. J. Farris dedirten adamı da — John Lang'a haber gönderip çağıran adam. Ben Billings'in arkasındaki adam. Bir insanın bu kadar değişeceğine inanmak çok güçtü.

"Sen gidebilirsin. Liza benimle kalacak."

"Sen Mary'yi almıştım,» dedim sakin bir şekilde, "O senin bağındı, seni destekleyen kişiydi, sana yardım eden insandı. Liza da benim için aynı. Liza benim herşeyim olabilir. Çocukluğumuzdan beri biribirimizi tanıyoruz."

"Hayır," dedi, inanmak istemezmiş gibi, "hayır, O kalacak."

Liza'ya baktım, "benimle gelir misin ?"

"Evet, Rye. Seninle gelirim."

"Gördün mü ?" Gözlerimi tekrar ona çevirdim. "Ben —"

Logan Pollard bana gülerek bakıyordu. O gergin garip gülüşü ile eskiden olan o samimi gülüşe benzemeyen şimdiki gülüşü ile bana bakıyordu. Ama silâhının üstünden gülüyordu bu kez.

"Rye, sana öğrettiğimi sanıyordum. Gözlerini hiç bir zaman hasmından ayırmayacaktın."

"Ama sen benim dostumsun Logan." dedim.

Yüzü değişmedi bile. Biraz sıkılmış gibiydi o kadar. "Dostluk diye bir şey yoktur. Bu yaşantıda istediğini

alırsın yoksa başkaları senden istediklerini alırlar. Şimdi gidebilirsin Rye. Buradan gider ve bir daha da gelmezsin. Çocuklara sana karışmamalarını söyledim. Smoky'ye, seninle konuştuktan sonra gidebileceğini söyledim."

Demek böyle idi. Bir zamanlar McGarry'ye baktığı gibi şimdi de bana silâhının üstünden bakıyordu. Tek fark kişiler başka idi şimdi. Ve bana namlunun üstünden bakan bu adamın, elinde silâhı ile batı'nın en tehlikeli adamı olduğunu biliyordum.

Bana başka şeylerde öğretmişti. Ateş etmeyeceksen hiç silâh çekme, öldürmeyeceksen hiç ateş etme gibi.

O silâhın arkasında duran adam, öldürmeyecekse silâhına dokunmayan bir adamdı. Eski günler de ender anlar hariç tabii. Fakat şimdi Mary'nin ölümü ile bir şeyler olmuştu adama. Eski Logan Pollard gitmiş, yok olmuştu.

Ve şimdi bu gergin, sinirli, buz gibi, gergin dudaklı adamın elinde, geleceğim tayin edilecekti. Şimdi istekle adam öldüren, namuslu bir kızı kaçırıp, dayanması kırılıncaya kadar göz altında tutabilen bir adam vardı karşımda.

Birden içime doğru. Gitmek için arkamı döndüğüm anda bu adam beni vuracaktı.

Beni öldürmesi gerekti aksi halde beraberimde bir sürü silâhlı adamla gelip Roost'u kökünden temizleyeceğimi biliyordu. Yalnız bırakılmam için emir verdiğini kendisi itiraf etmişti zira ne gibi bir reaksiyon göstereceğimi biliyordu.

"Pekalâ," dedim, "gideceğim fakat bir kez daha düşünmeni isterdim. Uzun süredir gelişmiş dostluğumuz var arada. Bunun —"

"Kapa çeneni!" Sinirleri son haddine kadar gerilmişti. Öldürecekti beni. Bunu ismim gibi biliyordum. "Kendini talihli farzet. Chance Vader'ı vurmakla bana bir iyilik ettin. Haydi şimdi git buradan. Bu iyiliğini, senin gitmene müsade ederek ödüyorum."

Liza'nın gözleri faltaşı gibi açılmıştı ve korku içindey-

di. Beni uyarmaya, bana bir şeyler demeye çalışıyordu.

Bir oyuna ihtiyacım vardı, döndüm yerimde, onun dikkatini bir şeye çekecek bir oyuna bir numaraya ihtiyacım vardı. Bana muhtaç olduğum çok kısa bir anı kazandıracak; istekle, faaliyete geçme arasındaki gecikme anını bana verecek bir şey yapmalıydım.

Dönmemi henüz tamamlamamıştım ki aniden geri baktım. "Logan," dedim, "Eflatunu ancak dört kez okuyabildim."

"Eflâtun mu ?"

Öldürmeye hazırdı ve bambaşka konuda ortaya bir lâf atmam onu şaşırtmıştı. Beyninin bu yeni duruma uyması için kısa bir an geçti. İşte bu an içinde yana çekildim ve ateş ettim.

Yalnız kaldıkça kendi kendime talim ettiğim bir hareketi bu, yana çekilirken dizim üzerine çöktüm, diğer ayağımı ileri uzatım. Ve tüm yaşantımın en hızlı silâhını o anda çektim. Çekemeseydim bir cesettim.

Smith ve Wesson .44 elimde kuvvetle geri tepti. Ateş ettiğim anda gözlerinin beyazını gördüm, çirkindi, o anda da onun tabancası alev kustu. Yere yuvarlandım, diğer merminin arkamdaki duvara çarpan sesini duydum ve iki kez daha ateş etim.

Ateş ederken bile göğsündeki kırmızılığı fark etmiştim, geriye doğru sallandığını ve büküldüğünü gördüm, onun için üçüncü mermisi tavana saplandı.

Yerimde yuvarlanarak bütün hızımla ayağa kalktım. O da silâhını toparlamıştı ve ikimiz aynı anda ateş ettik. Mermisi vücuduma saplandı ve uyuşturucu darbeyi hissettim. Tekrar ateş ettim, yere düştü. Yüzünün üstüne düşmüştü, tabancası elinden kaymaya başladı.

Elimde tabanca bir an ona bakakaldım, her hareketine hazır olarak. Sırtının üstüne döndü ve bana bakarak belli belirsiz gülümsedi.

"Rye," dedi, "eski iyi arkadaş. Öğrenmişsin değil mi ?"

Vücudu kasıldı ve büküldü, acıya karşı koymaya çalışıyordu sonra adeleleri gevşedi.

"Liza," dedim, "oradaki tüfeği al eline. Pencerenin yanında dur. Başımız hâlâ dertte."

Yattığı yerden bana bakıyordu. "Galiba bunu biliyordum, taa başından beri. Senin elinde öleceğimi biliyordum... Mukadderat ... galiba."

Ölüyordu ve bunu biliyordu ama adamda hâlâ tehlike vardı, ona güvenemezdim. Bunu anladı ve gülümsedi, "iyi çocuk," dedi, "akıllı oğlan."

Tepeye doğru geldiklerini duymaya başladım. Hepsi koşarak geliyorlardı. Otuz kişi belki de daha fazla, silâhlı ve tehlikeli adamlar.

"Doğuya gidiyorum Logan. Sen sonuncusun. Silâhlarımı rafa kaldıracağım."

Her iki tabancamı da doldurmuştum. Bunu bana kendisi öğretmişti. Ateşi keser kesmez yeniden doldur derdi.

Dışarıdakiler kapının dışında durmuşlardı. Kapıya çıktım. "Smoky Hill," diye seslendim, "sen ve Bronc, içeri gelin."

Liza diğerleri üzerinde silâhı tutarken, ikisi birer birer içeri girdiler.

Logan Pollar onlara baktı. Bir dakika kadar onları süzdükten sonra gözlerini bana çevirdi. "Sana demiştim, Eflâtun iyi bir kitaptır diye," dedi, "Ben —"

Ve böylece öldü. Orada yerde ruhunu teslim etti, içimde bir bulantı, boşluk ve kayıp etme hissi yerleşti.

Vücudunun üstünden onlara baktım. "Esas adı Logan Pollard'dı," dedim. "En iyi arkadaşım, dostumdu."

Kimse bir şey demedi. "Buradan çıkıp gideceğim," dedim, "O da benimle geliyor. Buraya onun için gelmiştim."

Smoky Hill ellerini pantolonunun arkasına sildi. Bronc ağzındaki tütünü diliyle yuvarladı.

"İtirazı olan var mı ?"

"Hayır," dedi Bronc. "Gidebilirsin."

Döndüler ve dışarı çıktılar. Liza'yı kolundan yakaladım. Direndi.

"Bir dakika, sen yaralısın Rye."

"Gerekli şeyleri al," dedim, "fikirlerini değiştirmek için zaman bırakmayalım onlara."

Yan tarafım sertleşmeye başlamıştı. Gömleğimin içinde akan kanın ıslaklığını duyuyordum. Ama kendimi iyi hissediyordum. Becerebilirdim bir süre daha ayakta kalmayı ve becermem de gerekti.

"Rye, ... bana çok iyi davrandı. Gerçekten iyi."

"Onu tanırdım," dedim. "İyi bir adamdı O."

Dışarı çıkıp ahırlara doğru yürürken kimse bir şey demedi. Kimse itiraz bile etmedi. Belki silâhlarımın karşısına çıkmak istemediler. Belki bir şey yapamayacak kadar çok şaşırmışlardı. Belki de yapmak istedikleri bir şey yoktu.

Yirmi kilometre kadar yolda ilerleyince, ufak bir kaynağın kenarında durduk. Bir mermi omuz başımdaki adeleyi kesmişti. İkincisi bir kaburga kemiğine çarpmış, kırdıktan sonra et içinden kendisine yol bulmuş ve dışarı çıkmıştı. Çok kan kaybetmiştim.

Nine Mile Valley'de yirmi kadar silâhlı adamla birlikte gelen Mustang Roberts ile karşılaştık. Bizi gördüklerinde Liza ile birlikte yan yana at koşturuyorduk. Onlar da dönüp arkamızdan atlarını koşturmaya başladılar.

İşte eski günlerde böyle idi, memleket gelişip, erkekler silâhlarını duvarlara asmadan önce memleket ve eski günler böyle idi.

211271

ASEM Yayınları Western dizisi
Hazırlanan romanlar

- İntikam Kavgası (Saket Marka)
- Radigan
- Ketlo
- Hondo
- Yalnız Adamlar
- Kid Rodelo
- Mustang Adam
- Mojav Geçidi
- Brionne
- Kiowa Yolu
- Konager
- Kilâk
- Karanlık Kanyon
- Çensi
- Saket Avı
- Alevli Tepeler
- Lando
- Fallon
- Gümüş Kanyon

Her ay bir Western Romanı

Sayın **Okuyucu;**

Beğendiğiniz bu diziyi kitapçınızdan ısrarla arayınız. Bulamadığınız takdirde, aşağıdaki kuponlardan birini bize gönderin. Diğerlerini sevdiklerinize öğütleyin. Kitap basıldığı gün adresinize ödemeli olarak gönderilir.

Adı ve Soyadı ... ...
İstenen kitaplar ... ...
... ...
... ...
Yalnız yeni çıkan kitaplarınızı gönderiniz
Adres ... ...
... ...

ASEM Yayınları, K. Dere, Gelibolu sokak 6/13 Ankara

Adı ve Soyadı ... ...
İstenen kitaplar ... ...
... ...
... ...
Yalnız yeni çıkan kitaplarınızı gönderiniz
Adres ... ...
... ...

ASEM Yayınları, K. Dere, Gelibolu sokak 6/13 Ankara

Adı ve Soyadı ... ...
İstenen kitaplar ... ...
... ...
... ...
Yalnız yeni çıkan kitaplarınızı gönderiniz
Adres ... ...
... ...

ASEM Yayınları, K. Dere, Gelibolu sokak 6/13 Ankara

İNTİKAM KAVGASI

Başı belâya giren bir Saket vardı

Lazy A çiftliğinin kırk silâhşoru Tell Sackett'i, Mogollon dağında kıstırılmışlardı. Canlı yakalayabilirlerse asmaya, aksi halde karnını kurşunla doldurmaya hazırlanıyorlardı.

Fakaaat Sackett'ler bu gibi davranışlardan pek hoşlanmazlardı. Bir Sackett'in peşine düşmek bütün Sackett'leri üstüne çekmek demektir.

Her yerden Sackett'ler akın akın gelmeye başladılar — Dağlı Sackett'ler, bankacı ve tenekeci Sackett'lerin hepsi birden. Hepsi döğüşe hazırdı ve tek korkuları KENDİLERİ GELENE KADAR TELL'İN KIRK KİŞİNİN HEPSİNİ TEMİZLEMEMESİ İDİ.

Kovboy romanlarının üstadı

Louis L'Amour

tarafından eski batı'ya ilişkin heyecanlı, meraklı ve hareketli bir serüven.

SON DÜELLO

Yirmi yaşına gelinceye kadar Rye Tyler on adam öldürdü. Bir araba kafilesi ile batıya gelirken ailesi gözlerinin önünde katledilmişti.

On iki yaşında vahşi ve kaba insanların bulunduğu bir bölgede tek başına kalan Tyler'ın güvenebileceği tek dostu silâhı idi ve bu silâh onu ilerde büyük bir üne kavuşturacaktı.

Sonra... Rye Tyler, Liza ile karşılaştı. O ana kadar zorunlu kaldıkça adam öldüren Rye, son kurbanını arayan bir vahşi oldu zira aradığı adam Liza'yı kaçırmıştı.

Louis L'Amour

tarafından yaratılan bir kovboy'un akıllara durgunluk veren serüveni.

10.— TL.

TİSA Matbaacılık Sanayii, 17 54 38 — Ankara